

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA OBILOVINY

PROSINEC
2011

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Agrární komora ČR
Agrotest fyto, s.r.o. Kroměříž
Českomoravské sdružení organizací
zemědělského zásobování a nákupu
Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ)
Český statistický úřad (ČSÚ)
Ekonomický servis Ministerstva zemědělství USA
(USDA Economic Research Service)
Evropská komise (EK)
International Grain Council (IGC)
Ministerstvo financí České republiky
Ministerstvo zemědělství
Official Journal of the European Union
Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO)
Organizace pro ekonomickou spolupráci
a rozvoj (OECD)
Podniky prvovýroby a zpracovatelského průmyslu
Státní rostlinolékařská správa (SRS)
Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)
Strategie Grains
Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI)
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ)
Výzkumný ústav pivovarský a sladařský, a. s. (VÚPS)
Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o.

Odbor rostlinných komodit MZe

Odborný editor:

Ing. František Kůst MZe

Ing. Jana Potměšilová MZe

Ředitel odboru:

Ing. Eva Divišová MZe

Autoři touto cestou děkují za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Termín **marketingový rok**, který je ve zprávě používán, začíná pro komoditu **obiloviny 1. 7. a končí 30. 6. následujícího kalendářního roku. Počáteční zásoby** představují veškeré nespotřebované obilí na počátku marketingového roku (tedy k 1. 7.) a **konečné zásoby** veškeré nespotřebované obilí na konci marketingového roku (tedy k 30. 6. příštího kalendářního roku).

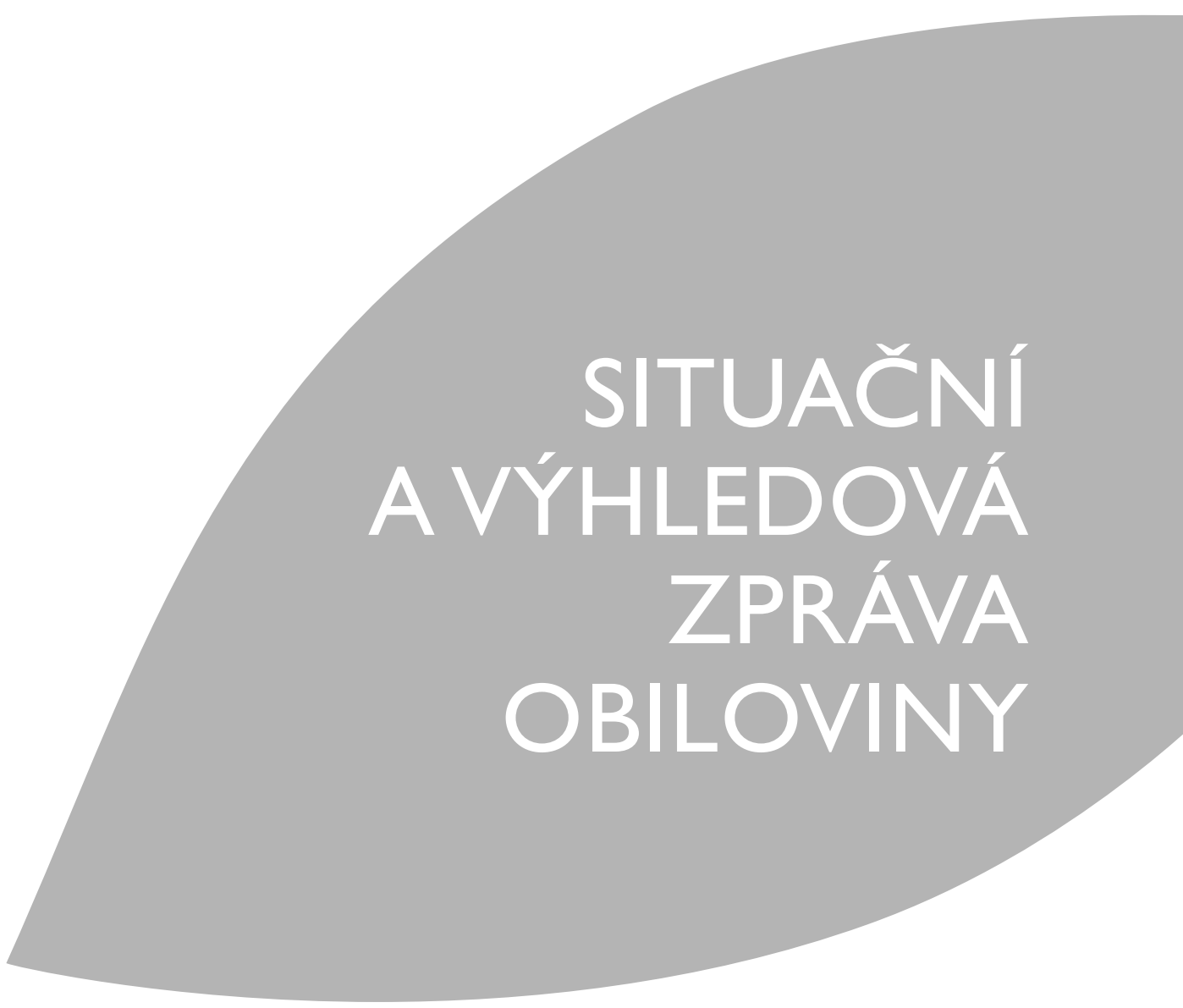
Vydalo Ministerstvo zemědělství České republiky

Těšnov 17, 117 05 Praha I

internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7084-989-7, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk a distribuce TYPO – J. Jehlička, Třebichovice 9, 237 06 p. Libušín, e-mail: typo.jj@volny.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
OBILOVINY

PROSINEC 2011

OBSAH

Úvod	3
Seznam zkratek	3
Souhrn	4
Opatření na trhu obilovin ČR	5
1. Pravidla agrárního obchodu ČR	5
2. Rozdělení odpovědnosti SZIF platební agentury a celní správy při provádění obchodních mechanismů	6
3. Zásahy SZIF platební agentury	7
4. Celní opatření platná od 1. 5. 2004 dle celního sazebníku EU	9
5. Licenční politika	10
6. Daňová politika	10
7. Legislativa ČR vztahující se k obilovinám	11
8. Významná nařízení EU ke společné organizaci trhu v odvětví obilovin	14
9. Harmonizované nebo nové normy vztahující se k obilovinám	15
10. Podpůrné programy pro rok 2011	18
11. Nepotravinářské využití obilovin	26
Mezinárodní trh s obilovinami	28
Trh s obilovinami v České republice	37
Obiloviny celkem	39
Pšenice	48
Žito	55
Ječmen	60
Oves	66
Kukuřice	70
Triticale (Žitovec)	75
Ostatní obiloviny	77
Přílohy	79

ÚVOD

Tato situační a výhledová zpráva Obiloviny z prosince 2011 navazuje na zprávu vydanou v prosinci 2010. Vychází z údajů dostupných do 4. 11. 2011, pokud není uvedeno jinak. V prvním oddílu je stručně popsána zemědělská politika ČR týkající se obilnářství, ve druhém aktuální stav zahraničního trhu s obilovinami s důrazem na sousední země a ve třetím situace v České republice. Součástí Situační a výhledové zprávy Obiloviny jsou přílohy, obsahující podrobné údaje týkající se obilovin pro případnou další analytickou práci. Situační a výhledová zpráva Obiloviny využívá za účelem vyšší objektivnosti více zdrojů informací.

Situační a výhledové zprávy jsou k dispozici v elektronické podobě na internetové adrese: www.eagri.cz.

SEZNAM ZKRATEK

CIF (c.i.f.)	Cost, Insurance, Freight = výlohy, pojistné, dopravné placeny. Prodávající platí přepravu zboží do místa určení včetně pojištění. Kupující nese výlohy od vyložení zboží v místě určení
DG AGRI	Directorate General for Agriculture and Rural Development, Generální ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova
DG TAXUD	Directorate General Taxation and Customs Union, Generální ředitelství pro daně a celní unii
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EAGGF	European Agricultural Guarantee and Guidance Fund, Evropský zemědělský orientační a záruční fond
EK	Evropská komise
EU	Evropská unie
EUR	Zkratka eura, společné měnové jednotky států Eurozóny
ESVO	Evropské sdružení volného obchodu
FAO	Food and Agriculture Organization of the United Nations, Organizace OSN pro výživu a zemědělství
FOB (f.o.b.)	Free on Board = volně na palubu lodi. Prodávající hradí náklady až po naložení do dopravního prostředku na uvedeném místě
GATT	General Agreement on Tariffs and Trade, Všeobecná dohoda o clech a obchodu
GMO	Geneticky modifikovaný organismus(-y)
IGC	International Grain Council, Mezinárodní rada pro obiloviny
IN	Intervenční nákup
MATIF	Marché a Terme International de France, Komoditní termínovaná burza ve Francii
NK	Nařízení Komise (ES)
NR	Nařízení Rady (ES)
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
ONIC	Office National Interprofessionel des Céréales, Národní úřad pro obiloviny
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.
SOT	Společná organizace trhu
SZP	Společná zemědělská politika
SSHR	Správa státních hmotných rezerv
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
USD	Zkratka amerického dolaru, měnové jednotky USA
USDA	U. S. Department of Agriculture, Ministerstvo zemědělství USA
WTO	World Trade Organization, Světová obchodní organizace

SOUHRN

Na základě výsledků soupisu ploch osevů ČSÚ k 31. 5. 2011 dosáhla výměra všech obilovin pěstovaných pro sklizeň v roce 2011 celkové rozlohy **1 468,1 tis. ha**. Z dlouhodobého pohledu je znovu potvrzen trend určité stabilizace osevních ploch, kdy osevní plocha pěstovaných obilovin osciluje kolem výměry 1 550 tis. ha. V meziročním srovnání se jedná o velmi mírný nárůst o 8,6 tis. ha (tj. o 1,1 %). Nárůst z ozimých druhů obilovin byl zaznamenán pouze u pšenice ozimé o 20,3 tis. ha (tj. o 2,6 %). U ostatních ozimých druhů (ozimý ječmen, ozimé žito a triticales) došlo k různě velkému poklesu. S výjimkou jarního ječmene a ovsa došlo u zbývajících jarních obilovin k nárůstu osevních ploch.

Ze struktury výměr jednotlivých druhů obilovin ve srovnání s údaji loňského roku vyplývá, že v zastoupení jednotlivých druhů obilovin nedošlo ani letos k významnému posunu. Zcela dominantní roli mezi obilovinami hraje ozimá pšenice. K 31. 5. 2011 bylo v ČR pěstováno 805,8 tis. ha ozimé pšenice. Ozimá pšenice znovu překročila hranici svého 50% zastoupení ve struktuře osevních ploch obilovin a dosáhla úrovně **54,9 %**. Pokles ve struktuře obilovin zaznamenaly všechny ostatní ozimé druhy obilovin (největší pokles je u ozimého ječmene o 0,7 %) a také i jeden z významných druhů jarních obilovin – jarní ječmen, který poklesl o 0,6 %. Mírné navýšení bylo dosaženo především u kukuřice na zrno o 0,7 % a jarní pšenice o 0,6 %.

Předpokládaná celková sklizeň obilovin v roce 2011, vycházející z odhadu ČSÚ k 15. 10. 2011, doplněná o odhad Ministerstva zemědělství u okrajových obilovin, činí **8 236,6 tis. tun**. Jedná se o výrazný meziroční nárůst produkce obilovin o 1 359,0 tis. tun (tj. o 19,8 %). Předpokládaná celková produkce obilovin v letošním roce je srovnatelná s výší produkce, která byla zaznamenána v ročnících 2004 a 2008. Tato nadprůměrná úroveň sklizně obilovin s průměrnými jakostními parametry bude znamenat, že celkový charakter našeho vnitřního trhu se v podstatě nebude měnit, což znamená, že setrvá trh s převažujícími rysy vyšší nabídky nad poptávkou, ale s nedostatkem kvalitní potravinářské suroviny (především žito).

Dle odhadů EK (říjen 2011) bylo v marketingovém roce 2011/2012 z celkové výměry **55,5 mil. ha** sklizeno **280,9 mil. t** obilovin. Z uvedeného odhadu sklizně obilovin v EU-27 pro marketingový rok 2011/12 je celková využitelná produkce obilovin odhadována na **280,2 mil. t**, z toho zaujímá pšenice setá 128,0 mil. t, pšenice tvrdá 7,9 mil. t, ječmen 51,6 mil. t, kukuřice 63,7 mil. t, žito 6,6 mil. t, oves 7,6 mil. t, triticales 9,9 mil. t a ostatní obiloviny 4,4 mil. t. V porovnání s minulým marketingovým rokem celková produkce obilovin v EU-27 vzrostla o **1,8 %** a lze ji tak označit jako průměrnou produkci. Z hlavních členských států EU-27 produkce obilovin meziročně klesla o 3,5 % ve Francii, o 6,1 % v Německu a o 3,7 % v Polsku. Ke vzestupu produkce naopak došlo o 19,9 % v Rumunsku, o 10,2 % ve Španělsku, o 9,5 % v Maďarsku, o 3,9 % ve Velké Británii a o 0,1 % v Itálii. Sklizené obiloviny dosahují průměrného výnosu **5,1 t/ha**, což představuje meziroční zvýšení o 3,0 %. V intervenčních zásobách EU-27 se k 18. 11. 2011 nachází **162 638 t ječmene**, z toho je vyhrazeno 162 387 tun ječmene pro program pomoci nejchudším v EU-27 na pomoc nejchudším v roce 2012 a zbytek tvoří ječmen neodebraný ze skladů Francie a Finska v rámci programu pomoci nejchudším v EU-27 na rok 2011.

V marketingovém roce 2010/2011 byl opět zahájen v ČR intervenční nákup obilovin dle pravidel EU, který je shodný pro všechny členské země EU. Zemědělskými subjekty nebo obchodníky nebylo od 1. listopadu 2010 do 31. května 2011 nabídnuto do intervenčního nákupu **žádné množství obilovin**.

V marketingovém roce 2011/2012 bude intervenční nákup obilovin v ČR realizován dle nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 v aktuálním znění pro **intervenční nákup pšenice s množstevním omezením 3 miliony tun pro celou EU 27**.

Celkový dovoz obilovin ve výši **101,6 tis. tun** v marketingovém roce 2010/2011 je oproti předchozímu ročníku vyšší o 27,8 tis. tun. Předpokládaný dovoz pro stávající marketingový rok 2011/2012 se očekává v důsledku nadprůměrné sklizně s průměrnými kvalitativními parametry ve výši

115,0 tis. tun (především žita). U zpracovaných výrobků poklesl objem dovozu pšeničné mouky o 14,8 tis. tun na 36,2 tis. tun, avšak vzrostl dovoz žitné mouky o 4,6 tis. tun na 8,4 tis. tun.

U celkového vývozu se očekává jeho výrazný nárůst z **1 791,8 tis. tun** v marketingovém roce 2010/2011 na **2 688,0 tis. tun** v marketingovém roce 2011/2012. Uvedený opětovný velmi vysoký vývoz je předpokládán především z důvodů zachování částečně vyrovnané bilance obilovin. Také v letošním roce zůstává zachován dominantní vliv pšenice na celkovou bilanční rovnováhu všech obilovin. Dá se očekávat, že většina přebytků obilovin se bude nacházet ve formě pšenice, ječmene a kukuřice. Tyto přebytky z letošní sklizně by se pak měly odčerpat opětovně vysokým exportem.

Pod vlivem průměrné produkce obilovin ze sklizně 2010 došlo k výraznému, místy až skokovému zvýšení cen na obilním trhu ČR u většiny komodit a to jak v potravinářské tak i krmné kvalitě. Ceny většiny komodit velmi rychle rostly ihned po sklizni a dosahovaly poměrně vysokých a již rentabilních úrovní. Cenový nárůst se projevil u všech druhů obilovin. U pšenice potravinářské byla dosažena nejvyšší cenová hladina ke konci marketingového roku 2010/2011 v úrovni **5 687 Kč/t**. Pro marketingový rok 2011/2012 se předpokládá, že vlivem velmi vysoké produkce obilovin s rozdílnými kvalitativními parametry dojde k mírnému, postupnému snižování cen na obilním trhu u většiny komodit. Dá se očekávat, že měsíční průměry cen potravinářské pšenice u zemědělců dosáhnou v závěru roku 2011 úrovně **4 000 – 4 250 Kč** a u krmné pšenice **3 300 – 3 500 Kč**.

OPATŘENÍ NA TRHU OBILOVIN ČESKÉ REPUBLIKY

I. Pravidla agrárního obchodu ČR

Společná zemědělská a společná obchodní politika EU

Česká republika, jako člen EU, je povinna dodržovat principy a pravidla Společné zemědělské politiky (SZP), která zabezpečuje regulaci trhu s obilovinami zejména prostřednictvím společné organizace trhu (SOT) s obilovinami. Společná zemědělská politika (SZP) v podstatě spočívá na třech principech. Jedná se o princip jednotného trhu, princip preference Společenství a princip finanční solidarity.

Princip jednotného trhu představuje volný pohyb zemědělských produktů mezi jednotlivými členskými státy. Zemědělský trh je součástí velkého jednotného vnitřního trhu, z něhož jsou vyloučena taková opatření, která doprovázejí běžný zahraniční obchod, jako jsou cla, obchodní omezení, vývozní dotace apod. Aby jednotný trh mohl fungovat, bylo nezbytné zavést jednotné předpisy, jednotné ceny a jednotná pravidla hospodářské soutěže. Princip jednotného trhu vyplývá z používání jednotlivých nástrojů na území všech členských států. Vyžaduje jednotný tržní management a předpokládá rovněž jednotnou ochranu na vnějších hranicích.

Princip preference Společenství je logickým následkem vytvoření jednotného zemědělského trhu. Je to v podstatě prosazení zásad, které poskytují přednost odbytu produktům vyrobených v členských zemích. Tento princip je velmi důležitý, protože chrání vnitřní trh před levnými dovozy a před nadměrným kolísáním světového trhu. Toho je možné dosáhnout pomocí různých zemědělsko politických nástrojů. Ty při dovozech a vývozech působí jako určitá zdymadla, která na hranicích zachycují a vyrovnávají cenové výkyvy.

Princip finanční solidarity je základním pilířem Společné zemědělské politiky, neboť její vytvoření znamená, že náklady na její fungování musí být hrazeny společně. Dotace z EU jsou v rámci společné zemědělské politiky poskytovány z Evropského zemědělského záručního fondu (EAGF) a v nynějším programovacím období (2007 – 2013) také z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a z Evropského rybářského fondu (EFF). Program rozvoje venkova (PRV), který čerpá finanční prostředky z EAFRD nahradil Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP) a Operační program rozvoje venkova a multifunkční zemědělství (OP RVMZ).

SOT s obilovinami je v rámci pravidel daných základním nařízením Rady č. 1234/2007, kterým se stanoví společná organizace trhu a zvláštní opatření pro některé zemědělské produkty, řízena

Evropskou komisí. Přijímaná opatření jsou předkládána ke schválení řídicímu výboru pro společnou organizaci trhů (ŘV SOT), který je tvořen zástupci EK a členských států a který má za úkol vyjadřovat se k předkládaným návrhům nařízení, schvalovat návrhy opatření k řízení trhu, které jsou předkládány Evropskou komisí a zejména zprostředkovávat kontakt a výměnu informací mezi členskými státy a Komisí. Nástrojem pro realizaci SOT s obilovinami v ČR na národní úrovni je Státní zemědělský intervenční fond SZIF.

Evropská unie (EU) praktikuje jednak společnou zemědělskou politiku (SZP) a jednak společnou obchodní politiku. Obě tyto politiky zcela zásadně ovlivňují agrární obchod České republiky. Vstupem České republiky do EU se zahraničním obchodem stal pouze obchod se zeměmi mimo EU, tzv. třetími zeměmi. Obchod mezi současnými členskými státy je obchodem vnitřním v rámci jednotného trhu EU. Povinností všech členských zemí EU je uskutečňovat jak SZP, tak i společnou obchodní politiku a řídit se jednotnými právními předpisy v rámci těchto politik vydaných EU. Jedna z prvních tržních organizací byla zavedena již v roce 1962 pro obiloviny.

Společná zemědělská politika uplatňuje jednotné zásady, pokud jde o podporu exportu zemědělských komodit a přístup na trh v podobě preferenčních ujednání. Pro dovozy do EU platí společný celní sazebník EU včetně jednotných celních preferencí a preferenčních celních kvót.

Společná obchodní politika je založena na jednotných zásadách, zejména pokud jde o úpravy celních sazeb, uzavírání celních a obchodních dohod, liberalizačních opatření, vývozní politiku, ochranná obchodní opatření apod.

V průběhu jednání Rady ministrů zemědělství ve dnech 18. – 20. listopadu 2008 bylo dosaženo politické dohody o prověrce funkčnosti Společné zemědělské politiky (Health Check). Nová pravidla vstoupila v účinnost v průběhu let 2009 – 2013. Jde o určité kompromisní řešení, které však odstranění nerovností mezi starými a novými členskými státy EU nevyřešilo. V sektoru obilovin byl intervenční systém sice zachován, ale byl výrazně změněn. Byl zaveden nulový mechanismus intervence pro ječmen, čirok, rýži a pšenici tvrdou. Pro kukuřici platí pravidla přijatá v roce 2007. Pro pšenici potravinářskou probíhá intervenční nákup na úrovni intervenční ceny 101,31 €/t pro maximální množství 3 mil. t. Po překročení tohoto maximálního limitu se intervence uskutečňuje formou nabídkového řízení.

2. Rozdělení odpovědnosti SZIF platební agentury a celní správy při provádění obchodních mechanismů

Odpovědnosti SZIF platební agentury v oblasti SZP

- Zveřejňuje informace o
 - zboží, na jehož dovoz nebo vývoz je povinná dovozní nebo vývozní licence,
 - sazbách vývozních subvencí a vývozních cel,
 - podmínkách podávání žádostí o udělování vývozních subvencí a o povinnosti placení vývozních cel.
- Registruje obchodníky, kteří exportují zemědělské a zpracované zemědělské výrobky a žádají o licenci.
- Vydává vývozní a dovozní licence a výpisy z nich (včetně osvědčení o stanovení vývozní subvence předem).
- Přijímá kauce požadované v rámci SZP pro dovozní a vývozní licence, vývozní subvence, předběžné platby a další opatření.
- Provádí platby vývozních subvencí a vybírá vývozní cla.
- Při vývozu zpracovaných zemědělských výrobků vede registr předpisů.

Odpovědnosti celní správy v oblasti SZP

- Přijímání (uznávání) dovozních a vývozních deklarací.
- Ověřování tarifní klasifikace zboží při dovozu a vývozu.
- Ověřování dovozních a vývozních licencí a připisování vyvážených množství na licencích.
- Vybírání poplatků při dovozu (cla a jim ekvivalentní poplatky).
- Provádí fyzickou kontrolu zahrnující zkoušení a odebírání vzorků.
- Kontroluje zboží z jiných členských států, na které jsou v těchto státech udělovány produkční podpory.
- Potvrzuje vývoz zboží do určených míst (destinací), pro které je vývoz určen.

Platební agentury úzce spolupracují s celní správou a předávají si vzájemně potřebné informace k pokud možno bezproblémovému provádění obchodních mechanismů a k zajištění regulace obchodu s třetími zeměmi v rámci pravidel SZP. Platební agentury rovněž mohou část svých činností a pravomocí delegovat na orgány celní správy. Jsou však zodpovědné za řádné informování Komise o aktivitách vztahujících se k obchodním mechanismům.

3. Zásahy SZIF platební agentury

Právní úprava činnosti SZIF

Zákonem č. 256/2000 Sb., ze dne 14. července roku 2000, o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů byl zřízen Státní zemědělský intervenční fond (dále pouze „Fond“). Jeho úkolem je na základě nařízení vlády, vydaných k provedení tohoto zákona, provádět a zavádět tržní pořádky pro stabilizaci trhů se zemědělskými výrobky a potravinami.

Činnost SZIF se dále řídí úplným zněním zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, v platném znění a nařízeními Rady nebo Komise Evropských společenství.

V rámci společné zemědělské politiky se v EU uplatňují tři zásady – společný trh pro zemědělské produkty při společných cenách, zvýhodnění produkce ze zemí Unie na úkor vnější konkurence a finanční solidarita – financování ze společného fondu, do něhož všichni přispívají.

Pilířem poskytovaných finančních podpor jsou přímé platby vyplácené zjednodušeným systémem, tj. na hektar obhospodařované plochy. Velké možnosti pro zemědělství představuje Program rozvoje venkova (PRV), který byl spuštěn v roce 2007. Stejně nezanedbatelnou finanční pomocí jsou pak rovněž tržní opatření Společného evropského trhu, které řeší výkyvy poptávky a nabídky na trhu a zabezpečují zemědělským podnikatelům větší jistotu a lepší stabilitu v podnikání.

Regulace společného trhu s obilovinami v marketingovém roce 2010/2011

Pravidla režimu intervenčního nákupu stanovuje Evropská komise a jsou platná pro všechny členské státy Evropské unie. Evropskou komisí byl v rámci všech členských států EU 27 pro hospodářský rok 2010/2011 stanoven množstevní strop pro intervenční nákup pšenice obecné v souhrnném objemu 3 miliony tun, které mohly být nakupovány za pevnou cenu 101,31 EUR/t. Pro ječmen obecný a kukuřici setou byl vyhlášen množstevní strop 0 tun. Ke každé nabídce pšenice byl nabízející povinen složit na účet SZIF v české měně nabídkovou záruku ve výši 20 EUR na každou nabídnutou tunu. Intervenční nákup obilovin v České republice vychází ze základních nařízení, která upravují provádění společné organizaci trhu s obilovinami. Jedná se o nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (jednotné nařízení o společné organizaci trhů), dále nařízení Komise (EU) č. 1272/2009 ze dne 11. prosince 2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o nákup a prodej zemědělských produktů v rámci veřejné intervence a nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb., kterým se stanoví bližší podmínky při provádění opatření společné organizace trhu s obilovinami.

Intervenční nákup obilovin ze sklizně roku 2010:

V marketingovém roce 2010/2011 nebyl, vzhledem k výši tržních cen, intervenční nákup pšenice realizován.

Intervenční skladování obilovin:

K 31. srpnu 2011 SZIF vyskladnil veškeré zásoby obilovin nakoupené v marketingovém roce 2009/2010 v celkovém objemu 343,0 tis. tun, z toho 61,0 tis. tun pšenice a 282,0 tis. tun ječmene, které SZIF průběžně vyskladňoval v roce 2011. Tyto intervenční zásoby byly zčásti určeny pro dodávky potravin z intervenčních zásob ve prospěch nejchudších osob ve Společenství a zčásti na prodej na vnitřní trh EU.

Celková smluvní skladová kapacita pro intervenční skladování obilovin v ČR ke dni 30. září 2011 vykazovala 578,0 tis. tun, z toho Loco vlastní činí 408,0 tis. tun, Loco cizí 34,0 tis. tun, destinace 136,0 tis. tun. Skladovatelé mohou operativně snižovat či navyšovat smluvní skladové kapacity. Za držení volných skladových kapacit SZIF skladovatelům nehradí žádné poplatky. SZIF měl ke dni 30. září 2011 uzavřeno 56 smluv ve 100 skladech, přičemž jsou všechny smlouvy dlouhodobého charakteru.

Potravinová pomoc z intervenčních zásob obilovin pro nejchudší obyvatele EU:

V rámci programu potravinové pomoci pro nejchudší obyvatele EU bylo z intervenčních zásob obilovin nakoupených ze sklizně roku 2009 přiděleno na potravinovou pomoc intervenčně skladované množství v objemu 146,471 tis. tun obilovin, a to 146,070 tis. tun pro Rumunsko a 401,0 tun pro ČR. Do skladů distributorů v ČR bylo dodáno 24,4 tun hladké mouky a 36,544 tun bezvaječných těstovin.

Intervenční prodej obilovin:

V souladu s nařízením Komise (EU) č. 1017/2010 prodal SZIF od listopadu 2010 do dubna 2011 v rámci trvalých výběrových řízení celkem 197,0 tis. tun obilovin, z toho 61,0 tis. tun pšenice a 136,0 tis. tun ječmene, přičemž SZIF utržil celkem 1 069 mil. Kč vč. DPH.

Regulace společného trhu s obilovinami v marketingovém roce 2011/2012

V marketingovém roce 2011/2012 je intervenční nákup obilovin realizován dle nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (jednotné nařízení o společné organizaci trhů v platném znění), dále nařízení Komise (EU) č. 1272/2009 ze dne 11. prosince 2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o nákup a prodej zemědělských produktů v rámci veřejné intervence a nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb., kterým se stanoví bližší podmínky při provádění opatření společné organizace trhu s obilovinami.

Na základě nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 v aktuálním znění je v ČR v marketingovém roce 2011/2012 realizován **intervenční nákup pšenice s množstevním omezením 3 miliony tun pro celou EU-27**. Ke každé nabídce pšenice je nabízející povinen složit na účet SZIF v české měně nabídkovou záruku ve výši 20 EUR na každou nabídnutou tunu.

Veškeré základní informace týkající se intervenčního nákupu v marketingovém roce 2011/2012 jsou uvedeny na internetových stránkách SZIF na internetové adrese <http://www.szif.cz> (jsou umístěny v sekci Společná organizace trhu - Rostlinná výroba - Obiloviny - Intervenční nákup obilovin - Důležité dokumenty; a - Ke stažení).

Seznam intervenčních center a skladovacích zařízení náležejících k těmto centrům platných pro Českou republiku je v souladu s nařízením Komise (EU) č. 1125/2010 zveřejňován a aktualizován v Úředním věstníku Evropské unie a skladovací zařízení náležející k těmto centrům na internetových stránkách SZIF.

4. Celní opatření platná po vstupu ČR do EU

Celní kvóty jsou určeny množstvím zboží (vyjádřené hmotností, objemem nebo hodnotou), které je propuštěno do volného oběhu za sníženou celní sazbu. Celní kvóty stanovené v rámci EU jsou společné pro všechny členské státy EU. Jsou řízeny Generálním ředitelstvím pro daně a celní unii - DG TAXUD v Bruselu. Pravidla řízení (administrace) uvedených celních kvót v EU jsou upravena Nařízením Komise (EHS) č. 2454/93 - Prováděcí předpis k Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství.

Národní předpisy pro implementaci celního zákona a vnitřních předpisů jsou následující:

- Vyhláška č.199/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení celního zákona a kterou se zrušují některé vyhlášky upravující osvobození od dovozního cla a nepreferenční původ zboží.
- Vyhláška č.201/2005 Sb., o statistice dováženého a vyváženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropských společenství.

Kvóty v rámci společné zemědělské politiky

Vzhledem k tomu, že se na každý produkt vztahují určitá obchodní opatření, která zahrnují i celní kvóty, musí být definována opatřeními (Nařízení Komise nebo Rady EU). Tam, kde je opatření pro celní kvóty, musí být kvóty jasně definovány šestimístním číselným kódem, známými jako „order number“ (ON) – jednotná celní deklarace. Celní kvóty uplatňované v rámci společné zemědělské politiky a vztahující se na dovoz zemědělských komodit jsou spravovány na základě licencí. Dovoze, který požaduje uplatnění snížené celní sazby v rámci těchto kvót, musí kromě vyplnění příslušných údajů do jednotné celní deklarace (JCD) při propouštění zboží do volného oběhu předložit platnou licenci.

Získáním licence má deklarant rezervovanou část celní kvóty pro příslušný kalendářní rok. Licence se uděluje na základě písemné žádosti a splnění ostatních podmínek. Jednou z podmínek pro udělení licence je složení kauce, která se držiteli licence vrací v případě využití licence, tzn. dovozu požadovaného množství zboží. Licence mohou být obchodovatelné. Licence vydaná v jednom členském státu EU platí i v ostatních členských státech EU. V České republice tyto licence v rámci společné zemědělské politiky vydává Státní zemědělský intervenční fond, viz internetová stránka www.szif.cz.

Administrace těchto celních kvót spadá v rámci EK do působnosti DG AGRI. Ostatní licence, nevztahující se na dovoz a vývoz zemědělských komodit, bude i nadále vydávat licenční správa Ministerstva průmyslu a obchodu.

Ovšem i zde existuje výjimka potvrzující pravidlo v několika málo případech, kdy u celní kvóty došlo k převedení řízení z DG AGRI do DG TAXUD. Pak je celní kvóta uplatňována metodou „First - come - first - served“, ale i přesto je nutno předložit platnou licenci.

Intrastat

Statistický systém sledující pohyb zboží mezi členskými státy EU, tj. mezi Českou republikou a ostatními členskými státy EU se nazývá Intrastat. Sledování se týká zboží, které bylo odesláno z České republiky do jiného členského státu EU nebo bylo přijato do České republiky z jiného členského státu EU (tj. v obou případech přestoupilo státní hranici). Povinnosti vykazování údajů do Intrastatu jsou upraveny:

a/ - národními předpisy:

- vyhláškou č. 393/2008 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a o způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy společenství Evropského společenství. Touto vyhláškou byla novelizována vyhláška č.201/2005 Sb. Tato vyhláška je v novelizovaném znění k dispozici na www.czso.cz

b/ - předpisy EU:

- nařízení Komise (ES) č.1982/2004, kterými se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a nařízení Komise (ES) č. 1915/2005, kterým se mění nařízení č.1982/2004.

Začátkem roku 2009 došlo k významným změnám ve vykazování zboží sledovaném v Intrastatu. Mění se mimo jiné limit hodnoty zboží odeslaného nebo přijatého z jiného členského státu. Práh pro vykazování činí 8 milionů Kč fakturované hodnoty zboží odeslaného do ostatních členských států EU i přijatého z ostatních členských států EU, přičemž zpravodajská jednotka, která překročila osvobozující práh v roce 2008 (2 nebo 4 miliony Kč), musí vykazovat údaje do Intrastatu nejméně do konce roku 2009. Další významnou změnou je povinné uvádění údaje o vlastní hmotnosti do výkazů Intrastat i pro ty podpoložky kombinované nomenklatury, kterým je v celním sazebníku přiřazen kód doplňkové měrné jednotky. Tyto údaje byly nepovinné a proto bylo v 1/3 členských států upuštěno od jejich sledování. Vzhledem k tomu, že se ztrácela logická kontrola nad těmito výkazy, je uvádění například hmotnosti i počtu kusů živých zvířat od 1. 1. 2009 povinné.

5. Licenční politika

Systém dovozních a vývozních licencí a certifikátů je založen na Nařízení Komise č. 376/2008, které stanoví společná prováděcí pravidla k aplikaci licencí v členských státech EU. Smyslem licenčního režimu je:

- získávat údaje pro analýzu a kontrolu dovozu a vývozu (a následné řízení trhu),
- zajišťovat systém celních kvót na dovozy,
- zabezpečit dodržování závazků GATT/WTO v oblasti dovozu a vývozu.

Dovozní a vývozní licence představují oprávnění, ale zároveň i závazek pro vývoz nebo dovoz určitého množství konkrétního výrobku v daném období platnosti licence.

Licence pro obiloviny vydává SZIF jako platební agentura v rámci společné organizace trhu s obilovinami. Veškerý dovoz a vývoz produktů, které patří pod společnou organizaci trhu s obilovinami, podléhá předložení dovozní nebo vývozní licence. Společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty jsou stanoveny v Nařízení Komise č. 376/2008 ze dne 23. dubna 2008. Veškeré informace týkající se výdeje licencí pro obiloviny jsou uvedeny na internetových stránkách www.szif.cz

6. Daňová politika

V souvislosti se vstupem do Evropské unie musela Česká republika jako členský stát přizpůsobit svůj daňový systém principům stanoveným právní úpravou Evropských společenství. Jednou z oblastí, které se tato změna dotkla, je režim daně z přidané hodnoty uplatňovaný u obchodů uskutečňovaných uvnitř společného trhu EU. Ode dne vstupu ČR do EU je Česká republika povinna

uplatňovat DPH v souladu s pravidly, která existují v Evropské unii. Základní principy pro zdanění daní z přidané hodnoty jsou obsaženy v Šesté směrnici Rady EU č. 77/388/EHS, ve znění pozdějších předpisů. Tyto principy jsou členské státy povinny implementovat do svých národních právních předpisů. V České republice to je nový zákon o DPH č. 235/2004 Sb., který od 1. 5. 2004 nahradil stávající zákon č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

Zákonem č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních došlo od roku 2004 k zásadním změnám při správě, placení i termínech splatnosti spotřebních daní. Při plnění daňových povinností platí, není-li v příslušném daňovém zákonu stanoveno jinak, společná procesní pravidla, která byla přijata zákonem ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o správě daní a poplatků"). Podle specifických ustanovení zákona o spotřebních daních mohou předkládat daňová přiznání k uplatnění nároku na vrácení spotřební daně také právnické a fyzické osoby, mající postavení daňových poplatníků, které nakoupily nebo samy vyrobily a prokazatelně použily minerální oleje pro výrobu tepla (dále jen "topné oleje") a vybrané minerální oleje pro zemědělskou prvovýrobu, lesní školky a obnovu a výchovu lesa (dále jen "zelená nafta"). Zákon č. 292/2009 Sb., kterým se měnil zákon č. 237/2004 Sb., a zákon č. 693/2004 Sb., o spotřebních daních, nezměnil nárok na vrácení 60 % spotřební daně, vznikající právníckým a fyzickým osobám, provozujícím zemědělskou prvovýrobu, lesní školky a obnovu a výchovu lesa, které nakoupily stanovené druhy olejů, paliv a maziv a prokazatelně je použily pro výše uvedené druhy činností. Způsob výpočtu vratky spotřební daně a ostatní podrobnosti upravuje vyhláška MZe č. 14/2010 s účinností od 12. 1. 2010, kterou se mění vyhláška č. 48/2008 Sb., o způsobu výpočtu nároku na vrácení spotřební daně zaplacené v cenách některých minerálních olejů spotřebovaných v zemědělské prvovýrobě, ve znění vyhlášky 395/2008 Sb.

7. Legislativa ČR vztahující se k obilovinám

Následující přehled právních předpisů navazuje na přehled z předchozí Situační a výhledové zprávy Obiloviny z prosince 2010 a zahrnuje výběr právních předpisů týkajících se komodity obiloviny do částky 107 roku 2011.

Zákon č. 251/2011 Sb.,

kterým se mění zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 1. 9. 2011.

Uveřejněno v č. 89/2011 Sbírky zákonů.

Zákon č. 247/2011 Sb.,

kterým se mění zákon č. 229/1992 Sb., o komoditních burzách, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 222/2009 Sb., o volném pohybu služeb.

Účinnost od 1. 12. 2011.

Uveřejněno v č. 89/2011 Sbírky zákonů.

Zákon č. 245/2011 Sb.,

kterým se mění zákon č. 326/2004 Sb., rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Účinnost od 1. 9. 2011.

Uveřejněno v č. 89/2011 Sbírky zákonů.

Zákon č. 95/2011 Sb.,

kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 61/1997 Sb., o lihu a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona České národní rady č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o lihu), ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 1. 5. 2011.

Uveřejněno v č. 36/2011 Sbírky zákonů.

Zákon č. 33/2011 Sb.,

kterým se mění zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 1. 3. 2011.

Uveřejněno v č. 11/2011 Sbírky zákonů.

Zákon č. 331/2010 Sb.,

kterým se mění zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby), ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 1. 1. 2011.

Uveřejněno v č. 120/2010 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 283/2011 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 1. 10. 2011.

Uveřejněno v č. 101/2011 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 282/2011 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 1. 10. 2011.

Uveřejněno v č. 101/2011 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 237/2011 Sb.,

o stanovení rezervy státních pozemků pro uskutečňování rozvojových programů státu.

Účinnost od 24. 8. 2011.

Uveřejněno v č. 86/2011 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 87/2011 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 1. 4. 2011.

Uveřejněno v č. 32/2011 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 372/2010 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 1. 1. 2011.

Uveřejněno v č. 136/2010 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 369/2010 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 479/2009 Sb., o stanovení důsledku porušení podmínek poskytování některých podpor, a některá související nařízení vlády.

Účinnost od 15. 12. 2010.

Uveřejněno v č. 134/2010 Sbírký zákonů.

Vyhláška č. 198/2011 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 356/2008 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 15. 7. 2011.

Uveřejněno v č. 71/2011 Sbírký zákonů.

Vyhláška č. 168/2011 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 369/2009 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu, ve znění vyhlášky č. 298/2010 Sb.

Účinnost od 28. 6. 2011.

Uveřejněno v č. 61/2011 Sbírký zákonů.

Vyhláška č. 115/2011 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 335/1997 Sb., kterou se provádí §18 písm. a), d), h), i), j) a k) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro nealkoholické nápoje a koncentráty k přípravě nealkoholických nápojů, ovocná vína, ostatní vína a medovinu, pivo, konzumní líh, lihoviny a ostatní alkoholické nápoje, kvasný ocet a droždí, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 1. 5. 2011.

Uveřejněno v č. 42/2011 Sbírký zákonů.

Vyhláška č. 61/2011 Sb.,

o požadavcích na odběr vzorků, postupy a metody zkoušení osiva a sadby.

Účinnost od 15. 3. 2011.

Uveřejněno v č. 22/2011 Sbírký zákonů.

Vyhláška č. 378/2010 Sb.,

o stanovení druhového seznamu pěstovaných rostlin.

Účinnost od 1. 1. 2011.

Uveřejněno v č. 136/2010 Sbírký zákonů.

Vyhláška č. 340/2010 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 412/2008 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků, ve znění vyhlášky č. 427/2009 Sb.

Účinnost od 1. 1. 2011.

Uveřejněno v č. 125/2010 Sbírký zákonů.

Vyhláška č. 336/2010 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 356/2008 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 3. 12. 2010.

Uveřejněno v č. 123/2010 Sbírký zákonů.

Vyhláška č. 298/2010 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 369/2009 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu.

Účinnost od 1. 11. 2010.

Uveřejněno v č. 110/2010 Sbirky zákonů.

8. Významná nařízení EU k společné organizaci trhu v odvětví obilovin

Pravidla režimu intervenčního obchodu s obilovinami stanovuje Evropská komise a jsou platná pro všechny členské státy Evropské unie. Zde jsou uvedeny základní nařízení pro sektor obiloviny, platná do současnosti. Tyto platná nařízení jsou průběžně novelizována.

Nařízení Rady (ES) č. 1234/2007,

kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“).

Nařízení Rady(ES) č. 72/2009,

o úpravách společné zemědělské politiky změnou nařízení (ES) č. 247/2006, (ES) č. 320/2006, (ES) č. 1405/2006, (ES) č. 1234/2007, (ES) č. 3/2008, (ES) č. 479/2008 a zrušení nařízení (EHS) č. 1883/78, (EHS) č. 1254/89, (EHS) č. 2247/89, (EHS) č. 2055/93, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 2596/97, (ES) č. 1182/2005 a (ES) č. 315/2007 („Health Check“).

Nařízení Komise (EU) č. 1272/2009,

kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o nákup a prodej zemědělských produktů v rámci veřejné intervence.

Nařízení Komise (ES) č. 1290/2005,

o financování společné zemědělské politiky (SZP).

Nařízení Komise (ES) č. 884/2006,

kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1290/2005, pokud jde o financování intervenčních opatření ve formě veřejného skladování Evropským zemědělským a záručním fondem (EZZF) a o zaúčtování operací veřejného skladování platebními agenturami členských států.

Nařízení Komise (ES) č. 642/2010,

kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení rady (EHS) č. 1234/2007, pokud jde o dovozní cla v odvětví obilovin.

Nařízení Komise (ES) č. 1301/2006,

kterým se stanoví společná pravidla ke správě dovozních celních kvót pro zemědělské produkty, které podléhají režimu dovozních licencí.

Nařízení Komise (EHS) č. 2220/1985,

kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu záruk pro zemědělské produkty.

Nařízení Komise (ES) č. 376/2008,

kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty.

Nařízení Komise (ES) č. 612/2009,

kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu vývozních náhrad pro zemědělské produkty.

Nařízení Komise (ES) č. 1342/2003,

kterým se stanoví zvláštní prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí v odvětví obilovin a rýže.

Nařízení Komise (ES) č. 514/2008,

kterým se mění nařízení (ES) č. 376/2008, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty, jakož i nařízení (ES) č. 1439/95, (ES) č. 245/2001, (ES) č. 2535/2001, (ES) č. 1342/2003, (ES) č. 2336/2003, (ES) č. 1345/2005, (ES) č. 2014/2005, (ES) č. 951/2006, (ES) č. 1918/2006, (ES) č. 341/2007, (ES) č. 1002/2007, (ES) č. 1580/2007 a (ES) č. 382/2008 a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 1119/79.

Nařízení Komise (ES) č. 1276/2008,

o sledování vývozu zemědělských produktů, pro které jsou poskytovány náhrady nebo jiné částky, prováděném prostřednictvím fyzických kontrol.

9. Harmonizované, revidované nebo nové ČSN vztahující se k obilovinám

V říjnu 2011 byly zveřejněny ve věstníku Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (číslo 10/2011) nově vyhlášené a vydané české technické normy. Doposud harmonizované nebo nové technické normy pro obiloviny jsou vydány Českým normalizačním institutem, Praha a jsou uvedeny níže:

ČSN 46 1100-2 Obiloviny potravinářské – Část 2: Pšenice potravinářská. Vydání provedeno v květnu 2001; platí od 1. 7. 2001. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100-2 Obilí potravinářské – Část 2: Pšenice potravinářská z dubna 1994.

ČSN 46 1100-3 Obiloviny potravinářské – Část 3: Pšenice tvrdá (*Triticum durum*). Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2001. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100-3 Obilí potravinářské – Část 3 : Pšenice tvrdá z dubna 1994.

ČSN 46 1100-4 Obiloviny potravinářské – Část 4: Žito. Vydání provedeno v květnu 2001; platí od 1. 7. 2001. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100 - 4 Obilí potravinářské – Část 4: Žito z dubna 1994.

ČSN 46 1100-5 Obiloviny potravinářské – Část 5 : Ječmen sladovnický. Vydání provedeno v březnu 2005; platí od 1. 1. 2006. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100 - 5 Obiloviny potravinářské – Část 5: Ječmen sladovnický z dubna 1994 včetně Změny Z1 z října 2002.

ČSN 46 1100-7 Obiloviny potravinářské – Část 7: Oves potravinářský. Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2001. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100 - 7 z března 1994.

ČSN 46 1200-2 Obiloviny – Část 2: Pšenice. Vydání provedeno v květnu 2001; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 2 Obilí krmné – Část 2: Pšenice krmná z března 1994.

ČSN 46 1200-3 Obiloviny – Část 3: Ječmen. Vydání provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200-3 Obilí krmné – Část 3: Ječmen krmný z října 1994 a současně ČSN 46 1100 - 6 Obilí potravinářské – Část 6: Ječmen potravinářský ze srpna 1994.

ČSN 46 1200-4 Obiloviny – Část 4: Oves. Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 4 Obilí krmné – Část 4: Oves krmný z března 1994.

ČSN 46 1200-5 Obiloviny – Část 5: Žitovec (*triticale*). Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 5 Obilí krmné – Část 5: Žitovec (*triticale*) z března 1994.

ČSN 46 1200-6 Obiloviny – Část 6: Kukuřice. Vydání provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 6 Obilí krmné – Část 6: Kukuřice krmná z října 1994 a současně ČSN 46 1100 - 8 Obilí potravinářské – Část 8: Kukuřice potravinářská z dubna 1994.

ČSN 46 1200-7 Obiloviny – Část 7: Proso. Vydání provedeno v říjnu 2003; platí od 1. 11. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 7 Obilí krmné – Část 7: Proso z října 1994.

ČSN 46 1200-8 Obiloviny – Část 8: Pohanka. Vydání provedeno v říjnu 2003; platí od 1. 11. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 8 Obilí krmné – Část 8: Pohanka z října 1994.

ČSN 46 1200-9 Obiloviny – Část 9: Mohár a čumíza. Vydání provedeno v říjnu 2003; platí od 1. 11. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 9 Obilí krmné – Část 9: Mohár a čumíza z října 1994.

ČSN 46 1200-10 Obiloviny – Část 10: Čirok. Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 10 Obilí krmné – Část 10: Čirok z října 1994.

ČSN 46 1011-6 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 6: Zkoušení obilovin – Stanovení obsahu příměsí a nečistot. Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 - 6 z 11. 4. 1988.

ČSN 46 1011-11 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 11: Zkoušení obilovin – Stanovení podílu zrn se sníženou sklovitostí u pšenice tvrdé (*Triticum durum*). Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 - 11 z 11. 4. 1988.

ČSN 46 1011-18 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 18: Zkoušení obilovin – Stanovení obsahu dusíkatých látek. Vydání provedeno v únoru 2003; platí od 1. 3. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 - 17 z 11. 4. 1988 a ČSN 46 1011 - 18 z 11. 4. 1988.

ČSN 46 1011-12 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 12: Zkoušení obilovin – Třídění sladovnického ječmene – Praktická metoda. Vydání provedeno v listopadu 2005; platí od 1. 1. 2006. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 - 12 z 11. 4. 1988 včetně změn Z1 a Z2.

ČSN 46 1011-13 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 13: Zkoušení obilovin – Stanovení klíčivosti sladovnického ječmene. Vydání provedeno v listopadu 2005; platí od 1. 1. 2006. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 - 13 z 11. 4. 1988 včetně změn Z1 a Z2.

ČSN 46 1011-14 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 14: Zkoušení obilovin – Stanovení energie klíčivosti sladovnického ječmene. Vydání provedeno v listopadu 2005; platí od 1. 1. 2006. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 - 14 z 11. 4. 1988 včetně změn Z1 a Z2.

ČSN ISO 5223+Amd.1 (46 1012) Zkušební síta pro obiloviny. Vydání provedeno v říjnu 2000; platí od 1. 7. 2002. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 5223:1995 včetně změny ISO 5223:1995/Amd.1:1999.

ČSN ISO 712 (46 1014) Obiloviny a výrobky z obilovin – Stanovení vlhkosti – Praktická referenční metoda. Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Po nabytí účinnosti této normy se ruší ČSN ISO 712 (46 1014) Obiloviny a výrobky z obilovin – Stanovení obsahu vody – (Praktická referenční metoda) z ledna 1993.

ČSN ISO 6644 (46 1015) Tekoucí obiloviny a mlýnské výrobky – Automatický odběr vzorků mechanickými vzorkovači. Vydání provedeno v lednu 2006; platí od února 2006.

ČSN ISO 5529 (46 1022) Pšenice – Stanovení sedimentačního indexu – Zeleného test. Vydání provedeno v říjnu 2000; platí od listopadu 2000. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 5529:1992.

ČSN ISO 9648 (46 1023) Čirok – Stanovení obsahu taninu. Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 9648:1988.

ČSN ISO 7971-2 (46 1013) Obiloviny – Stanovení objemové hmotnosti zvané „hektolitrová váha“ – Část 2 Praktická metoda. Vydání provedeno v červenci 2003; platí od 1. 4. 2004. Po nabytí účinnosti se ruší ČSN 46 1011-5 z 11. 4. 1988 a zároveň se mění ČSN 994178 z 21. 3. 1990.

ČSN ISO 13690 (46 1024) Obiloviny, luštěniny a mlýnské výrobky – Odběr vzorků ze statických dávek. Vydání provedeno v lednu 2004; platí od 1. 2. 2004. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 13690:1999.

ČSN EN ISO 3093 (46 1026) Pšenice, žito, pšeničná a žitná mouka, pšenice tvrdá (durum) a semolina z pšenice tvrdé – Stanovení čísla poklesu podle Hagberga-Pertena. Vydání provedeno v prosinci 2007; platí od 1. 1. 2008. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 3093:2004.

ČSN ISO 2171 (46 1019) Obiloviny, luštěniny a výrobky z nich – Stanovení obsahu popela spalováním. Vydání provedeno v prosinci 2008; platí od 1. 1. 2009. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 2171:2007.

Změna Z1 k ČSN 46 1011-7 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 7: Zkoušení obilovin – Stanovení podílu plných zrn. Vydání provedeno v říjnu 2002; platí od 1. 11. 2002.

Změna Z1 k ČSN 46 1100-1 Obilí potravinářské – Část 1: Společná ustanovení ze srpna 1998.

Vydání Změny Z1 provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002.

Změna Z1 k ČSN 46 1200-1 Obiloviny – Část 1: Společná ustanovení ze srpna 1998.

Vydání Změny Z1 provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002.

Změna Z2 k ČSN 46 1200-1 Obiloviny – Část 1: Společná ustanovení ze srpna 1998

Vydání Změny Z2 provedeno v srpnu 2002; platí od 1. 9. 2002.

Změna Z1 k ČSN 46 1100-5 Obiloviny potravinářské – Část 5: Ječmen sladovnický z března 2005. Vydání Změny Z1 provedeno v lednu 2006; platí od 1. 2. 2006.

Změna Z1 k ČSN 46 12006-6 Obiloviny – Část 6: Kukuřice z července 2001. Vydání Změny Z1 provedeno v listopadu 2007; platí od 1. 12. 2007.

Změna Z1 k ČSN 46 1200-10 Obiloviny – Část 10: Čirok z ledna 2003. Vydání změny provedeno v listopadu 2007; platí od 1. 12. 2007.

Změna Z1 k ČSN 46 1100-3 Obiloviny potravinářské – Část 3: Pšenice tvrdá (Triticum durum) z ledna 2002. Vydání Změny Z1 provedeno v září 2004; platí od 1. 10. 2004.

Vydané předpisové ČSN jsou k dostání v síti prodejen norem v celé ČR a vydané předpisové podnikové normy (PN) jsou k dostání u vydavatele PN. Technické normy (včetně jejich změn) se nevztahují na obiloviny, luštěniny a olejninu nakupované SZIF a dále pro skladování v zemědělských veřejných skladech.

10. Podpůrné programy pro rok 2011

Systém podpor do zemědělství v České republice se v roce 2011 nezměnil a zůstal prakticky stejný. Pro české zemědělce tak stále představuje možnost přístupu do značně širokého spektra podpůrných prostředků.

Systém podpor lze rozdělit na:

- I. Přímé platby a národní doplňkové platby (Top - Up)**
- II. Program rozvoje venkova na období 2007 – 2013**
- III. Národní podpory**

I. Přímé platby

Jednotná platba na plochu (SAPS)

Hlavním cílem jednotné platby na plochu zemědělské půdy (tzv. SAPS) je zabezpečit zemědělcům stabilní příjmy. Zemědělci se mohou rozhodnout, co chtějí produkovat, přičemž jim je zaručena stejná výše podpory nezávisle na tom, co produkují. Díky tomu se mohou lépe přizpůsobit poptávce na trhu zemědělských komodit. Konkrétní podmínky poskytnutí podpory upravuje nařízení vlády č. 47/2007 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy a některých podmínek poskytování informací o zpracování zemědělských výrobků pocházejících z půdy uvedené do klidu, ve znění pozdějších předpisů, v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropských společenství. Žádost o poskytnutí podpory SAPS je podávána v rámci tzv. Jednotné žádosti, a to do 15. května příslušného kalendářního roku. Jednou z podmínek pro poskytnutí podpory je dodržení minimální výměry, na kterou může být poskytnuta podpora, která činí v součtu všech půdních bloků/dílů půdních bloků (PB/DPB) v žádosti nejméně 1 ha zemědělské půdy. Dotčené PB/DPB musí být vedeny v Evidenci využití zemědělské půdy podle uživatelských vztahů (tzv. LPIS). Zemědělská půda, na kterou je požadováno poskytnutí finanční podpory, musí být na žadatele vedena v LPIS nejméně od data podání žádosti do 31. srpna kalendářního roku, ve kterém žádá o podporu.

SAPS je poskytován ze zdrojů Evropské unie na hektar způsobilé a oprávněné zemědělské půdy. Za půdu způsobilou je považována ta, která se k 30. 6. 2003 nacházela v dobrém zemědělském stavu. Poskytnutí finanční podpory v rámci SAPS je mimo jiné podmíněno řádným obhospodařováním zemědělské půdy, dodržováním podmínek dobrého zemědělského a environmentálního stavu (tzv. GAEC) a od roku 2009 také dodržováním některých zákonných požadavků na hospodaření (tzv. SMR), které jsou společně s GAEC známy jako podmínky podmíněnosti (tzv. Cross-Compliance).

Vzhledem k tomu, že novým členským státům po svém vstupu do EU nebylo umožněno vyplácet přímé platby v plné výši, bylo v přístupových smlouvách stanoveno jejich postupné navyšování. Přehled základních ukazatelů SAPS v ČR je uveden v následující tabulce č. 1.

Tabulka č. 1: Srovnání obálky a sazeb SAPS v letech 2004 – 2011

Rok	Nařízení vlády	Úroveň plateb EU-15 (%)	Obálka SAPS (mil. EUR)	Sazba (EUR/ha)	Směnný kurz (CZK/EUR)	Sazba (CZK/ha)
2004	243/2004	25	198,940	56,41	32,45	1 830,40
2005	144/2005	30	249,296	71,42	29,55	2 110,70
2006	144/2005	35	310,457	88,89	28,32	2 517,80
2007	47/2007	40	355,384	101,40	27,53	2 791,50
2008	47/2007	50	437,762	124,160	24,66	3 072,20
2009	47/2007	60	517,895	149,426	25,16	3 710,00
2010	47/2007	70	581,177	165,072	24,60	4 060,80
2011	47/2007	80	667,365	189,32	24,75	4 686,50

Pramen: Ministerstvo zemědělství ČR

Národní doplňkové platby (Top-Up)

Národní doplňkové platby k přímým podporám jsou poskytovány v souladu s nařízením vlády č. 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám, ve znění pozdějších předpisů, v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropských společenství. Toto nařízení vlády bylo novelizováno nařízením vlády č. 87/2011, ze dne 23. 3. 2011, které pro rok 2011 vytváří legislativní předpoklady pro realizaci Top-Up pro následující citlivé sektory: chmel, brambory pro výrobu škrobu, přežvýkavci, krávy bez tržní produkce mléka, ovce a kozy.

Potenciální žadatel má možnost zpracovat tzv. Jednotnou žádost (JŽ) v elektronické podobě na webových stránkách SZIF prostřednictvím Portálu farmáře SZIF. Tento portál nabízí možnosti, které mají žadatelům o dotace především zjednodušit a zrychlit provádění některých úkonů spojených s JŽ. Jedná se zejména o podání JŽ na SAPS, Dojnice, SSP, STP, Top-Up, LFA, Natura 2000 a AEO, u nichž je žadateli umožněno využití elektronických předtisků žádostí pro následné podání.

II. Program rozvoje venkova na období 2007 – 2013 – PRV

Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013 vychází z nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, a zejména navazuje na Národní strategický plán rozvoje venkova, schválený vládou usnesením ze dne 10. května 2006 č. 499. Evropskou komisí byl Program rozvoje venkova schválen dne 23. května 2007.

Realizace Programu rozvoje venkova se zaměřuje na čtyři klíčové oblasti, tj. **Osy I – IV**, jejichž cílem je zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšování životního prostředí a krajiny, kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova. Čtvrtá průřezová osa **LEADER** klade důraz na vytváření a rozvíjení místních partnerství venkovských subjektů a tím přispění k realizaci priorit Os I, II a především Osy III.

PRV je realizován prostřednictvím následujících Os a opatření:

Opatření Osy I – zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

- Modernizace zemědělských podniků
- Investice do lesů
- Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům
- Pozemkové úpravy
- Seskupení producentů
- Další odborné vzdělávání a informační činnost
- Zahájení činnosti mladých zemědělců
- Předčasné ukončení zemědělské činnosti
- Využívání poradenských služeb

Opatření Osy II – zlepšování životního prostředí a krajiny

- Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech
- Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES – Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě
- Agroenvironmentální opatření – Postupy šetrné k životnímu prostředí (vč. ekologického zemědělství a integrované produkce)
- Agroenvironmentální opatření – Ošetřování travních porostů
- Platby v rámci Natury 2000 v lesích

- Lesnicko-environmentální platby
- Agroenvironmentální opatření – Péče o krajinu
- Platby v rámci Naturey 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES – Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES (WFD)
- Zalesňování zemědělské půdy
- Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů

Opatření Osy III – kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

- Diverzifikace činností nezemědělské povahy
- Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje
- Podpora cestovního ruchu
- Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení, služby
- Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova
- Vzdělávání a informace

Opatření Osy IV – Leader

- Místní akční skupina
- Realizace místní rozvojové strategie
- Realizace projektů spolupráce

Příjem žádostí na projektová opatření Programu rozvoje venkova probíhá třikrát ročně v předem stanovených termínech na Státním zemědělském a intervenčním fondu.

III. Národní podpory

1. Dotační tituly ministerstva zemědělství
2. Podpory PGRLF

I. Dotační tituly ministerstva zemědělství

Ministerstvo zemědělství ČR vydalo **zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, pro rok 2011**. Tyto zásady byly schváleny usnesením č. 238 z 9. schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky ze dne 15. 12. 2010.

Oblasti obilovin se dotýkají zejména následující podpůrné programy:

3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Účelem je zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem a sadbou.

3.a. – biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin.

Podpora do výše 25 % u polních druhů řepka olejka, kukuřice a slunečnice, maximálně však u druhu řepka olejka 349 Kč/ha, kukuřice 473 Kč/ha a slunečnice 145 Kč/ha. Na ostatní druhy plodin (nevyjmenované v rozhodnutí Evropské komise) nebude podpora poskytována s výjimkou okrasných rostlin, u kterých bude podpora administrována formou „de minimis“ podle nařízení Komise (ES) č. 1535/2007 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu „de minimis“.

3.d. – podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým a abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, píce, zelenin, chmele, révy vinné a ovocných dřevin.

Podpora do výše 80 % prokázaných vyjmenovaných nákladů (viz část D Zásad). Příjemce dotace musí vyjádřit svůj souhlas se zpřístupněním výsledků podporovaného programu pro veřejnost.

9. Poradenství a vzdělávání

9.A Speciální poradenství

9.A.b. Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu

Podporováno je vydávání publikací doporučených odrůd a souvisejících informací, poskytované pěstitelům zdarma.

Podpora je poskytována do výše 80 % prokázaných přímých nákladů ve formě dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční).

9.F. Podpora poradenství v zemědělství

9.F.e. – regionální a cílený přenos informací o realizaci společné zemědělské politiky, zajišťovaný prostřednictvím Krajských informačních středisek pro rozvoj venkova a zemědělství (KIS). Podpora je poskytnuta formou dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční). Výše podpory je do 500 000 Kč na žadatele.

9.F.i. – *Odborné konzultace* – účelem je podpora poradenství v zemědělství zaměřená na odborné konzultace formou telefonického, elektronického, písemného či osobního kontaktu časově limitovaného (do 60 minut), které pomohou tazateli, tj. mikro, malým a středním podnikům, zodpovědět jednotlivý odborně zaměřený dotaz provozního charakteru. Podpora je poskytnuta formou dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční). Výše podpory je odlišena dle daného subjektu, který je zařazen pod písmeno a) – do 200 000 Kč/žadatele a písmeno b) – do 140 000 Kč/žadatele.

10. D Podpora evropské integrace nevládních organizací

Účelem je podpora vstupu, členství, zastoupení členství a činnost českých stavovských agrárních nevládních (u členů řádných i přidružených) v mezinárodních nevládních organizacích (podpora rozvoje demokratické občanské společnosti), za které se z hlediska tohoto dotačního titulu pro rok 2011 považují: Konfederace mladých farmářů (CEJA), Evropská konfederace zemědělských producentů (COPA), Všeobecný výbor pro zemědělské družstevnictví EU (COGECA), Konfederace potravinářských sdružení EU 15 (CIAA), Konfederace evropských vlastníků lesa (CEPF), Evropská federace obecních lesů (FECOF), Asociace evropských regionů horských oblastí (EUROMONTANA) a Sdružení evropských vinařských regionů (AREV). Výše podpory je fixní částka dle rozhodnutí MZe podle náročnosti začlenění do vyjmenovaných mezinárodních nevládních organizací. Podpora je poskytnuta formou dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční).

13. Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu

Účelem dotace je zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů, zvyšování konkurenceschopnosti potravinářských podniků, respektive krmiv na evropském trhu, hlavně s ohledem na jakost, nezávadnost a dohledatelnost výrobků. Dotaci lze poskytnout pro:

- modernizaci a rekonstrukci výrobních zařízení,
- zavádění nových technologií,
- zlepšení a racionalizaci postupů zpracování zemědělských produktů,
- investice ke zlepšování a monitorování kvality potravinářských výrobků, respektive krmiv
- zavádění technologií šetrných k životnímu prostředí,
- zavádění technologií souvisejících s dohledatelností potravinářských výrobků, respektive krmiv

Podpora do výše 25 % vynaložených nákladů projektu (minimální hodnota nákladů 1 mil. Kč/1 projekt/1 příjemce) je poskytnuta formou dotace na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (dříve investiční).

2. Podpory PGRLF

PGRLF, a.s. poskytoval v roce 2011 podporu v rámci níže uvedených programů:

- poskytování finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení v případě úvěru („dotace“) (program **ZEMĚDĚLEC** a program **PODPORA NÁKUPU PŮDY**).
- poskytování finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení v případě úvěru („dotace“) a poskytnutí zajištění úvěru („garance“) podnikatelským subjektům v oblasti zemědělství (program **PROVOZ**, program **ZPRACOVATEL – PROVOZ** a program **PODPORA KRÁTKODOBÉHO FINANCOVÁNÍ**).
- poskytování **finanční podpory pojištění zemědělcům na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin a hospodářských zvířat.**
- poskytování **finanční podpory pojištění na úhradu nákladů spojených s pojištěním sadebního materiálu lesních dřevin** pěstovaného ve školkách s produkcí sadebního materiálu lesních dřevin.
- poskytování podpory v rámci dotačního titulu **PROGRAM POSKYTOVÁNÍ PODPORY PODPŮRNÝM A GARANČNÍM ROLNICKÝM A LESNICKÝM FONDEM, A.S. VE FORMĚ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ URČENÝCH PRO DOKONČENÍ PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ OBCÍ V PROGRAMU ROZVOJE VENKOVA ČR NA OBDOBÍ 2007 – 2013.**

I. Investiční programy:

I Program Zemědělec

Předmět a účel Podpory – cílem Programu je vytvořit předpoklady pro rozvoj zemědělských subjektů, kdy příjemce Podpory investuje zejména do strojního zařízení, vybavení či technologických celků, přičemž podporovaná investice musí sloužit ke snížení výrobních nákladů, modernizaci či zlepšení jakosti.

a) V rámci tohoto Programu je podporován zejména nákup následujících investic:

traktor, sklízecí mlátička, adaptér ke sklízecí mlátičce, pluh, podmítač, brány rotační i diskové, rotavátor, mulčovač, žací stroj, obraceč, shrnovač, rozdružovač, ovíječka, lis a balička na slámu a seno, secí kombinace, rozmetadlo, osečkovač, návěs – přívěs, nástavba – nosič nástaveb, tahač, postřikovač, půdní fréza, samosběrací vůz, řezačka, krmný vůz, nakladač, rosič, kyprič, sazeč, drtič hrud, kompaktor, kultivátor, stroj na sběr kamene, sklízeč cukrovky, manipulátor, stroje na aplikaci kejdy, odplevelovač, překopávač kompostu, půdní válce, smyk, vyorávač, nahrnovač, senážní vůz.

b) V rámci tohoto Programu není zejména podporováno:

- nákup obchodních a družstevních podílů a nákup akcií,
- běžné opravy technologických zařízení budov a staveb (vč. střech),
- nákup zvířat (vč. základního stáda),
- nákup produkčních práv,
- výsadba jednoletých rostlin,
- nákup automobilů.

V rámci investičního programu **ZEMĚDĚLEC** je Žadateli – mladému zemědělcovi podpora navýšena o 1 % (fyzické osobě, která v roce podání žádosti nedosáhne věku 40 let nebo právnické osobě, kde fyzická osoba která plní funkci statutárního orgánu a zároveň se podílí na základním kapitálu z více

než 50 % a která nedosáhne v roce podání žádosti věku 40 let). Toto navýšení je poskytováno nejdéle do konce roku, ve kterém Žadatel – mladý zemědělec – dovrší věku 40 let.

Žadatelem může být subjekt, který zároveň splňuje tato kritéria:

- je zemědělským podnikatelem
- je zemědělským prvovýrobcem
- v době podání žádosti tvoří jeho příjmy ze zemědělské výroby, z činností v oblasti zpracování produkce ze zemědělské výroby, dotací z veřejných zdrojů a dalších plnění stanovených PGRLF alespoň 25 % celkových příjmů.

Platí od 10. 3. 2009: a) zvýšení dotace úroků z úvěru ze 3 % na 4 %
b) zvýhodnění i pro mladé právnické osoby + 1 %
c) podpora je určena i velkým podnikům ve smyslu příslušné definice ES

II. Provozní programy:

I. Program PROVOZ

Předmět a účel Podpory – cílem provozního programu PROVOZ je přispět k řešení přechodného nedostatku vlastních finančních zdrojů na provozní účely u zemědělských prvovýrobců a podnikatelů zabývajících se hospodařením v lese.

Žadatelem může být subjekt, který zároveň splňuje tato kritéria:

- zemědělský podnikatel – prvovýrobce nebo
- podnikatel zabývající se hospodařením v lese dle zákona o zemědělství
- nejméně 25 % z celkových příjmů tvoří příjmy ze zemědělské (lesnické) činnosti
- uzavřel úvěrovou smlouvu s dobou splatnosti maximálně 18 měsíců

Poskytovaná podpora:

- podpora ve formě dotace části úroků z provozních úvěrů
- podpora ve formě zajištění provozních úvěrů
- podpora se nevztahuje: a) mzdové a ostatní osobní náklady
b) nákup pohonných hmot a maziv
c) náklady na investice
- dotace části úroků: nepřekročí úvěrový rámec 25,0 mil. Kč
- výše: vypočtena dle metodiky uvedené v Dočasném rámci Společenství pro opatření státní podpory zlepšující přístup k financím (současný předpoklad cca 3 %)
- garance: 0 – 30 % respektive 0 – 50 % z nesplacené jistiny úvěru v případě, zatížení ha zemědělské půdy VDJ na úrovni 0,4 VDJ/ha ZP
- garantovaná částka nepřekročí hodnotu 25,0 mil. Kč
- poskytnutí garance bude zpoplatněno, a to v souladu se Sdělením Komise na státní podpory ve formě záruk dle ratingového ohodnocení konkrétního žadatele o podporu.

Program schválen rozhodnutím Vlády ČR ze dne 9. března 2009. Příjem žádostí byl zahájen dne 7. 5. 2009 a ukončen k 31. 12. 2010.

2. Program ZPRACOVATEL – PROVOZ

Předmět a účel Podpory – cílem programu ZPRACOVATEL – PROVOZ je přispět k řešení přechodného nedostatku vlastních finančních zdrojů na provozní účely u podnikatele provozujícího činnosti v oblasti zpracování produkce ze zemědělské výroby.

Oprávněný žadatel:

- podnikatel provozující činnosti v oblasti zpracování produkce ze zemědělské výroby
- zpracováním se rozumí jakýkoli úkon na zemědělském produktu (tj. na produktu uvedeném v příloze I Smlouvy o ES), jehož výsledkem je produkt, který je rovněž zemědělským produktem, s výjimkou činností prováděných v zemědělském podniku, které jsou nezbytné pro přípravu živočišného nebo rostlinného produktu pro první prodej
- uzavřel úvěrovou smlouvu s dobou splatnosti maximálně 18 měsíců
- v době podání žádosti tvoří jeho příjmy ze zemědělské výroby, z činností v oblasti zpracování produkce ze zemědělské výroby, dotací z veřejných zdrojů a dalších plnění stanovených PGRLF alespoň 25 % celkových příjmů

Poskytovaná podpora

- podpora ve formě dotace části úroků z provozních úvěrů
- podpora ve formě zajištění provozních úvěrů
- podpora se nevztahuje:
 - a) mzdové a ostatní osobní náklady
 - b) nákup pohonných hmot a maziv
 - c) náklady na investice
- dotace části úroků: nepřekročí úvěrový rámec 50,0 mil. Kč
- výše: vypočtena dle metodiky uvedené v Dočasném rámci Společenství pro opatření státní podpory zlepšující přístup k financím (současný předpoklad cca 3 %)
- garance: 0 - 50 % z nesplacené jistiny úvěru
- garantovaná částka nepřekročí hodnotu 50,0 mil. Kč
- poskytnutí garance bude zpoplatněno, a to v souladu se Sdělením Komise na státní podpory ve formě záruk dle ratingového ohodnocení konkrétního žadatele o podporu.

Program schválen rozhodnutím Vlády ČR ze dne 9. března 2009. Příjem žádostí byl zahájen dne 7. 5. 2009 a ukončen 31. 12. 2010.

3. Program PODPORA KRÁTKODOBÉHO FINANCOVÁNÍ

Předmět a účel Podpory – cílem programu PODPORA KRÁTKODOBÉHO FINANCOVÁNÍ je přispět k řešení přechodného nedostatku vlastních finančních zdrojů u zemědělských prvovýrobců způsobených dlouhou dobou splatnosti faktur ze strany zpracovatelů zemědělských produktů a tím také částečně umožnit zpracovatelům disponovat s finančními prostředky bez nutnosti čerpání provozních úvěrů, tedy sekundárně dochází k úspoře finančních prostředků také na straně zpracovatelů zemědělských produktů.

Oprávněný žadatel:

- zemědělský podnikatel – prvovýrobce
- nejméně 25 % z celkových příjmů tvoří příjmy ze zemědělské činnosti
- datum splatnosti faktury, která bude předmětem financování nepřesáhne 120 kalendářních dnů

Poskytovaná podpora:

- podpora ve formě dotace části úroků
- podpora ve formě zajištění
- stejný princip jako u předchozích programů s tím, že je možnost podpořit i odkup pohledávek respektive úrokové zatížení s odkupem pohledávek spojené
- dotace části úroků: nepřekročí úvěrový rámec 25,0 mil. Kč
- výše: vypočtena dle metodiky uvedené v Dočasném rámci Společenství pro opatření státní podpory zlepšující přístup k financím (současný předpoklad cca 3 %)
- garance: 0 – 50 % z nesplacené jistiny úvěru
- garantovaná částka nepřekročí hodnotu 25,0 mil. Kč

- poskytnutí garance bude zpoplatněno, a to v souladu se Sdělením Komise na státní podpory ve formě záruk dle ratingového ohodnocení konkrétního žadatele o podporu

Program schválen rozhodnutím Vlády ČR ze dne 9. března 2009. Příjem žádostí byl zahájen dne 3. 8. 2009 a ukončen 31. 12. 2010.

4. Program PODPORA NÁKUPU PŮDY

Předmět a účel Podpory – cílem programu PODPORA NÁKUPU PŮDY je přispět k řešení přechodného nedostatku vlastních finančních zdrojů zemědělských prvovýrobců a umožnit tím nákup nestátní zemědělské půdy, jako primárního výrobního prostředku zemědělských prvovýrobců.

Oprávněný žadatel:

- zemědělský podnikatel – prvovýrobce
- nejméně 25 % z celkových příjmů tvoří příjmy ze zemědělské činnosti
- žadatel se musí zavázat k hospodaření na nakoupené půdě min. po dobu, kdy PGRLF, a.s. poskytuje Podporu
- nakoupená půda nesmí být předmětem smluvního převodu ani pronájmu po celou dobu trvání smluvního vztahu s PGRLF, a.s. bez jeho předchozího písemného souhlasu

Poskytovaná podpora:

- podpora ve formě dotace části úroků z úvěru, který nesmí překročit částku 10,0 mil. Kč a nesmí být nižší než 100,0 tis. Kč
- maximální procentní sazba podpory je však 5 %
- výše podpory je vypočtena dle metodiky uvedené v Dočasném rámci Společenství pro opatření státní podpory zlepšující přístup k financím

Program schválen rozhodnutím Vlády ČR ze dne 23. listopadu 2009. Příjem žádostí byl zahájen dne 1. 12. 2009 a ukončen 31. 12. 2010.

III. ELIMINACE RIZIK ZEMĚDĚLSKÉHO PODNIKÁNÍ:

I. Program PODPORA POJIŠTĚNÍ

- podprogram Podpora pěstitelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin
- podprogram Podpora chovatelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním hospodářských zvířat

Předmět a účel Podpory – cílem programů je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám. Účelem podpory je částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění.

2. Program PODPORA POJIŠTĚNÍ – POSKYTOVÁNÍ FINANČNÍ PODPORY POJIŠTĚNÍ PRODUKCE ŠKOLEK S PRODUKČÍ SADEBNÍHO MATERIÁLU LESNÍCH DŘEVIN

Předmět a účel Podpory – cílem programu je zpřístupnění pojistné ochrany sadebního materiálu lesních dřevin ve školkách s produkcí sadebního materiálu lesních dřevin, dosažení větší propojištěnosti.

IV. PROGRAM POSKYTOVÁNÍ PODPORY PODPŮRNÝM A GARANČNÍM ROLNICKÝM A LESNICKÝM FONDEM, A.S. VE FORMĚ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ URČENÝCH PRO DOKONČENÍ PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ OBCÍ V PROGRAMU ROZVOJE VENKOVA ČR NA OBDOBÍ 2007 – 2013

Předmět a účel Podpory – cílem programu je zlepšení životních podmínek v obcích, rozvoj obcí a zvýšení atraktivity vesnic pro bydlení, relaxaci, dále pak ochrany kulturního dědictví venkova a zázemí pro společenské, kulturní, sportovní a jiné aktivity včetně zvyšování společenské hodnoty lesů.

Poskytovaná podpora – přímá investiční a neinvestiční podpora.

Oprávněný žadatel

- obce podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, svazky obcí dle zákona č. 128/ 2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdější předpisů, které:
 - zaregistrovaly žádost o podporu v Programu rozvoje venkova v I. – 5. kole příjmu žádostí, tj. v letech 2007 a 2008,
 - mají uzavřenou dohodu o poskytnutí dotace z PRV a ze strany Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF) jim nebyla ukončena administrace jejich žádosti
 - dosud nepředložily žádost o proplacení výdajů z PRV – vztahuje se na I. – 4. kolo příjmu žádostí
 - nejsou oprávněny na základě čl. 71 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 žádat o DPH jako způsobilý výdaj z PRV a zároveň nejsou ke dni předložení žádosti o proplacení výdajů z PRV registrované jako plátce DPH ve smyslu zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

Předmět podpory

- daň z přidané hodnoty (DPH) jako příslušenství k nákladům vynaložených obcí (případně svazkem obcí) na úhradu investičních i neinvestičních projektových záměrů PRV realizovaných ve veřejném zájmu, a to zejména do

- a) zlepšení dopravní a technické infrastruktury a vzhledu obcí,
- b) vybudování a rekonstrukce vodovodů, kanalizací, čistíren odpadních vod (ČOV),
- c) územního plánování,
- d) studií a programů obnovy, využití a regenerace kulturního dědictví venkova,
- e) obnovy a zhodnocení kulturního dědictví venkova,
- f) stálých výstavních expozic a muzeí,
- g) občanského vybavení a služeb,
- h) zázemí pro společenské, kulturní, sportovní, environmentální a církevní aktivity,
- i) zvyšování společenské hodnoty lesů.

Výše podpory

- výše podpory se odvozuje z DPH příslušné ke způsobilým výdajům, ze kterých je stanovena dotace z PRV, maximálně však do částky odpovídající DPH k proplacené dotaci z PRV. Výše podpory poskytnuté PGRLF nepřesáhne v součtu s proplacenou dotací z PRV částku původně přiznané dotace.

Program byl schválen rozhodnutím Vlády ČR ze dne 7. září 2009 a dále byl schválen rozhodnutím jediného akcionáře ze dne 14. září 2009.

II. Nepotravinářské využití obilovin

Obiloviny, jež nacházejí uplatnění rovněž pro nepotravinářské účely, jsou mimo výrobu krmiv pro hospodářská zvířata využívány rovněž na produkci biopaliv. Může se jednat buď o paliva určená k přímému spalování, kdy celou rostlinu, tzn. zrno i slámu, lze spalovat ve speciálních kotlích přímo v rozdružené formě, ve slisované formě (v balících) nebo v podobě pelet či briket. Poslední zmíněná forma skýtá pro obiloviny možnost využití v kotlích s automatickým podáváním, což umožňuje

bezobslužný kontinuální provoz. Rostlinné pelety, které se vyrábějí mj. rovněž z celých rostlin obilovin nebo z jejich slámy, však nacházejí místo realizace své spotřeby rovněž v sektoru velké energetiky, u kterého lze další širší rozvoj předpokládat i vzhledem k aktuální energetické situaci v Evropě.

V současnosti se z obilovin pro energetické využití nejčastěji vyrábí kapalná dopravní paliva. Alternativou za benzín je nejvíce využíván bioetanol vyráběný kvasným procesem. K jeho produkci je zapotřebí plodina s dostatečným obsahem cukrů resp. škrobů, jako jsou právě obiloviny, ale i například cukrová řepa a v zemích Jižní Ameriky pak cukrová třtina. Stejně jako ostatní členské státy EU řešila i ČR problematiku související s aplikací biopaliv v praxi. V ČR byla proto zavedena povinnost přimíchávání biosložek do dopravních paliv, která respektuje závazky ČR na plnění cílů EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie. Implementací příslušných směrnic EU do české národní legislativy tak byla tato povinnost zavedena novelizací zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší.

Povinné přimíchávání biosložek do fosilních paliv tak v případě benzínu znamená, že od 1. června 2010 musí být minimálně 4,1 % z celkového objemu prodaného benzínu tvořeno biosložkou – bioetanolem. Širší využití biopaliv je pak dále podpořeno zejména prostřednictvím Víceletého programu podpory dalšího uplatnění biopaliv v dopravě. Podpora se v tomto případě týká čistých biopaliv a jejich vysokoprocenních směsí (SMN 30, E85, E95, čistý rostlinný olej) a spočívá v daňové úlevě, resp. ve vrácení proporcionalní části spotřební daně.

V souvislosti s výrobou bioetanolu mají v případě ČR dominantní roli zejména obiloviny. Orientační výtěžnosti biopaliv z hlavních plodin jsou znázorněny v tabulce č. 1.

Tab. č. 1: Orientační výtěžnosti biopaliv z hlavních plodin

Produkt	Plodina	Výnos plodiny (cca) (t/ha) ¹⁾	Výtěžnost paliva z plodiny (hl/t) ²⁾	Výtěžnost paliva z ha (hl/ha) ³⁾
Bioetanol	cukrová řepa	57,91	1,07	61,96
	brambory	26,19	0,83	21,74
	pšenice	5,24	3,85	20,17
	kukuřice	8,45	3,80	32,11
	žito	4,63	4,15	19,21
	triticale	4,21	3,98	16,76
MEŘO	řepka	3,18	3,97	12,62

¹⁾ Pramen: Data ČSÚ za rok 2009

²⁾ Pramen: BIOMASA - obnovitelný zdroj energie (Pastorek, Kára, Jevič - FCC Public 2004)

³⁾ Vztaženo k průměrným výnosům ČSÚ za rok 2009

Statistiku produkce, spotřeby a dalších ukazatelů bioetanolu bez ohledu na původní produkční plodinu (obiloviny, řepa, třtina) dlouhodobě sleduje Ministerstvo průmyslu a obchodu. Vývoj situace bioetanolu v ČR za první pololetí roku 2011 je vyobrazen v tabulce č. 2., konečná data za rok 2011 budou k dispozici nejdříve během prvního čtvrtletí příštího roku.

Tab. č. 2: Domácí produkce, dovoz, vývoz, změna zásob a hrubá spotřeba bioetanolu (pro pohon motorů) v ČR v roce 2011 po měsících (v tunách)

Měsíc	1	2	3	4	5	6	Součet
Domácí produkce	4 270	5 410	5 198	4 014	5 534	1 235	25 661
Dovoz	3 524	1 983	2 590	3 718	3 718	4 024	19 577
Vývoz	1 019	22	3	25	25	0	1 094
Změna zásob +/-	-415	250	2 202	1 454	1 454	-3 744	1 201
Hrubá spotřeba	7 190	6 120	5 584	7 774	7 774	9 003	43 445

Pramen: MPO

Ačkoliv v současnosti není v ČR dostupná žádná přímá podpora pěstování energetických plodin (na plochu), tedy ani obilovin pro energetické využití, neznamená to, že by pěstitelé energetických plodin neměli nárok na jiné subvence. Stejně jako na ostatní běžné polní plodiny se i na tyto energetické plodiny vztahují platby na plochu SAPS a doplňkové národní platby Top-Up.

Vzhledem k nutnosti plnění závazných cílů EU v oblasti bioenergetiky a to i s přihlédnutím ke zvyšující se poptávce po energetické biomase v ČR i v Evropě se pěstování obilovin pro energetické účely jeví i do budoucna jako perspektivní.

MEZINÁRODNÍ TRH S OBILOVINAMI

Tab. č. 1. Odhady světové produkce a obchodu u pšenice a ostatních obilovin (mil. t)

Pšenice	2009/10	2010/11 ¹⁾	2011/12 ²⁾	Změna 2011/12 proti 2010/11 (%)
Sklizeň - svět	684,40	648,16	681,20	+5,10
z toho USA	60,37	60,06	54,65	-9,01
EU 27	138,82	135,61	136,33	+0,53
Ostatní evropské země	4,61	3,80	4,28	+12,63
SNS	113,93	80,97	110,45	+36,41
Dovoz - svět	133,58	129,88	132,07	+1,69
z toho USA	3,23	2,64	3,27	+23,86
EU 27	5,52	4,71	7,50	+59,24
Ostatní evropské země	1,70	1,65	1,74	+5,45
SNS	5,42	5,47	5,80	+6,03
Spotřeba - svět	650,75	653,30	674,43	+3,23
z toho USA	30,98	30,71	32,07	+4,43
EU 27	125,00	122,00	126,50	+3,69
Ostatní evropské země	5,47	5,31	5,37	+1,13
SNS	78,20	75,48	77,85	+3,14
Zásoby na konci marketingového roku - svět	200,75	195,60	202,37	+3,46
z toho USA	26,55	23,47	22,78	-2,94
EU 27	16,16	11,63	12,96	+11,44
Ostatní evropské země	2,18	1,50	1,58	+5,33
SNS	26,63	23,47	27,16	+15,72
<i>Obiloviny kromě pšenice a rýže</i>				
Sklizeň - svět	1 116,15	1 098,97	1 136,28	+3,39
z toho USA	348,76	330,23	326,32	-1,18
EU 27	155,05	139,57	143,55	+2,85
Ostatní evropské země	11,80	12,19	12,03	-1,31
SNS	68,18	47,69	74,85	+56,95
Dovoz - svět	115,67	113,65	113,58	-0,06
z toho USA	2,32	2,50	2,29	-8,40
EU 27	3,04	8,43	4,17	-50,53
Ostatní evropské země	0,7	0,9	0,7	-22,22
SNS	0,41	1,29	0,59	-54,26
Spotřeba - svět	1 114,60	1 126,17	1 148,48	+1,98
z toho USA	295,34	297,93	292,98	-1,66
EU 27	150,28	151,86	146,33	-3,64
Ostatní evropské země	10,76	10,88	10,81	-0,64
SNS	55,18	41,92	53,85	+28,46
Zásoby na konci marketingového roku - svět	195,39	168,19	155,98	-7,26
z toho USA	48,13	32,30	24,49	-24,18
EU 27	25,67	15,72	13,35	-15,08
Ostatní evropské země	1,65	1,66	1,38	-16,87
SNS	7,27	5,53	8,29	+49,91

Pramen: USDA, Říjen 2011

Poznámka: Procenta jsou vypočtena ze zaokrouhlených údajů, ¹⁾ předběžné údaje, ²⁾ odhady

Podle údajů USDA z října 2011 činila světová produkce pšenice v uplynulém marketingovém roce 2010/2011 celkem 648,16 mil. tun, světová produkce rýže 451,38 mil. tun a světová produkce ostatních obilovin mimo pšenici a rýži 1 098,97 mil. tun. Dohromady tak globální produkce obilovin dosahovala 2,199 mld. t. Předpokladem pro marketingový rok 2011/2012 je vzestup světové produkce pšenice na 681,20 mil. t a také ostatních obilovin kromě pšenice a rýže na 1 136,28 mil. t. Produkce rýže se má zvýšit na 461,39 mil. t. Globální produkce obilovin podle uvedených předpokladů má tedy meziročně vzrůst cca na 2,279 mld. t. Podle údajů uvedeného zdroje lze uvést celosvětovou spotřebu obilovin včetně rýže za marketingový rok 2010/2011 ve výši 2,227 mld. t a pro rok 2011/2012 činí předpoklad USDA zhruba 2,281 mld. t. Z uvedených dat vyplývá pokračující trend vzestupu světové spotřeby obilovin.

Podle předpokladu Mezinárodní obilní rady (IGC) z konce září 2011 by **světová produkce obilovin** (bez rýže) měla v aktuálním marketingovém roce 2011/2012 významně vzrůst na 1 805,9 mil. t, což je o 55,9 mil. t (3,2 %) více než v předchozím roce (1 750,0 mil. t v marketingovém roce 2010/2011). Z celkového množství obilovin má na růstu produkce hlavní podíl pšenice setá a kukuřice. Z hlavních světových producentů letos největší meziroční nárůst produkce obilovin zaznamenává EU-27, východoevropské státy (zejména Rusko, Ukrajina a Kazachstán) a z východoasijských států též Čína a Indie. Pokles v produkci obilovin je naopak předpokládán zejména v USA a dále též Africe a Austrálii.

Světová spotřeba obilovin (bez rýže) odhadovaná IGC na celkem 1,82 mld. t zaznamenala v roce 2011/2012 meziroční nárůst o 1,6 %. Na rozdíl od minulých let, kdy bylo průmyslové užití (zejména pro výrobu bioetanolu) hlavní hnací silou na straně poptávky, v tomto roce dochází zejména ke vzestupu krmného užití obilovin a to až do výše 764,0 mil. t (750,0 mil. t v marketingovém roce 2010/2011), přičemž vyšší podíl zastoupení než v minulosti zaujímá pšenice na úrovni 126,9 mil. t, což je dáno i širší dostupností pšenice nižší jakosti.

Vzhledem k tomu, že stejně jako v minulém marketingovém roce 2010/2011 bude i tento rok světová produkce obilovin nižší než jejich světová spotřeba, tak se i **světové zásoby obilovin** sníží na 345,0 mil. t (tj. o 14,0 mil. t méně než v marketingovém roce 2010/2011) a to zejména v důsledku poklesu zásob kukuřice a ječmene. Světové zásoby obilovin tak budou nejnižší od marketingového roku 2007/2008. Přes rekordní meziroční vzestup sklizně v Rusku, na Ukrajině a v Kazachstánu dochází ke snížení zásob na konci roku zejména u osmi hlavních světových exportérů (s největším propadem zásob v USA) na 113,0 mil. t (128,0 mil. t v marketingovém roce 2010/2011), což je nejnižší úroveň od marketingového roku 2003/2004.

Přes další nárůst globální poptávky po obilovinách je předpoklad světové úrovně **obchodu s obilovinami** na úrovni 244,0 mil. t a je podobný jako v loňském roce (234,0 mil. t). Vyšší podíl obchodu se bude nicméně uskutečňovat ve formě nákupů krmné pšenice. Významné zotavení nabídky v oblasti Černého moře povede k navrácení obilovin tohoto původu zpět na trh, zejména v případě pšenice. Z hlavních světových exportérů je největší pokles vývozu obilovin předpokládán v EU-27 a USA. Tento propad však bude ve velké míře kompenzován vývozy z oblasti Černého moře.

Zatímco v prvních 2 měsících marketingového roku 2011/2012 světové **ceny obilovin** převážně posilovaly, od začátku září 2011 ceny obrátily svůj směr a to i přes malé změny globální nabídky obilovin. Ceny takto spíše reagovaly na vývoj na finančních trzích včetně trendu posilování kurzu USD, především vůči EUR. Na světové ceny pšenice má pravděpodobně vliv všeobecně dobré zásobení trhu a to zejména pšenicí o nižší a střední jakosti. Ceny kukuřice zaznamenaly oproti pšenici v červenci a srpnu 2011 relativně větší nárůst pod vlivem nízkých odhadů sklizně v USA, ale i značných prodejů na trhu futures. Ceny kukuřice v Číně dosáhly rekordních výšek před příchodem nové sklizně v reakci na spekulace o vyšším objemu zahraničních nákupů. Světové ceny rýže rostou stabilně od června tohoto roku a to především v reakci na změnu intervenčního systému v Thajsku.

Světový trh pšenice

Na základě odhadů USDA z října 2011 globální produkce pšenice v marketingovém roce 2010/2011 klesla o 5,3 % ve srovnání s marketingovým rokem 2009/2010. Ze sklizňové plochy 222,5 mil. ha bylo sklizeno celkem 648,2 mil. tun pšenice při průměrném výnosu 2,9 t/ha. Z hlavních světových exportérů došlo k největším propadům sklizně pšenice především v Rusku, na Ukrajině, v Kazachstánu, EU-27 a v Kanadě. Naopak v USA, Austrálii a v Argentině byla sklizeň pšenice vyšší než v roce předcházejícím. Největší výpadek v produkci pšenice postihl v minulém roce Rusko vzhledem k vysokým škodám v důsledku velkého sucha a následných požárů, které postihlo také Ukrajinu a bývalé země SSSR. V Rusku se jednalo o nejnižší produkci za posledních 40 let. V reakci na tento nepříznivý vývoj zavedlo Rusko od poloviny srpna 2010 zákaz vývozu většiny obilovin a později i Ukrajina přistoupila k omezení vývozu formou vývozních kvót. Pod vlivem situace v Rusku i díky poklesu světových zásob obilovin převažoval v marketingovém roce 2010/2011 globální trend nárůstu cen u většiny obilovin včetně pšenice. Celková nabídka pšenice na mezinárodním trhu byla v marketingovém roce 2010/2011 zhruba ve výši 848,9 mil. t a světová spotřeba dosáhla úrovně 653,3 mil. t. Konečné zásoby pšenice poklesly na 195,6 mil. t.

V aktuálním marketingovém roce 2011/2012 by mělo být podle odhadu USDA ze sklizňové plochy 222,4 mil. ha sklizeno 681,2 mil. t pšenice při průměrném výnosu 3,1 t/ha. Nejvíce pšenice by měla vyprodukovat EU-27 (138,0 mil. t), USA (54,7 mil. t), Rusko (57,0 mil. t), Austrálie (25,0 mil. t), Kanada (24,0 mil. t), Ukrajina (21,0 mil. t), Kazachstán (15,0 mil. t) a Argentina (13,5 mil. t).

Celosvětová sklizeň pšenice tak meziročně stoupne o 5,1 %. Z hlavních světových exportérů dochází k meziročnímu vzestupu sklizně pšenice v Rusku, na Ukrajině, Kazachstánu a v EU-27. Pokles produkce pšenice se naopak předpokládá zejména v USA.

Celková nabídka pšenice na mezinárodním trhu je vzhledem k vzestupu produkce odhadována na 876,8 mil. t. Světová spotřeba pšenice by měla vzrůst na rekordních 674,4 mil. t. K meziročnímu nárůstu světové spotřeby pšenice (o 3,0 %) významně přispívá silná poptávka po krmné pšenici, která je podpořena díky vysokým cenám kukuřice. Dochází tak zejména k nárůstu krmného užití pšenice v předpokládané výši 125,5 mil. t, což je nejvyšší krmný podíl pšenice od rekordu dosaženého v marketingovém roce 1990/1991, kdy byly vyšší stavy hospodářských zvířat především v bývalém SSSR. Největší spotřebu pšenice předpokládá USDA v marketingovém roce 2011/2012 v EU-27 (126,50 mil. t), v Číně (113,00 mil. t), v Indii (84,70 mil. t), Rusku (38,60 mil. t) a v USA (32,07 mil. t). Z uvedených dat vyplývá převaha produkce pšenice nad její spotřebou a tak globální bilance pšenice by měla být v aktuálním marketingovém roce kladná. Světové zásoby pšenice by měly vzrůst na konci marketingového roku na 202,37 mil. t (tj. o 3,5 %). U hlavních světových exportérů dojde nicméně k poklesu na nejnižší úroveň zásob pšenice za poslední čtyři roky. Své zásoby pšenice letos navýší především Čína (64,09 mil. t), největší propad zásob pšenice naopak očekává USA (22,78 mil. t) a Kanada (4,99 mil. t), kde budou letos omezeny zejména zásoby vysoce jakostní pšenice s vyšším obsahem bílkovin určené k potravinářskému užití.

Tab. č. 2. Produkce a vývoz pšenice ve vybraných zemích světa

Ukazatel	Produkce (mil. t)			Vývoz (mil. t)		
	2009/10	2010/11 ¹⁾	2011/12 ²⁾	2009/10	2010/11 ¹⁾	2011/12 ²⁾
Rusko	61,70	41,51	56,00	18,40	3,98	18,00
Ukrajina	20,90	16,84	22,00	13,04	4,30	8,00
Čína	115,12	115,18	117,00	0,72	0,94	1,00
Indie	80,68	80,80	85,93	0,00	0,05	1,00
Země Evropské unie	138,06	135,61	136,33	25,32	22,85	16,00
Kanada	26,85	23,17	24,20	18,67	16,50	18,00
USA	60,37	60,06	54,65	27,10	35,08	26,54
Austrálie	22,50	26,00	26,00	13,45	18,30	19,00
Argentina	10,50	15,00	13,50	8,62	9,00	7,50

Pramen: USDA, Říjen 2011

Poznámka: 2010/2011¹⁾ předběžné údaje, 2011/2012²⁾ odhady

Odhady světového obchodu s pšenicí na základě uvedeného předpokladu USDA činí 135,0 mil. t, což představuje meziroční nárůst o 3,2 % oproti výsledkům roku předchozího. K jeho posílení pravděpodobně dojde díky silné poptávce po krmné i potravinářské pšenici za konkurenceschopné ceny z oblastí Černého moře, o kterou je zájem zejména v Asii a subsaharské Africe. Krmná pšenice tvoří letos významný podíl obchodu včetně vysokých nákupů v EU-27 po obnoveném přílivu obilovin z Ruska a Ukrajiny. Na světovém dovozu pšenice se letos budou podílet především státy severní Afriky (22,3 mil. t), jihovýchodní Asie (14,9 mil. t), Středního východu (13,6 mil. t), EU-27 (7,5 mil. t) a Brazílie (6,7 mil. t). Nejvyšší vývozy pšenice se předpokládají z USA (26,5 mil. t), Austrálie (19,0 mil. t), Kanady (18,0 mil. t), Ruska (18,0 mil. t) a EU-27 (16,0 mil. t). Největší meziroční propad vývozu očekává v tomto roce USA vzhledem k nižší sklizni. Naopak největší meziroční vzestup vývozu je očekáván v Rusku vzhledem k obnově dodávek po loňském omezení exportu.

Světový trh ostatních obilovin (bez pšenice a rýže)

Podle údajů USDA z října 2011 činila v marketingovém roce 2010/2011 globální produkce této skupiny obilovin („Coarse Grain“) kromě pšenice a rýže celkem 1 098,97 mil. t. Ve srovnání s předchozím marketingovým rokem se jedná o pokles o 17,18 mil. t. Největší část celkové sklizené množství zaujímala produkce ostatních obilovin v USA ve výši 330,23 mil. t, dále produkce Číny (183,41 mil. t) a produkce zemí EU-27 ve výši 139,57 mil. t.

Tab. č. 3. Produkce, obchod a spotřeba vybraných ostatních obilovin

	Světová produkce (mil. t)		Světový obchod (mil. t)		Světová spotřeba (mil. t)	
	2010/11 ¹⁾	2011/12 ²⁾	2010/11 ¹⁾	2011/12 ²⁾	2010/11 ¹⁾	2011/12 ²⁾
Kukuřice	828,29	860,09	90,89	93,31	842,42	866,66
Ječmen	124,07	132,58	14,78	15,42	135,36	136,17
Čirok	64,85	60,59	6,74	5,97	64,22	61,04
Oves	20,25	22,41	1,85	1,94	21,49	22,76
Žito	12,01	13,37	0,48	0,29	13,16	13,82

Pramen: USDA, Říjen 2011

Poznámka: 2010/11 ¹⁾ předběžné údaje, 2011/12 ²⁾ odhady

Světová produkce ostatních obilovin bez pšenice a rýže by v současném marketingovém roce 2011/2012 měla činit 1 136,28 mil. t, což by znamenalo ve srovnání s předchozím rokem vzestup o 37,31 mil. t (tj. o 3,4 %) především v důsledku předpokládaného globálního vzestupu produkce kukuřice, ječmene, ova a žita. Produkce čiroku by naopak měla celosvětově klesnout, což je ovlivněno zejména nižší sklizní této obiloviny v USA. Největší celková produkce ostatních obilovin by měla být dosažena tradičně v USA ve výši 326,32 mil. t (z toho 315,81 mil. t. kukuřice, 6,19 mil. t čiroku a 3,37 mil. t ječmene), v Číně 188,31 mil. t (182,01 mil. t kukuřice), v zemích EU-27 ve výši 143,55 mil. t (51,87 mil. t ječmene, 60,99 mil. t kukuřice, 7,46 mil. t žita, 7,77 mil. t ova) v Brazílii 63,30 mil. t (61,00 mil. t kukuřice), v Indii 40,37 mil. t., v Argentině 35,20 mil. t, v Mexiku 31,70 mil. t, na Ukrajině 31,40 mil. t a v Rusku 31,20 mil. t. Na meziročním vzestupu produkce ostatních obilovin má bezpochybně podstatný podíl zotavení nabídky obilovin z oblasti Černého moře po loňském propadu produkce v důsledku katastrofálního sucha.

Světová spotřeba ostatních obilovin kromě pšenice a rýže je odhadována na 1 148,48 mil. t, tj. o 37,31 mil. t (3,4 %) více, než byla spotřeba předchozího roku. Světová spotřeba ostatních obilovin by tedy měla převýšit produkci, a to především v důsledku předpokladu převisu spotřeby nad produkcí u kukuřice a ječmene. Tato negativní bilance by se měla promítnout v poklesu celkových konečných zásob ostatních obilovin na úroveň 155,98 mil. t, což by byla historicky nejnižší úroveň zásob od marketingového roku 2007/2008. Celosvětový obchod s ostatními obilovinami by měl činit 116,92 mil. t, přičemž největšími vývozci by měly být USA (43,95 mil. t), Argentina (22,01 mil. t), Ukrajina (16,41 mil. t) a Brazílie (8,51 mil. t).

Aktuální světová produkce ječmene by podle odhadů USDA z října 2011 měla činit 132,58 mil. t. Toto množství by znamenalo vzestup produkce o 8,5 mil. t (7,0 %) oproti nepříznivému minulému

roku, kdy došlo k významnému propadu produkce především v oblasti Černého moře. Ve srovnání s průměrem za posledních pět let (140,0 mil. t) se nicméně jedná stále o podprůměrný výsledek. Mezi hlavní světové producenty ječmene letos patří EU-27 (51,9 mil. t), Rusko (16,5 mil. t), Ukrajina (9,0 mil. t), Austrálie (8,2 mil. t) a Kanada (7,9 mil. t), přičemž meziroční vzestup produkce je zaznamenán především v Rusku a na Ukrajině.

Světová spotřeba ječmene by měla podle odhadu USDA mírně vzrůst na 136,2 mil. t. Oproti předchozímu roku by se tak globální spotřeba ječmene měla zvýšit o 0,8 mil. t (tj. o 0,6 %). Úroveň celosvětové spotřeby ječmene stejně jako v minulém roce převyšuje produkci a konečné zásoby ječmene by se tak měly snížit na 22,5 mil. t, což je nejnižší úroveň od marketingového roku 2007/2008. Nižší úroveň exportů a pokles importu do Saúdské Arábie, Tuniska a Jordánska pravděpodobně ovlivní globální obchod s ječmenem, který dle odhadu USDA dosáhne, podobně jako vloni, cca 15,0 mil. t. Export ječmene z EU-27 pravděpodobně klesne vzhledem k vysokým cenám a nízkým zásobám. Tento pokles však částečně vyrovná Rusko, které naopak zvýší své vývozy po zotavení produkce a odstranění zákazu exportu z loňského roku.

Aktuální globální sklizeň kukuřice pro marketingový rok 2011/2012 odhadlo USDA v říjnu 2011 na 860,1 mil. t, což znamená meziroční vzestup produkce o 31,8 mil. t (o 3,8 %) na dosud rekordní úroveň. Z celkové produkce by měla 37,0 %, tj. cca 315,8 mil. t činit sklizeň kukuřice v USA a 21,0 %, tj. 182,0 mil. t sklizeň v Číně. Nižší odhad produkce v USA je částečně vyrovnán zlepšením výhledů v EU-27, na Ukrajině, v Rusku, v Argentině a Brazílii. Podle uvedeného zdroje lze předpokládat v marketingovém roce 2011/2012 světovou spotřebu kukuřice na historicky nejvyšší úrovni 866,7 mil. t, která tak opět překračuje rekord z minulého roku. Vývoj v posledních pěti letech ukazuje na zřetelný trend neustálého nárůstu spotřeby kukuřice. Vzestup zejména krmné spotřeby kukuřice je letos předpokládán v Číně, Brazílii, Rusku a na Ukrajině. Nárůst krmného užití bude nicméně v rozvojových zemích omezen vzhledem k vysokým cenám a cenové konkurenci ze strany pšenice nižší jakosti. Průmyslové využití kukuřice naproti tomu vykazuje jen malý vzestup, vzhledem k tomu, že kukuřice je méně zpracovávána na bioetanol a např. v EU-27 je často nahrazována levnější pšenicí. Vzhledem k výrazné převaze spotřeby nad celkovou produkcí by mělo dojít k dalšímu poklesu světových konečných zásob kukuřice na 123,2 mil. t, což je nejnižší úroveň zásob kukuřice za posledních pět let.

Předpokládaná úroveň globálního obchodu s kukuřicí vzroste dle USDA na 93,0 mil. t (90,0 mil. t v marketingovém roce 2010/11). Meziroční pokles dovozu kukuřice je očekáván v EU-27, Jižní Koreji, Zimbabwe a Vietnamu díky substituci krmnou pšenicí či zlepšení vlastní sklizně. Naopak k nárůstu dovozů dojde v Keni, letos postižené suchem. Značný propad v exportu zaznamenává vzhledem k zhoršené letošní sklizni USA. Rekordní nárůst exportů kukuřice se naopak předpokládá z Ukrajiny. Největšími vývozci kukuřice letos budou USA (41,0 mil. t), Argentina (18,0 mil. t), Ukrajina (12,0 mil. t) a Brazílie (8,5 mil. t), jejichž vývoz by měl představovat cca 85,0 % světového vývozu kukuřice.

Evropská unie

Na základě výsledků statistického šetření Evropské komise bylo v marketingovém roce 2010/2011 z celkové plochy 56,2 mil. ha sklizeno 277,9 mil. t obilovin, z čehož využitelná produkce činila 275,2 mil. t. Ve vztahu k průměrné produkci za posledních pět let se jednalo o mírně podprůměrnou produkci, na níž se projevil nepříznivý průběh počasí i snížení výměry obilovin a to zejména v případě ječmene. Celková nabídka obilovin na trhu EU-27 dosahující 343,0 mil. t vzhledem k dostatečným počátečním zásobám pokryla celkovou potřebu evropského trhu ve výši 271,9 mil. t, došlo však k výraznému snížení zásob obilovin v EU-27, které na konci marketingového roku dosáhly 37,1 mil. t. V reakci na pokles zásob v EU-27 i situaci na trhu s obilovinami ve světě ceny obilovin v EU-27, podobně jako jinde ve světě, zaznamenaly významný nárůst.

Vývoz obilovin z EU-27 v minulém marketingovém roce opět dosáhl nadprůměrného výsledku v celkovém objemu 31,8 mil. t vyvezených obilovin, přičemž 63,0 % (20,1 mil. t) bylo zastoupeno

pšenici. Na vysoké úrovni vývozu z EU-27 se nepochybně odrazila i vývozní omezení ze strany Ruska a Ukrajiny, jejichž dodávky obilovin tak byly částečně nahrazeny vývozem z EU-27.

Intervence, která byla od marketingového roku 2010/2011 omezena nulovým stropem pro nákup kukuřice a ječmene, byla formálně otevřena od 1. 11. 2010. Vzhledem k vysokým tržním cenám však v tomto roce nebylo intervenčních nákupů v EU-27 využíváno, ale docházelo naopak k uplatnění intervenčních zásob formou prodeje na vnitřní trh EU-27 a formou jejich uplatnění v rámci programu dodávek potravin ve prospěch nejchudších osob v EU-27. V intervenčních zásobách EU-27 se k 1. 7. 2010 nacházelo cca 6,0 mil. t obilovin, z toho 300,0 tis. t pšenice a 5,5 mil. t ječmene a 200,0 tis. t kukuřice. Celkové množství obilovin, které bylo v souladu s nařízením Komise č. 1017/2010 určeno pro prodej z intervenčních zásob na vnitřní trh EU-27 v marketingovém roce 2010/2011 činilo cca 2,8 mil. t (88,0 tis. t pšenice a 2,7 mil. t ječmene) a zhruba stejné množství bylo na základě nařízení Komise č. 945/2010 vyčleněno pro program pomoci nejchudším pro rok 2011. V rámci jednotlivých kol nabídkového řízení pro prodej obilovin na vnitřní trh EU-27 bylo prodáno do konce května 2011 cca 94,0 % obilovin. Zbývající množství činilo cca 162,0 tis. t ječmene, které se nacházelo v Německu, ve Francii, Finsku, Švédsku a Velké Británii. V souladu s prováděcím nařízením Komise č. 562/2011 bylo toto zbývající množství obilovin z intervenčních zásob ponecháno pro účely programu pomoci nejchudším pro rok 2012 a prodej prostřednictvím nabídkového řízení na základě nařízení Komise č. 1017/2010 tak byl v červnu 2011 uzavřen na základě prováděcího nařízení Komise č. 560/2011.

Na základě odhadů EK z října 2011 bylo v aktuálním marketingovém roce 2011/2012 z celkové plochy 55,5 mil. ha sklizeno 280,9 mil. t obilovin.

Podle uvedeného odhadu sklizně obilovin v EU-27 pro marketingový rok 2011/12 je celková využitelná produkce obilovin v EU-27 odhadována na 280,2 mil. t, z toho zaujímá pšenice setá 128,0 mil. t, pšenice tvrdá 7,9 mil. t, ječmen 51,6 mil. t, kukuřice 63,7 mil. t, žito 6,6 mil. t, oves 7,6 mil. t, triticales 9,9 mil. t a ostatní obiloviny 4,4 mil. t. Ve srovnání s minulým rokem celková produkce obilovin v EU-27 vzrostla o 1,8 % a lze ji tak označit za průměrnou produkci. Z hlavních producentů států EU-27 produkce obilovin meziročně klesla o 3,5 % ve Francii, o 6,1 % v Německu a o 3,7 % v Polsku. Ke vzestupu produkce naopak došlo o 19,9 % v Rumunsku, o 10,2 % ve Španělsku, o 9,5 % v Maďarsku, o 3,9 % ve Velké Británii a o 0,1 % v Itálii. Sklizené obiloviny dosahují průměrného výnosu 5,1 t/ha, což představuje meziroční zvýšení o 3,0 %. Výnosy vzrostly u většiny druhů obilovin, přičemž největší meziroční vzestup výnosů je očekáván u ovsa (o 8,8 % oproti marketingovému roku 2010/2011), u pšenice tvrdé (o 6,8 % oproti marketingovému roku 2010/2011) a u kukuřice (o 3,3 % oproti marketingovému roku 2010/2011).

Při odhadu dovozu ve výši cca 14,0 mil. t a úrovni počátečních zásob (37,2 mil. t) činí celková nabídka obilovin na trhu EU-27 dle odhadů EK cca 331,4 mil. t. Celková spotřeba je dle bilance EU-27 odhadována na 271,9 mil. t, přičemž struktura využití obilovin je předpokládána podobně jako vloni, tj. krmné užití obilovin ve výši 167,3 mil. t, potravinářské užití 65,4 mil. t a průmyslové užití 29,6 mil. t, z toho 9,1 mil. t představuje užití na bioetanol, na jehož výrobu je v EU-27 počítáno především s využitím pšenice (4,6 mil. t) a kukuřice (2,7 mil. t).

Přes očekávaný pokles exportu obilovin z EU-27, jehož celková výše je na konci marketingového roku 2010/2011 odhadována Komisí na 21,8 mil. t, bude i v tomto marketingovém roce obchodní bilance obilovin kladná a EU-27 tak upevní svou tradiční pozici aktivního vývozce. Oproti minulému roku je nicméně patrné mírné oslabení exportní pozice EU-27, vyplývající mj. z obnovení dodávek z Ruska a Ukrajiny po zrušení vývozních omezení představených vloni. Dovoz obilovin do EU-27 je na druhou stranu podpořen vzhledem k aplikaci nulových cel pro běžný dovoz i tarifní kvóty pro pšenici s nižší a střední jakostí a ječmen. EU-27 je za prvních 17 týdnů marketingového roku 2011/2012 čistým vývozcem ve výši 3,5 mil. t obilovin, s úrovní dovozu ve výši 4,3 mil. t a vývozu 7,9 mil. t. Hlavní složkou vyvážených obilovin je stejně jako v letech minulých pšenice setá (4,9 mil. t včetně mouky).

Z uvedené bilance vyplývá, že na trhu EU-27 nehrozí nedostatek obilovin, předpokládá se nicméně další pokles zásob obilovin na konci marketingového roku 2011/2012 (30,6 mil. t).

Ceny obilovin v EU-27, a to zejména v případě pšenice a ječmene, rostly především v prvních dvou měsících marketingového roku 2011/2012. Zhruba od září 2011 však ceny naopak spíše klesají. EU-27 tak následuje všeobecný trend, který letos pozorujeme u cen obilovin na světovém trhu.

Tab. č. 4. Produkce obilovin v zemích EU za marketingové roky 2009/2010 – 2011/2012

Obilovina		Výměra (mil. ha)			Prům. výnosy (t/ha)			Produkce (mil. t)		
		2009/10	2010/11	2011/12	2009/10	2010/11	2011/12	2009/10	2010/11	2011/12
Pšenice setá	EU-27	22,5	23,0	23,2	5,7	5,5	5,6	129,1	127,5	129,0
Ječmen	EU-27	13,9	12,3	11,9	4,5	4,3	4,4	61,8	53,2	52,1
Kukuřice	EU-27	8,5	8,2	8,8	6,7	7,0	7,3	57,1	57,4	64,0
Pšenice tvrdá	EU-27	2,9	2,8	2,4	2,9	3,1	3,4	8,5	8,9	8,0
Žito	EU-27	2,8	2,6	2,2	3,4	3,0	3,1	9,6	7,8	6,8
Ostatní obiloviny	EU-27	7,4	1,8	1,7	3,4	2,7	2,7	25,4	4,9	4,6
Obiloviny celkem	EU-27	58,0	56,2	55,5	5,0	4,9	5,1	219,5	277,9	282,9

Pramen: Evropská komise, Říjen 2011

Celní systém pro obiloviny v EU

Celní sazby použitelné na zemědělské produkty na základě dohod Světové obchodní organizace (WTO) jsou obecně stanoveny ve společném celním sazebníku.

Odchylně od cel stanovených ve společném celním sazebníku se celní sazby obilovin v EU-27 řídí pravidly podle hlavy 6 soupisu ES CXL přílohy GATT, která pocházejí z dohody „Blair House“ mezi USA a EU-27. S výjimkou ječmene a pšenice seté o nižší a střední jakosti jsou celní sazby obilovin fixovány na základě různých světových referenčních cen pro jasně definované typy obilovin. Jako průhledný a objektivní základ pro stanovení reprezentativních dovozních cen CIF jsou používány kotace pro jednotlivé druhy pšenice a jiné obiloviny na komoditních burzách ve Spojených státech amerických.

Celní sazba je stanovena na základě rozdílu mezi aktuální intervenční cenou pro obiloviny (včetně měsíčních přírůstků) vynásobenou 1,55 a reprezentativní dovozní cenou CIF pro obiloviny v Rotterdamu. Takto stanovené clo však nesmí překročit smluvní celní sazbu stanovenou na základě kombinované nomenklatury. Právním základem pro stanovení cel obilovin v rámci legislativy EU-27 je čl. 136 Nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“). Celní systém se dále řídí prováděcími pravidly dle NK č. 642/2010, které nahradilo původní NK č. 1249/1996. Dovozní cla pro obiloviny jsou pravidelně stanovena a publikována formou nařízení Komise vždy patnáctý a poslední pracovní den každého měsíce. V současné době jsou tato dovozní cla u obilovin nulová.

Celní kvóty pro dovoz obilovin, které vyplývají z dohod uzavřených podle článku 300 Smlouvy nebo z jiných aktů Rady, otevírá a spravuje Komise podle příslušných prováděcích pravidel. Dovoz některých obilovin v rámci celních kvót vyplývajících z mezinárodních smluv uzavřených v souladu se Smlouvou nebo plynoucích z jiných aktů Rady však podléhá zvláštním celním sazbám.

V odvětví obilovin jsou klíčové následující každoročně otevřené dovozní kvóty:

- **dovozní kvóta pro pšenici tvrdou s nulovou celní sazbou** v množství 50 000 t pocházející ze všech třetích zemí (dle NK č. 2133/2001),
- **dovozní kvóta pro vysoce jakostní pšenici obecnou a tvrdou s nulovou celní sazbou** v množství 300 000 t pocházející ze všech třetích zemí (dle NK č. 2133/2001),

- **dovozní kvóta pro pšenici setou střední až nízké jakosti** s celní sazbou 12 €/t, o celkovém objemu 2 989 240 tun, z toho 572 000 t pochází z USA, 38 853 t z Kanady a 2 378 387 t připadá na dovoz z jiných třetích zemí (dle NK č. 1067/2008); v souladu s NK č. 177/2011 s NK č. 633/2011 bylo výše uvedené **clo** s ohledem na situaci na trhu EU-27 s převahou vysokých cen a nízkou úrovní zásob **pozastaveno** s platností do konce roku 2011,
- **dovozní kvóta pro ječmen** o celkovém objemu 306 215 t pocházející ze třetích zemí s platnou celní sazbou 16 €/t (dle NK č. 2305/2003); v souladu s NK č. 177/2011 s NK č. 633/2011 bylo výše uvedené **clo** s ohledem na situaci na trhu v EU-27 s převahou vysokých cen a nízkou úrovní zásob **pozastaveno** s platností do konce roku 2011,
- **dovozní kvóta pro sladovnický ječmen** o celkovém objemu 50 000 t pocházející ze třetích zemí s platnou **celní sazbou 8 €/t** (dle NK č. 1064/2009),
- roční kvóta č. 09.4061 pro dovoz celkem 50 000 tun sladovnického ječmene KN 1003 00 ze třetích zemí do Společenství byla v minulých letech otevřena na základě NK (ES) č. 1215/2008 a byla spravována systémem dovozních licencí. Vzhledem k tomu, že i v ostatních zemědělských odvětvích je úspěšně zaváděna administrace dovozních kvót systémem „kdo první přijde, bude dřív na řadě“, a také v zájmu zjednodušení správy, došlo k převedení této kvóty do správy DG TAXUD. NK(ES) č. 1215/2008 bylo zrušeno a nahrazeno novým NK č. 1064/2009, podle kterého je tato kvóta pod novým číslem 09.0076 administrována od 1. ledna 2010 výhradně celními úřady metodou „kdo dřív přijde, bude dřív na řadě“. Dovoz sladovnického ječmene v této kvótě již nepodléhá předložení dovozních licencí.
- **dovozní kvóta pro kukuřici** ze všech třetích zemí o celkovém objemu 242 074 t s **nulovou celní sazbou** (dle NK č. 969/2006),
- **dovozní kvóty pro kukuřici a širok dovážené do Španělska** (2 mil. t kukuřice a 0,3 mil. t široku) a **kukuřici dováženou do Portugalska** (0,5 mil. t) se sníženým dovozním clem (dle NK č. 1296/2008). Smlouva mezi USA a EU umožnila tento dovoz od marketingového roku 1995/1996 jako kompenzaci za ztrátu trhů na Iberském poloostrově v souvislosti s přistoupením Španělska a Portugalska k EU.

V rámci řídicího výborů pro SOT byl dne 27. 10. 2011 schválen návrh nařízení Komise, kterým se mění:

- nařízení Komise (ES) č. **2305/2003** ze dne 29. prosince 2003 o otevření a správě celní kvóty Společenství pro dovoz ječmene ze třetích zemí
- nařízení Komise (ES) č. **969/2006** ze dne 29. června 2006 o otevření a správě celních kvót a pro dovoz kukuřice z třetích zemí
- nařízení Komise (ES) č. **1067/2008** ze dne 30. října 2008 o otevření a správě celních kvót Společenství pro pšenici obecnou, jinou než vysoce jakostní, pocházející ze třetích zemí
- nařízení Komise (ES) č. **1064/2009** ze dne 4. listopadu 2009 o otevření a správě celní kvóty Společenství pro dovoz sladovnického ječmene z třetích zemí.

Hlavním předmětem tohoto nařízení je navýšení množství dovážených obilovin v rámci výše uvedených kvót z důvodu nutnosti splnění obchodních závazků na základě dohody ve formě výměny dopisů mezi EU a Argentinou dle čl. XXIV:6 a čl. XXVIII GATT 1994 v kontextu vstupu Bulharska a Rumunska do EU-27:

- o **122 790 t** pšenice nižší a střední jakosti vytvořením 4. subkvóty pro všechny třetí země (k dosavadním třem subkvótám vyhrazeným pro USA, Kanadu, ostatní třetí země); kvóta dle NK č. 1067/2008 bude tedy zahrnovat celkem **3 112 030 t**;
- o **890 t** ječmene ze všech třetích zemí; kvóta dle NK č. 2305/2003 bude tedy zahrnovat celkem **307 105 t**;
- o **890 t** sladovnického ječmene ze všech třetích zemí; kvóta dle NK č. 1064/2009 spravovaná DG TAXUD bude tedy zahrnovat celkem **50 890 t**;

- o **35 914 t** kukuřice ze všech třetích zemí; kvóta dle NK č. 969/2009 bude tedy zahrnovat celkem **277 988 t**.

Kromě navýšení množství v rámci kvót, nařízení obsahuje též změnu KN kódů obilovin na základě celního sazebníku (NK č. 1006/2011), který vstoupí v platnost 1. 1. 2012.

Intervenční systém obilovin v EU v marketingovém roce 2011/12

Intervenční nákup pro obiloviny je na základě platné legislativy v EU otevřen od 1. 11. 2011. V tomto kontextu jsou aktuální zejména následující evropská nařízení v rámci SOT:

- Nařízení Rady (ES) č. 72/2009 o úpravách společné zemědělské politiky změnou nařízení (ES) č. 247/2006, (ES) č. 320/2006, (ES) č. 1405/2006, (ES) č. 1234/2007, (ES) č. 3/2008, (ES) č. 479/2008 a zrušení nařízení (EHS) č. 1883/78, (EHS) č. 1254/89, (EHS) č. 2247/89, (EHS) č. 2055/93, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 2596/97, (ES) č. 1182/2005 a (ES) č. 315/2007 („Health Check“).
- Nařízení Komise č. 1272/2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o nákup a prodej zemědělských produktů v rámci veřejné intervence.
- Nařízení Komise č. 742/2010 o změně nařízení (EU) č. 1272/2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o nákup a prodej zemědělských produktů v rámci veřejné intervence.

Základní podmínky intervenčního nákupu obilovin v EU-27 pro marketingový rok 2011/2012 jsou obdobné jako v roce předchozím:

- ⇒ Evropskou komisí je v rámci všech členských států EU-27 pro marketingový rok 2011/2012 stanoven množstevní strop pro intervenční nákup pšenice obecné v souhrnném objemu 3 miliony tun, které budou nakupovány za pevnou cenu 101,31 EUR/t. Pro ječmen a kukuřici je vyhlášen množstevní strop 0 tun.
- ⇒ Při intervenčním nákupu pšenice na úrovni EU-27 nad 3 miliony tun, u ostatních obilovin v případě navýšení nulového stropu, bude nákup realizován formou nabídkového řízení, ve kterém se bude „soutěžit“ o co nejnižší nabídnutou cenu s tím, že o přijatelnosti nabídek bude rozhodovat EK.
- ⇒ K nabídkám pšenice podaným v období od 1. 11. 2011 do 31. 5. 2012 bude přístupováno dle data podání nabídky, tj. záleží na datu jejich podání v uvedeném období. V případě překročení množstevního stropu 3 miliony tun pšenice v rámci celé EU-27 pokrátí Evropská komise nabídky podané v posledním vykazovaném období (prozatím nastaveno týdenní, Evropská komise však může změnit na denní) před naplněním množstevního stropu koeficientem krácení tak, aby se celkové nabídnuté množství pšenice v rámci EU-27 snížilo na max. 3 miliony tun.
- ⇒ Podaná nabídka pšenice je závazná, a proto ji až na jedinou výjimku není možno ani pozměnit, ani stáhnout. Danou výjimku tvoří uplatnění koeficientu krácení ze strany Evropské komise, na základě kterého může nabízející nabídku stáhnout do pěti dnů ode dne jeho zveřejnění.
- ⇒ Ke každé nabídce pšenice je nabízející povinen složit na účet SZIF v české měně nabídkovou záruku ve výši 20 EUR na každou nabídnutou tunu.
- ⇒ V souladu s NK (ES) č. 1272/2009 nabízející hradí náklady spojené se stanovením obsahu kontaminujících látek.

Preferenční dohody

EU má s řadou zemí obchodní vztahy upraveny nadstandardně.

Její systém všeobecných preferencí zvýhodňuje rozvojové země sníženým dovozním clem, nejméně rozvinuté země pak úplným odstraněním dovozního cla.

Kromě toho má EU s řadou zemí zvýhodněné podmínky vzájemného obchodu zakotvené v bilaterálních nebo multilaterálních dohodách. Zvýhodňovány jsou především sousedící země ať už v neevropském středomoří (Maroko, Tunisko, Alžírsko, Libye, Egypt, Jordánsko, Izrael, Palestina, Libanon, Turecko) nebo v Evropě (Norsko, Island, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Chorvatsko, Srbsko, Makedonie, Černá hora, Bosna a Hercegovina, Albánie). Mezi zvýhodňované obchodní partnery patří také Jihoafrická republika a některé latinskoamerické země (Mexiko, Chile, nově Peru, Kolumbie, Guatemala, Nikaragua, Kostarika, Panama, Salvador, Honduras).

Ve východní Asii je první takovou dohodou Prohloubená a komplexní dohoda o zóně volného obchodu, prováděna od července 2011 s Jižní Koreou.

Jednání o uzavření takových dohod probíhají s řadou dalších zemí. V nejbližší budoucnosti by taková dohoda měla být uzavřena např. s Ukrajinou.

V případě obchodu s těmito zeměmi je třeba vycházet z podrobných ujednání těchto dohod, která mají přednost před ujednáními všeobecnými. Tyto dohody jsou zveřejňovány v Úředním věstníku EU. Bližší informace o dohodách, zahrnujících zvýhodnění vzájemného obchodu, lze nalézt také na internetových stránkách MZe.

Intervenční centra pro obiloviny

NK č. 1125/2010, kterým jsou stanovena intervenční centra pro obiloviny a kterým se mění NK č. 1173/2009 v souladu s horizontálním nařízením o intervencích NK č. 1272/2009, je publikován seznam intervenčních center ve státech EU-27. Seznam intervenčních center a skladů podléhá pravidelným aktualizacím, přičemž detaily k jednotlivým skladům jsou zveřejňovány prostřednictvím internetových stránek systému CIRCA Evropské komise:

http://circa.europa.eu/Public/irc/agri/cereals/library?l=/publicdomain/cereals/intervention_facilities&vm=detailed&sb=Title

TRH S OBILOVINAMI V ČESKÉ REPUBLICE

Obiloviny vstupovaly do minulého marketingového roku 2010/2011 se zvýšeným množstvím počátečních zásob (1 510,7 tis. tun). Svým objemem se blíží k marketingovému ročníku 1999/2000, kdy byla obdobná úroveň počátečních zásob ve výši 1 682,4 tis. tun. Po průměrné sklizni v roce 2010, která však dostatečně pokrývala potřeby bilance pro marketingový rok 2010/2011, jak v užití na potraviny tak i na krmiva, pokračovalo období, kdy stále převažovala nabídka nad poptávkou. Cenový vývoj však nebyl touto tendencí ovlivněn (projevila se však nepříznivá situace v produkci obilovin v Rusku a na Ukrajině a také pokles světových zásob obilovin) a měl u všech obilovin v ČR vzestupný trend.

Na základě Usnesení vlády ČR č.166 ze dne 2. března 2011 bylo rozhodnuto o dočasném snížení minimálního limitu obilovin ve státních hmotných rezervách (SSHR), a to o 300 000 tun do 31. prosince 2011. Uvolnění obilovin formou zápůjček mělo řešit zmírnění disproporcí na domácím trhu s obilovinami hlavně pro chovatele prasat a drůbeže. V 1. kole zápůjček bylo uzavřeno celkem 40 smluv o zápůjčce na celkové množství 79 298 tun obilovin, z toho 53 395 tun pšenice krmné, 9 843 tun kukuřice a 16 000 tun ječmene krmného. O 2. kolo zápůjček obilovin ze SSHR již nebyl zájem.

Celková výše sklizně obilovin v roce 2011 v množství 8 236,6 tis. tun je v ČR svojí úrovní řazena mezi nadprůměrné sklizně (čtvrtá nejvyšší sklizeň od roku 1990). Takto vysoká produkce obilovin výrazně překrývala domácí poptávku ve všech základních obilných surovinách. Na domácím trhu se tak opětovně objeví přebytky veškerých druhů obilovin. Letošní přebytky obilovin v ČR (na rozdíl od jiných ročníků) zatím velmi mírně ovlivňují cenový pokles jednotlivých obilných druhů a to především vzhledem k situaci na světových a evropských trzích, kde ceny obilovin míří pozvolna dolů.

Intervenční nákup obilovin v České republice ze sklizně roku 2010 byl zahájen dle pravidel režimu intervenčního nákupu stanovených Evropskou komisí, která jsou platná pro všechny členské státy EU.

V České republice byl intervenční nákup otevřen v období od 1. listopadu 2010 do 31. května 2011 a bylo umožněno ho realizovat v množstevním stropu pro pšenici obecnou v souhrnném objemu 3 miliony tun. Zemědělskými subjekty nebo obchodníky však nebylo od 1. listopadu 2010 do 31. května 2011 do intervenčního nákupu nabídnuto žádné množství obilovin.

Pro vývoz obilovin do zahraničí byly od počátku marketingového roku 2010/2011 dány stejně dobré předpoklady jako v předchozím marketingovém roce 2009/2010 a tak docházelo k jeho vysoké realizaci výhradně z volného trhu. Vývoz z volného trhu směřoval především do stávajících členských států EU – 27 (Německo, Polsko, Rakousko).

V metodice šetření některých údajů ČSÚ o jednotlivých ukazatelích rostlinné výroby byly provedeny některé významné změny. Vzhledem ke vzniku nové organizace územní samosprávy již nejsou výsledky jednotlivých šetření vztaženy na okresy, nýbrž na nově vzniklé územně samosprávné celky (kraje). Od roku 2003 již také nedochází k šetření sklizňových ploch, ale pro účely výpočtu průměrného hektarového výnosu se využívá plocha osevní zjištěná k 31. 5. daného roku. Tato plocha může být následně aktualizována v případě, že se výměra sklizně dané komodity výrazně odlišuje od plochy osevu.

Podle šetření ČSÚ o struktuře osevních ploch k 31. 5. 2011 došlo k velmi mírnému navýšení ploch ozimých obilovin o 3,3 tis. ha, tj. o 0,3 %. U jarních obilovin došlo také k nevýznamnému navýšení osevních ploch (kromě jarního ječmene a ovsa) o 5,3 tis. ha, tj. o 1,1 %.

Podle zákona č. 62/2000 Sb., o některých opatřeních při vývozu a dovozu výrobků a o licenčním řízení, jsou druhy zboží, na které se vztahovaly licenční režimy, vyhlášovány nařízením vlády. Veškerý dovoz a vývoz produktů, který patří pod společnou organizaci trhu s obilovinami, podléhá předložení dovozní nebo vývozní licence. Společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty jsou stanovena v Nařízení komise č. 376/2008 ze dne 23. dubna 2008.

Většina obchodů s obilovinami probíhá v České republice mimo burzy. Burzy však jsou považovány za velmi důležité ukazatele cenového vývoje a jejich význam na našem obilném trhu je stále aktuální. S obilovinami mají v současné době oprávnění obchodovat Plodinová burza Brno, Obchodní burza Hradec Králové, Moravskoslezská komoditní burza v Ostravě, I. Karlovarská komoditní burza, Českomoravská komoditní burza Kladno a Komoditní burza Praha.

Dalšímu pokračování sdružování zemědělských výrobců do odbytových organizací napomáhá prostřednictvím dotačních titulů i stát. Tyto organizace, vlastněné a kontrolované prvovýrobci, ovlivňují sdružováním nabídky a aktivní prodejní činností stále významněji charakter trhu zemědělskými výrobky v ČR.

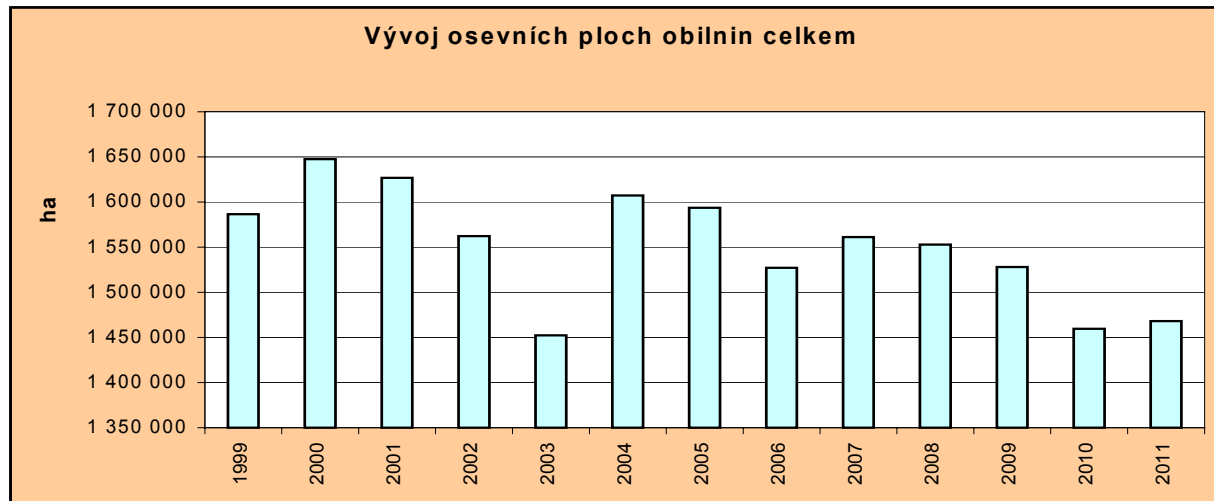
V návaznosti na zákon č. 307/2000 Sb., o zemědělských skladních listech a zemědělských veřejných skladech (ZVS) a k němu se vztahující vyhlášky č. 403/2000 Sb., Ministerstvo zemědělství vydává povolení k provozování zemědělských veřejných skladů a s tím spojenému vystavování zemědělských skladních listů. Zemědělský skladní list je listinný cenný papír, který představuje vlastnické a zástavní právo k uskladněnému zboží. Je převoditelný rubopisem a předáním na jiného vlastníka. Zemědělský veřejný sklad dává záruku kvalitního ošetření a uskladnění vybraných druhů obilovin, luskovin a olejnin. Skladování těchto vybraných komodit musí splňovat podmínky vymezené výše uvedenými legislativními normami. V současné době, tj. k 31. 10. 2011, již není provozován žádný zemědělský veřejný sklad. ZVS byly zrušeny na vlastní žádost a nebo byly uvedeny do klidového režimu.

OBILOVINY CELKEM

Výroba

Předpokládaná celková sklizeň obilovin v roce 2011 ve výši 8 236,6 tis. tun je stanovena na základě odhadu sklizně základních obilovin a kukuřice ČSÚ k 15. 10. 2011, doplněného o odhad Ministerstva zemědělství pro sklizeň ostatních obilovin. Proti skutečnosti předchozího roku je o 1 359,0 tis. tun (tj. o 19,5 %) vyšší. Ve srovnání se sklizní loňského roku jde o velmi výrazný nárůst a ve srovnání s běžnou produkční úrovní obilovin v České republice v letech předchozích lze hovořit o produkci srovnatelné se sklizňovými ročníky 2004 a 2008. Tato produkce se historicky řadí na čtvrté místo nejvyšších sklizní od roku 1990. Jedná se o nadprůměrnou sklizeň, která svým objemem zcela bez problémů zabezpečuje kvantitativní pokrytí domácí potřeby, která činí v dlouhodobém průměru 5 500 – 6 000 tis. tun obilovin celkem. Podle ukončených rozborů by neměl být problém se zajištěním dostatku kvalitní potravinářské pšenice, a to i přes nevyrovnanost kvality pšeničného zrna. Charakteristickým rysem letošního ročníku jsou celkově dobré hodnoty v parametrech objemové hmotnosti a kvalitě bílkovin a problémy s číslem poklesu a obsahem bílkovin. Vzhledem k tomu, že se deštivé počasí projevilo na většině území ČR, nebyl od skutečnosti roku 2010 zaznamenán významný rozdíl mezi oblastí Čech a Moravy. U sladovnického ječmene je kvalita sklizně ročníku 2011 také ovlivněna deštivým průběhem sklizně. Ječmen sklizený v tomto období vykazuje výrazně vyšší vlhkost, což může činit problémy při uskladnění. Přesto rok 2011 lze hodnotit jako rok, ve kterém byly dosaženy výborné hodnoty tzv. předního zrna, což povede ke zlepšení homogenity partií a větší výtěžnosti sladování.

V letošním roce se dá předpokládat, že nadprůměrná sklizeň obilovin opětovně a ve větší míře povede k tvorbě přebytků v celkové bilanci, které bude nutné odčerpat jednak zvýšeným vývozem (export v rámci EU-27 a také do třetích zemí), ale také zpracováním obilovin na výrobu bioetanolu

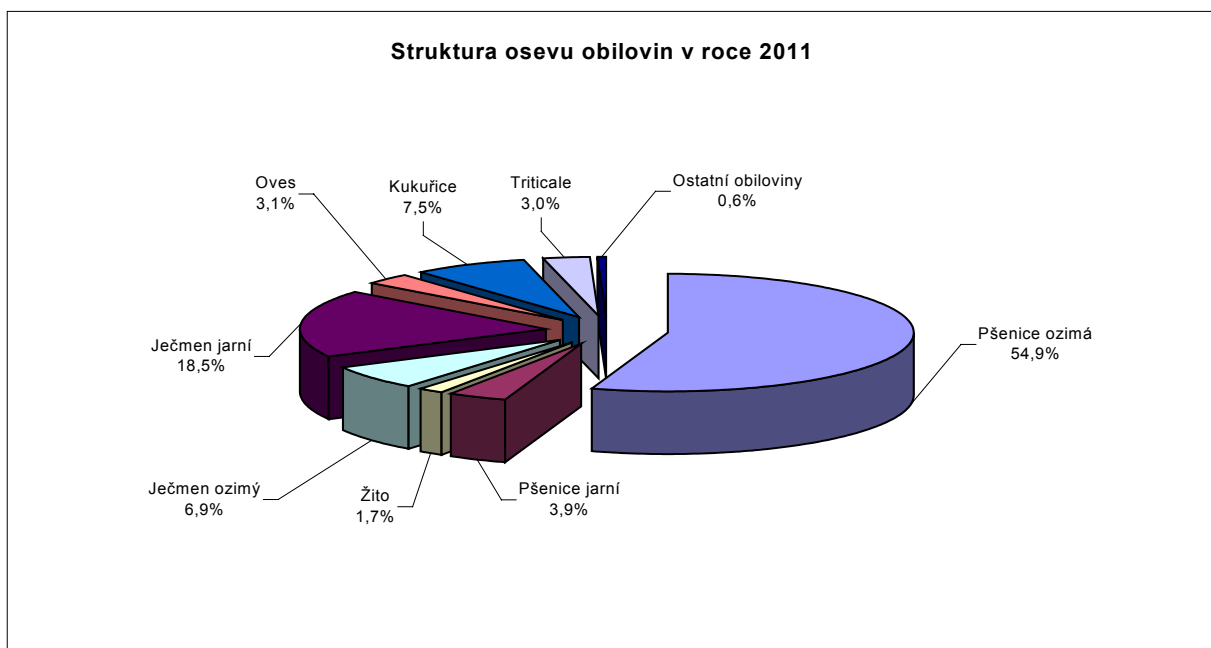
Pramen: ČSÚ

Osevní plochy

Celková osevní plocha obilovin podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2011 velmi nepatrně vzrostla proti předchozímu roku o 8,6 tis. ha na 1 468,1 tis. ha. Z dlouhodobého pohledu se tak osevní plocha pěstovaných obilovin příliš nemění a stále osciluje kolem výměry 1 550 tis. ha. V procentickém meziročním vyjádření jde o navýšení o 0,6 %. K jedinému meziročnímu procentickému nárůstu u ozimých obilovin došlo u ozimé pšenice o 2,6 %. U ostatních ozimých obilovin došlo k poklesu v různé výši – u ozimého žita o 17,4 %, u ozimého ječmene o 8,6 % a u triticales o 5,1 %. U všech jarních obilovin (s výjimkou jarního ječmene a ovsu) došlo ke zvýšení osevních ploch, a to především u jarní pšenice o 19,3 %, kukuřice na zrno o 9,7 % a u ostatních obilovin o 1,8 %. Z jarních obilovin byl zaznamenán pokles u ovsu o 13,5 % a u jarního ječmene

o 2,4 %. V roce 2011 zaujímají zrniny celkem 1 490,8 tis. ha (59,9 %) celkové osevní plochy a obiloviny 59,0 % celkové osevní plochy.

Struktura osevních ploch obilnin v roce 2011 je znázorněná na grafu č. 2. Při porovnání osevních ploch roku 2011 s rokem 2010 je struktura osevních ploch obilovin velmi podobná. Největší procentický nárůst ve struktuře byl zaznamenán u ozimé pšenice o 1,1 %, u kukuřice na zrno o 0,7 % a u jarní pšenice o 0,6 %. Ozimá pšenice tak opětovně překročila hranici svého 50,0% zastoupení ve struktuře osevních ploch. Pokles ve struktuře obilovin zaznamenaly jak všechny ostatní ozimé druhy obilovin, tak i dva významné druhy jarních obilovin. U ozimého ječmene byl zaznamenán pokles na 6,9 % – tj. o 0,7 %, u ozimého žita na 1,7 % – tj. o 0,4 %, u triticales na 3,0 % – tj. o 0,1 %, u jarního ječmene na 18,5 % – tj. o 0,6 % a u ovsa na 3,1 % – tj. o 0,5 %. U skupiny ostatních obilovin se struktura nezměnila a zůstává na 0,6 %.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

V roce 2011 se očekává nadprůměrný hektarový výnos obilovin ve výši 5,61 t/ha. Ve srovnání s předchozím rokem jde o velmi vysoký nárůst o 0,91 t/ha (tj. o 19,4 %). Zvýšení výnosu se očekává jak u všech ozimých obilovin tak i u všech druhů jarních obilovin. Největší nárůsty se předpokládají především u všech jarních obilovin – z toho u kukuřice na zrno o 1,41 t/ha (tj. o 21,0 %), u jarního ječmene o 1,15 t/ha (tj. o 29,4 %), u ovsa o 1,08 t/ha (tj. o 40,9 %) a u jarní pšenice o 1,04 t/ha (tj. o 29,6 %). Další, o něco nižší nárůsty se předpokládají u všech ozimých druhů obilovin – u triticales o 0,90 t/ha (tj. o 24,1 %), u ozimé pšenice o 0,79 t/ha (tj. o 15,6 %), u žita o 0,78 t/ha (tj. o 19,9 %) a u ostatních obilovin o 0,22 t/ha (tj. o 16,8 %).

Jak je z uvedených údajů patrné, tak kromě obvyklé výměry pěstovaných obilovin má na konečnou produkci významný vliv také výše průměrného hektarového výnosu.

Bilanční tabulka obilovin celkem (kromě rýže)

Ukazatel	Jedn.	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ *) 2012
Osevní plocha	tis. ha	1 532,0	1 579,8	1 558,6	1 541,7	1 462,8	1 468,1
Výnos	t/ha	4,17	4,53	5,37	5,08	4,70	5,61
Výroba	tis. t	6 386,1	7 152,9	8 369,5	7 832,0	6 877,5	8 236,6
Počáteční zásoby	tis. t	1 149,6	920,3	1 210,1	1 409,9	1 510,7	1 542,8
Dovoz celkem	tis. t	384,3	179,7	126,8	73,8	101,6	115,0
Celková nabídka	tis. t	7 920,0	8 252,9	9 706,4	9 315,7	8 489,9	9 894,4
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	5 527,1	5 699,5	5 833,0	5 388,0	5 480,0	5 526,0
z toho – potraviny	tis. t	1 907,0	1 997,0	1 987,0	2 045,0	2 101,0	2 224,0
– osiva	tis. t	337,0	348,5	347,0	333,0	338,0	332,0
– krmiva	tis. t	3 256,6	3 265,0	3 187,0	2 777,0	2 768,0	2 737,0
– technické užití	tis. t	26,5	89,0	312,0	233,0	273,0	233,0
Vývoz celkem	tis. t	1 472,6	1 343,2	2 272,5	2 073,2	1 791,8	2 688,0
Intervenční nákup	tis. t	1,5	0,0	191,1	343,8	0,0	0,0
Prodej intervenčních zásob	tis. t	1,5	0,0	191,1	0,0	324,7	0,0
Zůstatek intervenčních zásob	tis. t	0,0	0,0	0,0	343,8	19,1	0,0
Celkové užití	tis. t	6 999,7	7 042,7	8 296,6	7 805,0	6 947,1	8 214,0
Konečné zásoby	tis. t	920,3	1 210,2	1 409,9	1 510,7	1 542,8	1 680,4
Konečné zásoby/celkové užití	%	13,15	17,18	16,99	19,36	22,21	20,46
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	16,65	21,23	24,17	28,04	28,15	30,41

Pramen: ČSÚ, ¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

¹⁾ údaje kromě osevní plochy odhad

Počáteční zásoby

Po velmi vysokých sklizních obilovin v ČR v roce 2008 a 2009, kdy došlo k nárůstu počátečních zásob obilovin a vlivem nízké domácí spotřeby v marketingových ročnících 2009/2010 a 2010/2011, dochází k dalšímu, mírnějšímu zvýšení počátečních zásob obilovin na hranici 1 542,8 tis. tun. V meziročním srovnání jde o navýšení zásob o 32,1 tis. tun (tj. o 2,1 %).

Očekávaná nadprůměrná úroveň sklizně v roce 2011, pokračující velmi vysoký vývoz obilovin do zahraničí a nulový intervenční nákup vytvářejí ve stávajícím marketingovém roce 2011/2012 předpoklady pro stejně vysokou hladinu zásob obilovin jako byla v roce předchozím, a to na úrovni 1 542,8 tis. tun.

Dovoz

V průběhu marketingového roku 2010/2011 se celkem dovezlo ze zahraničí 101,6 tis. tun obilovin, což představuje oproti skutečnosti předchozího roku zvýšení o 27,8 tis. tun. Z dlouhodobého pohledu se tento objem dovezených obilovin přibližuje obvyklému průměru dovozu, který se pohybuje v rozmezí 60 – 100 tis. tun. Obdobný objem jako v marketingovém roce 2010/2011 byl dovezen v marketingovém roce 2002/2003, kdy bylo do ČR dovezeno 100,7 tis. tun obilovin. Převážná část dovozu ročníku 2010/2011 byla realizována prostřednictvím dovozu kvalitních partií sladovnického ječmene a velmi kvalitních partií potravinářské pšenice a žita. Podstatná část dovozu se uskutečnila v rámci vnitrounijního obchodu, kdy se dovezlo do České republiky 98,5 tis. tun obilovin a dovoz z třetích zemí činil 3,1 tis. tun.

Očekávaná úroveň dovozu v marketingovém roce 2011/2012 ve srovnání s předchozím marketingovým rokem 2010/2011 předpokládá, že dojde i přes nadprůměrnou produkci obilovin v ČR, ale pod vlivem nevyrovnané kvality potravinářských obilovin (především žita) k mírnému zvýšení dovozu na hladinu 115,0 tis. tun.

Dovoz obilovin celkem bez rýže v období let 2004 – 2011 (v tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2004	23,9	42,8	66,7	2004/2005	63,5
2005	20,7	30,7	51,4	2005/2006	61,1
2006	30,4	208,7	245,2	2006/2007	384,3
2007	175,6	89,4	265,0	2007/2008	179,7
2008	90,3	72,9	163,2	2008/2009	126,8
2009	53,9	44,3	98,2	2009/2010	73,8
2010	29,5	70,3	99,8	2010/2011	101,6
2011	31,3	46,7 ^{*)}	78,0 ^{*)}	2011/2012	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2011

Celková nabídka

Předpokládaná celková nabídka 9 894,4 tis. tun pro marketingový rok 2011/2012 je o 1 404,5 tis. tun (tj. 16,5 %) vyšší než v předchozím marketingovém roce. Z uvedeného navýšení je zcela patrné, že dojde k dalšímu zvýšení úrovně zásob při současném nárůstu výše vývozních dispozic.

Domácí spotřeba

V marketingovém roce 2011/2012 je očekávaná celková domácí spotřeba 5 526,0 tis. tun ve srovnání se skutečností marketingového roku 2010/2011 vyšší o 46,0 tis. tun (0,8 %). Rozdíl je tvořen mírným zvýšením ve využití obilovin na potraviny. Všechny obiloviny, které jsou určeny pro využití na technické užití jsou zpracovávány na bioetanol, etanol a nebo jsou využity jako energetická plodina pro výrobu biomasy (žito, oves, triticales, kukuřice aj.) – bioplynové stanice.

Vývoz

Původních, poměrně vysokých předpokladů celkového vývozu v marketingovém roce 2010/2011 nebylo stoprocentně dosaženo (snížení o 7,0 %), ale přesto bylo docíleno velmi vysoké úrovně vývozu. Celková úroveň vývozu se nacházela ve výši 1 791,8 tis. tun. Vývoz byl uskutečňován především z volného trhu.

Předpokládané množství obilovin, které bude k dispozici na vývoz v marketingovém roce 2011/2012 dosahuje rekordní úrovně 2 688,0 tis. tun. Z tohoto množství představuje 1 800,0 tis. tun (tj. 67,0 %) pšenice, 345,0 tis. tun (tj. 12,8 %) ječmene a 460,0 tis. tun kukuřice (tj. 17,1 %). Vývozní množství předpokládá uskutečnění vývozu především z volného trhu. Očekávaný vývoz v rámci EU by měl být 2 659 tis. tun (tj. 98,9 %) a vývoz do třetích zemí ve výši 29,0 tis. tun (tj. 1,1 %).

Vývoz obilovin celkem bez rýže v období let 2004 – 2011 (v tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2004	201,0	150,3	351,3	2004/2005	1 152,7
2005	1 002,4	1 163,8	2 166,2	2005/2006	1 961,9
2006	798,1	918,4	1 716,5	2006/2007	1 472,6
2007	554,2	817,0	1 371,2	2007/2008	1 343,2
2008	526,2	876,9	1 403,1	2008/2009	2 272,5
2009	1 395,6	1 178,5	2 574,1	2009/2010	2 073,2
2010	894,7	936,9	1 831,6	2010/2011	1 791,8
2011	854,9	513,4 ^{*)}	1 368,3 ^{*)}	2011/2012	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2011

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2010/2011 došlo k dalšímu, mírnému navýšení konečných zásob především vlivem poměrně vysokých počátečních zásob a nižšího celkového vývozu do konečné výše 1 542,8 tis. tun. V meziročním porovnání se jedná o velmi malý nárůst o 32,1 tis tun (2,1 %). Při srovnání celkového užití s předchozím obdobím došlo ke snížení o 857,9 tis. tun na úroveň 6 947,1 tis. tun. Toto snížení pramení především z poklesu užití obilovin na krmiva a nižšího vývozu.

Pro marketingový rok 2011/2012 se očekává určité další navýšení konečných zásob do úrovně 1 680,4 tis. tun především v souvislosti s nadprůměrnou produkcí obilovin ze sklizně roku 2011, nulovým intervenčním nákupem obilovin ve stávajícím marketingovém roce a to i přes předpokládaný a stále velmi vysoký vývoz obilovin na zahraniční trhy. Celková úroveň exportu a z toho vyplývající dosažená úroveň konečných zásob však budou i nadále silně ovlivněny aktuální cenovou úrovní obilovin v zahraničí.

Cenový vývoj

Cenový vývoj jednotlivých druhů obilovin byl za posledních osm ročníků značně rozkolísán. Byl výrazně ovlivňován dosaženou výší produkce obilovin v ČR, ale také v zahraničí. První, velmi vysoký nárůst cen obilovin byl patrný především v ročníku 2003, kdy ceny rozhodujících obilovin (pšenice potravinářská a sladovnický ječmen) po žních pokořily hranici 4 000 Kč/t. Avšak v následujícím roce 2004, vlivem rekordní produkce obilovin, ceny obilovin významně poklesly a dostaly se ještě pod hranici, kde byly v roce 2003. Potravinářské a krmné obiloviny se obchodovaly pod hranicí 3 000 Kč. Postupný nárůst cen obilovin začal až po žních roku 2006 a tento trend pokračoval i po žních 2007, kdy byla postupně u potravinářské pšenice prolomena hranice 5 000 Kč/t a následně i 6 000 Kč/t. Obdobný vývoj cen byl i u ostatních druhů obilovin. V dalším roce 2008 pod vlivem velmi vysoké domácí, evropské i světové produkce obilovin došlo ke strmému pádu cen všech obilných komodit, které se pohybovaly v cenovém rozmezí od 2 250 do 3 073 Kč/t. V marketingovém roce 2009/2010 díky pokračující velmi dobré produkci obilovin jak v EU-27 tak i ČR pokračoval cenový propad všech obilných komodit, a to jak světových tak i evropských a potažmo i domácích cen obilovin. Cenový pokles se projevil především u nejlépe obchodované komodity - u pšenice potravinářské, kdy v druhé polovině marketingového roku 2009/2010 dosahovala cenové hladiny v rozmezí od 2 661 do 2 810 Kč/t). V minulém roce 2010 vzhledem k průměrné sklizni obilovin s nevyrovnanými jakostními ukazateli v ČR a také s ohledem na situaci na světových a evropských trzích, ceny obilovin začaly velmi rychle narůstat a byly na poměrně vysoké cenové hladině po celý marketingový rok 2010/2011.

Vzhledem k předpokládané nadprůměrné sklizni obilovin v ČR s průměrnými jakostními ukazateli lze v tomto roce očekávat, že se pozvolna bude měnit trend ve vývoji cen, a to jak u potravinářského, tak i u krmného obilí. Bilance obilovin pro marketingový rok 2011/2012 bude stále přebytková i přes očekávaný velmi vysoký vývoz obilovin.

Současný charakter vnitřního trhu se zcela zákonitě bude promítat do cenového vývoje. Předpokládá se, že posklizňový cenový vývoj bude reagovat jak na situaci na našem vnitřním trhu, tak i na zahraničním trhu. Zvýšený odhad světové produkce pšenice marketingového roku 2011/2012 na 681,2 mil. tun (nárůst o 5,1 %), předpoklad nárůstu světových zásob pšenice o 3,5 % (na 202,4 mil. tun), signály o navýšení produkce obilovin na trhu EU – 27 (280,2 – 280,9 mil. tun) a očekávaná nadprůměrná domácí produkce budou důvodem pro sníženou poptávku po všech obilovinách. Lze očekávat, že ceny jak hlavních tržních obilovin, tak i ostatních obilovin v tomto období budou buď stagnovat a nebo pozvolna klesat. Dle predikce cen se očekává, že měsíční průměry cen potravinářské pšenice u zemědělců dosáhnou v závěru roku 2011 úrovně 4 000 – 4 250 Kč a u krmné pšenice 3 300 – 3 500 Kč. Také u ostatních krmných obilovin lze předpokládat pozvolný pokles cenových průměrů a to u krmného ječmene na 3 350 – 3 500 Kč/t, u ovsa 3 000 – 3 200 Kč/t a u kukuřice 3 700 – 4 200 Kč/t.

U sladovnického ječmene se předpokládá, že i přes smluvní zajištění rozsahu jeho pěstování se cenová hladina bude pohybovat na úrovni 4 500 – 5 000 Kč/t. U partií potravinářského žita se očekává cena v rozmezí 4 100 – 4 850 Kč/t.

Bilance obilovin podle jednotlivých druhů za marketingový rok 2010/2011

Ukazatel	Jedn.	Pšenice ozimá	Pšenice jarní	Pšenice celkem	Žito	Ječmen ozimý	Ječmen jarní	Ječmen celkem	Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	785,5	48,1	833,6	30,2	110,2	278,7	388,9	52,3	45,9	103,3	8,7	1 462,8
Výnos	t/ha	5,08	3,51	4,99	3,91	4,50	3,91	4,07	2,64	3,73	6,71	1,31	4,70
Výroba	tis. t	3 993,0	168,6	4 161,6	118,2	495,8	1 088,7	1 584,5	138,2	171,2	692,6	11,3	6 877,6
Poáteční zásoby	tis. t			924,0	36,3			359,7	25,3	75,5	89,2	0,7	1 510,7
Dovoz – v rámci EU	tis. t			23,5	22,6			34,6	0,2	0,0	16,7	0,9	98,5
Dovoz – třetí země	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	2,8	0,3	3,1
Dovoz celkem	tis. t			23,5	22,6			34,6	0,2	0,0	19,5	1,2	101,6
Celková nabídka	tis. t			5 109,1	177,1			1 978,8	163,7	246,7	801,3	13,2	8 489,9
Dom. spotřeba celkem ¹⁾	tis. t			3 005,0	142,0			1 520,0	115,0	213,0	479,0	6,0	5 480,0
z toho – potraviny	tis. t			1 285,0	122,0			650,0	25,0	0,0	16,0	3,0	2 101,0
– osiva	tis. t			195,0	8,0			95,0	13,0	13,0	13,0	1,0	338,0
– krmiva	tis. t			1 370,0	12,0			770,0	74,0	150,0	390,0	2,0	2 768,0
– technické užití	tis. t			155,0	0,0			5,0	3,0	50,0	60,0	0,0	273,0
Vývoz - v rámci EU	tis. t			1 176,4	25,6			305,1	26,0	8,7	226,1	6,9	1 774,8
Vývoz – třetí země	tis. t			3,9	0,0			5,6	7,5	0,0	0,0	0,0	17,0
Vývoz celkem	tis. t			1 180,3	25,6			310,7	33,5	8,7	226,1	6,9	1 791,8
Intervenční nákup	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prodej interv. zásob	tis. t			61,3	0,0			263,4	0,0	0,0	0,0	0,0	324,7
Zůstatek interv. zásob	tis. t			0,0	0,0			19,1	0,0	0,0	0,0	0,0	19,1
Celkové užití	tis. t			4 124,0	167,6			1 567,3	148,5	221,7	705,1	12,9	6 947,1
Konečné zásoby	tis. t			985,1	9,5			411,5	15,2	25,0	96,2	0,3	1 542,8
Kon. zás./celk.užití	%			23,89	5,69			26,25	10,27	11,28	13,64	2,66	22,21
Kon. zás./dom.spotřeba	%			32,78	6,71			27,07	13,26	11,74	20,08	5,72	28,15

Pramen: ČSÚ;¹⁾ MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně zásob SZIF a SSHR, bilance schválena na jednání Komoditního výboru pro obiloviny dne 25. 10. 2011

Předpoklad bilance obilovin podle jednotlivých druhů pro marketingový rok 2011/2012, vycházející z odhadů k 15. říjnu 2011

Ukazatel	Jedn.	Pšenice ozimá	Pšenice jarní	Pšenice celkem	Žito	Ječmen ozimý	Ječmen jarní	Ječmen celkem	Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	805,8	57,4	863,1	25,0	100,8	272,0	372,8	45,2	43,5	109,7	8,8	1 468,1
Výnos	t/ha	5,87	4,55	5,79	4,69	4,72	5,06	4,97	3,72	4,63	8,12	1,53	5,61
Výroba	tis. t	4 732,3	261,1	4 993,4	117,1	475,8	1 376,7	1 852,5	168,2	201,4	890,5	13,5	8 236,6
Počáteční zásoby	tis. t			985,1	9,5			411,5	15,2	25,0	96,2	0,3	1 542,8
Dovoz ze zemí EU	tis. t			25,0	25,0			38,0	0,0	0,0	15,0	1,0	104,0
Dovoz z třetích zemí	tis. t			5,0	1,0			0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	11,0
Dovoz celkem	tis. t			30,0	26,0			38,0	0,0	0,0	15,0	6,0	115,0
Celková nabídka	tis. t			6 008,5	152,6			2 302,0	183,4	226,4	1 001,7	19,8	9 894,4
Domácí spotř. celkem ¹⁾	tis. t			3 035,0	116,0			1 625,0	118,0	162,0	461,0	9,0	5 526,0
z toho - potraviny	tis. t			1 290,0	105,0			780,0	28,0	0,0	16,0	5,0	2 224,0
- osiva	tis. t			195,0	6,0			90,0	12,0	12,0	15,0	2,0	332,0
- krmiva	tis. t			1 400,0	5,0			750,0	75,0	115,0	390,0	2,0	2 737,0
- techn. užití	tis. t			150,0	0,0			5,0	3,0	35,0	40,0	0,0	233,0
Vývoz do zemí EU	tis. t			1 790,0	28,0			330,0	33,0	15,0	459,0	4,0	2 659,0
Vývoz do třetích zemí	tis. t			10,0	0,0			15,0	2,0	0,0	1,0	1,0	29,0
Vývoz celkem	tis. t			1 800,0	28,0			345,0	35,0	15,0	460,0	5,0	2 688,0
Intervenční nákup	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prodej interv. zásob	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zůstatek interv. zásob	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t			4 835,0	144,0			1 970,0	153,0	177,0	921,0	14,0	8 214,0
Konečné zásoby	tis. t			1 173,5	8,6			332,0	30,4	49,4	80,7	5,8	1 680,4
Kon. zás./ celkové užití	%			24,27	5,96			16,85	19,90	27,90	8,76	41,34	20,46
Kon. zás./dom. spotřeba	%			38,67	7,39			20,43	25,80	30,48	17,50	64,31	30,41

Pramen: ČSÚ,¹⁾ MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně zásob SSHR

Vliv průběhu počasí na vývoj porostů

Příprava půdy a setí ozimů pro sklizeň 2011 byla na většině území ČR ztížena nadprůměrnými srážkami, neboť v měsíci září spadlo v průměru 84 mm srážek, což činí 162 % dlouhodobého normálu. Přesto se zemědělcům podařilo založit porosty v odpovídající kvalitě a ozimy v průměru vzházely za 10 až 13 dnů. Naopak říjen byl na srážky velmi chudý, neboť spadlo pouze 13 mm srážek (31 % dlouhodobého normálu). Odnožení ozimých obilovin probíhalo cca v polovině měsíce listopadu, který byl extrémně teplý. Průměrná teplota v tomto měsíci byla ve výši 5 °C a spadlo 65 mm srážek. Obiloviny v tomto období vykazovaly velmi slabou odolnost k mrazu a nebyly dobře otuženy. Mimořádně studený byl prosinec, kdy průměrná teplota v ČR v tomto měsíci dosáhla úrovně -4,9 °C a byla o 3,9 °C pod dlouhodobým normálem. Mrazy byly zmírňovány sněhovou pokrývkou, když první sníh napadl 29. 11. 2010 a vydržel do poloviny měsíce ledna 2011. Teplotně byla zima ročníku 2010/2011 v mezích normálu.

Na počátku měsíce ledna se denní teploty pohybovaly pod bodem mrazu a místy vystoupily až k 1 °C. Následně došlo k oteplení a postupnému odtávání sněhu. Obleva vrcholila cca v polovině ledna, kdy byly časté i dešťové přeháňky. Od 19. 1. 2011 se zásadně změnil charakter počasí. Teploty se znovu dostaly pod bod mrazu a tento pokles teplot byl doprovázen intenzivními sněhovými přeháňkami. V únoru (cca od 4. 2. 2011) nastalo opět oteplení (teploty stoupaly až k +10 °C) a začalo odtávání sněhové pokrývky. Další změna nastala okolo poloviny února, kdy napadl na většině území ČR nový sníh a teploty znovu klesly pod bod mrazu. Nejnižší ranní teploty atakovaly -20 °C. Ke konci měsíce února však sníh na většině sledovaného území velmi rychle roztál. Po 10. březnu začaly ranní teploty stoupat a pohybovaly se mezi -2 až 2 °C, odpolední maxima 10 až 14 °C. Od 18. 3. 2011 na většině území ČR byly zaznamenány vydatné dešťové přeháňky. Místy napršelo až 40 mm. V tomto období docházelo ke střídání mrazivých a mírnějších období. Kritickým obdobím tohoto sledovaného období se stal konec února, kdy byly velmi silné mrazy a porosty obilovin čelily holomrazům hlavně v nížinách, které již byly bez sněhové pokrývky.

V druhé dekádě měsíce března sice započaly jarní práce, ale byly přerušeny již zmiňovanými dešti. Naplno se příprava a setí jařin rozběhly ke konci měsíce března. Přesto jarní obiloviny byly (s výjimkou kukuřice na zrno) zasety v termínu do 20. dubna. Do 12. dubna 2011 panovalo velmi suché a teplé počasí. Průměrné teploty se pohybovaly o 3,2 °C nad dlouhodobým normálem a přšlo jen sporadicky. Po tomto termínu se citelně ochladilo a teprve ke konci měsíce se teploty pomalu zvyšovaly. Porosty jařin ke konci dubna se nacházely ve fázi odnožování. Na lehkých půdách se projevil nedostatek vláhy a docházelo ke žloutnutí porostů. Na začátku května přišlo výrazné ochlazení s potřebnými srážkami, které ve vyšších polohách byly sněhové. Porostům obilovin toto ochlazení výrazně prospělo (delší doba odnožování, formování výnosových prvků). Přesto byl měsíc květen teplotně i srážkově normální (průměrná měsíční teplota 13,6 °C, srážky 54 mm). Následující červnové počasí bylo pro vegetaci obilovin velmi příznivé, neboť se teploty i srážky pohybovaly v obvyklém průměru. Srážky vykazovaly velmi rozdílnou intenzitu a lokálně byly zaznamenány i kroupy. V první polovině měsíce července započaly žně (sklizeň ozimého ječmene). Postup sklizně byl velmi často přerušován srážkami a tak se sklizeň neustále protahovala. Na některých porostech obilovin se začaly vyskytovat v různé míře černě (*Alternaria sp.*). Žně byly v podstatě ukončeny ke dni 6. 9. 2011, kdy bylo v ČR sklizeno 99,7 % výměry základních obilovin (v roce 2010 byla sklizeň obilovin v ČR ukončena až k 20. 9., v roce 2009 to bylo k 7. 9., v roce 2008 – k 1. 9.).

Výskyt škodlivých organismů v porostech obilovin v ČR v roce 2011

Virové zakrslosti a jejich přenašeči

Na jaře 2011 odebrali inspektoři Státní rostlinolékařské správy (SRS) v porostech podezřelých z výskytu virových zakrslostí celkem 56 vzorků. Výskyt virových zakrslostí byl laboratorně potvrzen u 19 vzorků (34 %). Z pozitivních vzorků bylo 14 vzorků (74 %) infikováno WDV (vir zakrslosti pšenice) a 5 vzorků (26 %) infikováno BYDV (vir žluté zakrslosti ječmene). Směsná infekce WDV + BYDV byla zaznamenána u 3 vzorků (16 %). Nejčastější výskyty viróz byly zaznamenány v Jihomoravském kraji.

Na podzim bylo k 27. 10. 2011 diagnostikováno 30 vzorků z infekce podezřelých rostlin, které byly odebrány v rezervoárech virových zakrslostí obilnin (konkrétně se jednalo o obilní výdrol), z čehož 19 vzorků (61 %) bylo pozitivních. Z těchto pozitivních vzorků bylo 15 vzorků (79 %) infikováno WDV, 4 vzorky (21 %) BYDV. Směsné infekce byly zaznamenány u 2 vzorků (11 %) z celkového počtu.

Průzkum výskytu přenašeče WDV kříška polního (*Psammotettix alienus*) byl na jaře 2011 prováděn v 89 porostech obilnin, přičemž v 35 porostech byl zaznamenán jeho výskyt. Intenzita výskytu kříška v napadených porostech byla u 83 % porostů slabá (méně než 3 dospělci na 100 smyků), u 8,5 % porostů střední (3 – 7 dospělců na 100 smyků) a u 8,5 % porostů silná (více než 7 dospělců na 100 smyků). V rezervoárech virových zakrslostí a na novém osevu ozimých obilnin byl v případě kříška polního pozorován střední výskyt.

Na rozdíl od roku 2010 se nepotvrdil významný výskyt přenašeče BYDV mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*). Tyto výsledky korespondují i s nižším výskytem infekcí viru BYDV v porostech pšenice. Výskyt mšice střemchové je spolu s ostatními druhy mšic monitorován pomocí sacích pastí typu Johnson-Taylor a informace o výskytech jsou průběžně zveřejňovány v Aphid bulletinu SRS. V porostech se mšice začaly objevovat ve větších počtech již v šestém týdnu (na rozdíl od minulého roku, který svým nepříznivým průběhem v jarním období zamezil množení a šíření mšic). Konec července byl ve znamení silných přeháněk, které nepřály pravděpodobně přeletu mšic a došlo k rapidnímu poklesu úlovků v sacích pastech. Září přineslo opět teplé počasí, které nastartovalo novou letovou vlnu mšic.

Snětivosti

Výskyt původců snětivostí z rodu *Tilletia* byl hodnocen především na základě vzorků zrna pšenice odebraných při sklizni. K 27. 10. 2011 bylo prozatím diagnostikováno 199 vzorků, z nichž 103 vzorků bylo pozitivních. Na výskyt *T. caries* připadal podíl 42 % z pozitivních vzorků a na výskyt *T. controversa* podíl 57 %. Souběžné výskyty *T. caries* + *T. controversa* odpovídá podíl 11 % z celkového počtu infekcí.

Ostatní škodlivé organismy

V roce 2011 bylo při sledování houbových chorob zjištěno nejvíce středních až silných výskytů u padlí pšenice a padlí ječmene (*Blumeria graminis*), tečkované listové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*), tečkované plevové a listové skvrnitosti pšenice (*Phaeosphaeria nodorum*), růžové sněžné plísňovitosti obilnin (*Monographella nivalis*), síťovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*), spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*), růžovění klasů pšenice (*Fusarium* spp.) a černí obilnin (*Cladosporium* spp., *Alternaria* spp.). Dále byly v menším rozsahu zaznamenány střední až silné výskyty světle hnědé skvrnitosti pšenice (*Pyrenophora tritici-repentis*), hnědé rzivosti (*Puccinia recondita*), prašné snětivosti ječmene (*Ustilago tritici* f. sp. *hordei*) a obecné snětivosti kukuřice (*Ustilago maydis*). Zvýšený výskyt sněti zakrslé (*Tilletia controversa*) byl zaznamenán na lokalitě Moravský Lačnov v okrese Svitavy.

V případě živočišných škůdců bylo zjištěno nejvíce středních až silných výskytů hraboše polního (*Microtus arvalis*) a kohoutků (*Oulema* spp.). Ve středním rozsahu byly pozorovány významnější výskyty trásněnek (*Thysanoptera*), mšic (*Aphidoidea*), kyjatky osenní (*Sitobion avenae*), obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*). Na rozdíl od minulého roku byl zaznamenán jen slabší výskyt bejlomorky sedlové (*Haplodiplosis marginata*) a plodomorky plevové (*Sitodiplosis mosellana*).

Nezvykle silný výskyt klopušky chlupaté (*Lygus rugulipennis*) v klasech byl zaznamenán na lokalitě Chroustov (okres Trutnov). Tamtéž byl zjištěn i první výskyt nymf kněžice obilné (*Eurygaster maura*). Střední až silné výskyty byly pozorovány v případě bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*). První výskyty detekované v nárazníkové zóně byly zjištěny a potvrzeny dne 12. 7. 2011 v okrese Pardubice, lokalita Trnávka a dne 24. 7. 2011 v okrese Hradec Králové, lokalita Sedlice. Dále v Jihočeském kraji v okrese Český Krumlov, lokalita Chlumeč a v okrese České Budějovice, lokalita

Chotýčany, dne 26. 7. 2011 v okrese Pelhřimov, lokality Hněvkovice u Humpolce a Vojslavice nad Želivkou, dne 3. 8. 2011 v okrese Písek, lokality Božetice a Krsice a dne 4. 8. 2011 v okrese Pelhřimov, lokalita Buřenice. Ostatní okresy zařazené do této zóny jsou zatím bez výskytu.

Z plevelů dominovaly zejména chundelka metlice (*Apera spica-venti*), pýr plazivý (*Elytrigia repens*), oves hluchý (*Avena fatua*), svízel přítula (*Galium aparine*), heřmánkovité plevely (*Matricaria* sp.), violka (*Viola* spp.), rozrazil (*Veronica* spp.), a merlíkovité (*Chenopodiaceae*)

Podrobné informace o výskytu škodlivých organismů a poruch jsou k dispozici na webových stránkách SRS (www.srs.cz).

PŠENICE

Výroba

Na základě odhadu produkce ČSÚ k 15. 10. 2011 se očekává v ČR sklizeň pšenice v roce 2011 v množství 4 993,4 tis. tun. Z tohoto množství je 4 732,3 tis. tun pšenice ozimé (tj. 94,8 % celkové výroby) a 261,1 tis. tun pšenice jarní (tj. 5,2 % z celkové výroby). Celková výroba pšenice významně vzrostla proti skutečnosti předchozího roku o 831,8 tis. tun, tj. o 20,0 %. Toto navýšení vyplývá především ze zvýšení produkce pšenice ozimé o 739,3 tis. tun, tj. o 18,5 %.

Na růstu výroby pšenice v roce 2011 se podílí především nadprůměrný hektarový výnos ozimé pšenice, ale také navýšení osevních ploch. Proto pšenice zůstává i nadále na našem trhu s obilovinami zcela dominantní plodinou, která tvoří 60,6 % nabídky všech obilovin.

Při hodnocení letošního výrazného vzestupu úrody pšenice je zapotřebí si uvědomit, že rozhodující vliv na dosaženou úroveň výroby mělo znovu počasí. To sice ztížilo zemědělcům na podzim roku 2010 (nadprůměrné srážky v září) přípravu a setí ozimů, ale přesto se podařilo zasít převážnou většinu ozimů v odpovídajícím agrotechnickém termínu. Ozimy vzešly velmi brzy a vlivem příznivých srážkových a teplotních poměrů byl jejich stav na podzim dobrý. Většina porostů byla vyrovnaná, přiměřeně hustá, ale nebyla připravena na zimní období. Sněhová pokrývka přišla až ke konci měsíce listopadu a vydržela do poloviny ledna 2011. Poté přišla obleva a nastalo období, kdy se střídaly teplé a mrazivé dny s různou intenzitou a skupenstvím srážek. Kritickým obdobím pro porosty ozimé pšenice byl konec února, kdy porosty čelily silným holomrazům (hlavně v nížinách). Zima ročníku 2010/2011 nezpůsobila žádné výrazné problémy v přezimování porostů. Ideální počasí bylo i v květnu 2011, kdy se výrazně ochladilo, což napomohlo rostlinám výrazně a dostatečně formovat výnosové prvky. Deštivý průběh počasí však nastal v době sklizně, kdy žně byly přerušovány velmi častými a vydatnými srážkami, které způsobily snížení některých kvalitativních parametrů sklizeného zrna. Letošní úroveň výroby pšenice je srovnatelná se sklizňovým ročníkem 2004 (5 042,5 tis. tun). Nadprůměrná úroveň sklizně pšenice bude znamenat, že celkový charakter našeho vnitřního trhu se v zásadě nebude měnit (vzhledem k neustále se snižující domácí spotřebě), trh bude mít stále rysy převažující nabídky nad poptávkou, ale s poptávkou po kvalitní surovině. Pro dosažení bilanční rovnováhy se předpokládá vývoz do zahraničí celkem 1 800,0 tis. tun této komodity (vše z volného trhu) a zpracování na technické užití 150,0 tis. tun.

Z výsledků monitoringu hodnocení kvality letošní produkce (celkem bylo analyzováno 612 sklizňových vzorků) vyplývá, že z celého souboru analyzovaných vzorků ze sklizně 2011 byly potvrzeny nevyrovnané, ale celkově dobré výsledky kvality potravinářské pšenice. Soubor byl hodnocen celkem 6 parametry (vlhkost, objemová hmotnost, sedimentační index, obsah N-látek, číslo poklesu a obsah příměsí a nečistot). Ve všech hodnocených parametrech vyhovělo celkem 49 % vzorků z letošní sklizně, což je stejně jako v roce 2007 (v loňském roce to bylo 43 %). Letošní výsledky ukazují na celkově uspokojivé hodnoty objemové hmotnosti a kvality bílkovin a problémy s číslem poklesu a obsahem bílkovin. Větší rozdíly v kvalitě pšenice se projevují na úrovni jednotlivých krajů.

Obecně je tedy možné konstatovat, že i v marketingovém roce 2011/2012 nebude limitujícím faktorem pro užití potravinářské pšenice celková produkce pšenice, ale její kvalita. Dá se očekávat, že potravinářská pšenice bude mít určité problémy pro splnění všech kvalitativních požadavků pro zajištění domácí spotřeby, ale vzhledem k její produkci by toto nemělo činit problém.

Následující tabulky obsahují výsledky sledování technologické jakosti potravinářské pšenice ze sklizně 2011 a procenta vzorků, nevyhovujících ČSN 461100-2 (potravinářská pšenice). Pro srovnání jsou tyto výsledky doplněné o některé údaje z minulých let.

Průměrné hodnoty kvality pšenice ze sklizně 2011 ve srovnání s kvalitou z předchozích sklizní

Rok	Objemová hmotnost (g/l)	SDS – seditest (ml)	Číslo poklesu (s)	N – látky (%)	Obsah příměsí (%)	Obsah nečistot (%)
2006	771,0	42 ^{*)}	219,0	13,5	8,5	0,7
2007	785,0	42 ^{*)}	320,0	13,1	5,5	0,6
2008	794,0	38 ^{*)}	328,0	12,3	4,5	0,3
2009	775,0	43 ^{*)}	329,0	12,5	4,5	0,9
2010	766,0	41 ^{*)}	278,0	12,9	4,6	0,8
2011 ^{**)}	788,0	45 ^{*)}	255,0	12,2	3,9	1,2

Pramen: Monitoring kvality sklizně pšenice v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s.r.o., Agrotest fyto, s.r.o.

Poznámka: ^{*)} Sedimentační test prováděn složitějším Zelenyho testem v souladu s ČSN. Norma stanoví minimální hodnotu pro potravinářskou pšenici 30 ml.

^{**)} Výsledky hodnocení 612 vzorků pšenice

Procentický podíl vzorků pšenice neodpovídajících hodnotami svých parametrů technologické jakosti potravinářské pšenice podle požadavků ČSN 461100 – 2

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^{**)}
objem. hmotnost nižší než 780 g/l	69,0	55,5	37,4	32,4	52,1	70,2	32,8
objem. hmotnost nižší než 760 g/l	46,2	40,1	14,0	13,7	26,0	40,6	11,8
12,0 Zelenyho test nižší než 30 ml*	13,9	11,6	17,2	29,0	8,8	7,5	10,5
číslo poklesu nižší než 220 s*	40,9	46,1	11,0	8,2	2,2	26,8	30,2
obsah bílkovin nižší než 12 %	54,1	12,7	19,6	42,2	33,9	23,6	42,3
obsah bílkovin nižší 11,5 %*	40,0	7,9	9,9	28,7	19,3	13,2	28,9
obsah příměsí*	38,3	48,4	34,7	24,8	22,0	28,1	37,1
obsah nečistot*	33,0	52,2	31,2	17,6	51,6	41,0	68,3

Pramen: Monitoring kvality sklizně pšenice v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s.r.o., Agrotest fyto, s.r.o.

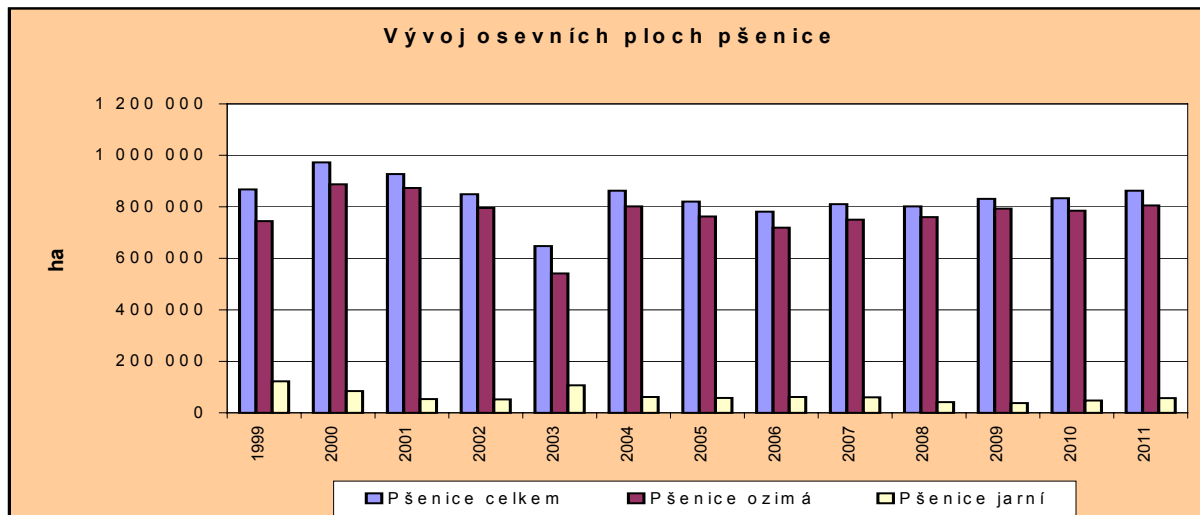
Poznámka: ^{*)} Jakostní ukazatele podle ČSN 461100-2 platné od 1. 7. 2002

^{**)} Výsledky hodnocení 612 vzorků pšenice

Osevní plochy

Osevní plocha pšenice podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2011 proti předchozímu roku 2010 mírně vzrostla o 29,5 tis. ha (tj. 3,5 %) a dosáhla výměry 863,1 tis. ha. Tento malý nárůst osevních ploch ovlivnila jak pšenice ozimá, tak i pšenice jarní. Osevní plocha pšenice ozimé meziročně vzrostla o 20,3 tis. ha, (tj. o 2,6 %) na 805,8 tis. ha. U pšenice jarní činil nárůst o 9,3 tis. ha (tj. 19,3 %).

Pšenice tak znovu ukázala, že i v roce 2011 je naší nejrozšířenější pěstovanou plodinou. Důvody určité stabilní výměry pěstování spočívají především ve výnosové jistotě s možností exportu a případné nabídky do intervenčního nákupu.

Hektarové výnosy

Podle odhadu ČSÚ k 15. 10. 2011 se očekává v roce 2011 u pšenice celkem průměrný výnos ve výši 5,79 t/ha, což představuje ve srovnání s předchozím rokem výrazný nárůst o 0,80 t/ha (tj. o 16,0 %). Zvýšení výnosu u ozimé pšenice o 0,79 t/ha (tj. o 15,6 %) na 5,87 t/ha je způsobeno jednak vlivem poměrně příznivých klimatických podmínek přes zimní období, kdy porosty ozimých pšenic mohly až na přestávky nepřetržitě vegetovat, dobře zakořenily a odnožily, a dále pak vliv chladného a deštivého počasí v měsíci květnu 2011, kdy se formovaly generativní orgány rostlin, které mají podstatný vliv na vyšší výnosů. Vysoký průměrný hektarový výnos ozimé pšenice v roce 2011 tak nadále potvrdil její dominantní postavení mezi ostatními obilovinami. V porovnání v dlouhodobé časové řadě je výnos stejný jako v ročníku 2008 (5,88 t/ha). Pšenice jarní zaznamenala také nárůst hektarového výnosu ve srovnání s předchozím sklizňovým rokem 2010 o 1,04 t/ha, tj. o 29,6 %.

Bilanční tabulka pšenice

Ukazatel	Jedn.	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010 2011	2011/ 2012 ^{*)}
Osevní plocha	tis. ha	781,5	811,0	802,3	831,3	833,6	863,1
Výnos	t/ha	4,49	4,86	5,77	5,24	4,99	5,79
Výroba	tis. t	3 506,3	3 938,9	4 631,5	4 358,1	4 161,6	4 993,4
Počáteční zásoby	tis. t	713,3	549,4	701,3	783,2	924,0	985,1
Dovoz celkem	tis. t	64,3	30,6	44,7	32,3	23,5	30,0
Celková nabídka	tis. t	4 283,9	4 518,9	5 377,5	5 173,6	5 109,1	6 008,5
Domácí spotřeba celkem¹⁾	tis. t	2 967,5	2 918,0	2 967,0	2 850,0	3 005,0	3 035,0
z toho - potraviny	tis. t	1 150,0	1 210,0	1 200,0	1 250,0	1 285,0	1 290,0
- osiva	tis. t	175,0	188,0	192,0	185,0	195,0	195,0
- krmiva	tis. t	1 632,0	1 500,0	1 450,0	1 285,0	1 370,0	1 400,0
- technické užití	tis. t	10,5	20,0	125,0	130,0	155,0	150,0
Vývoz celkem	tis. t	767,0	899,6	1 595,3	1 338,3	1 180,3	1 800,0
Intervenční nákup	tis. t	0,0	0,0	32,0	61,3	0,0	0,0
Prodej intervenčních zásob	tis. t	0,0	0,0	32,0	0,0	61,3	0,0
Zůstatek intervenčních zásob	tis. t	0,0	0,0	0,0	61,3	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t	3 734,5	3 817,6	4 594,3	4 249,6	4 124,0	4 835,0
Konečné zásoby	tis. t	549,4	701,3	783,2	924,0	985,1	1 173,5
Konečné zásoby/celkové užití	%	14,71	18,37	17,05	21,74	23,89	24,27
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	18,51	24,03	26,40	32,42	32,78	38,67

Pramen: ČSÚ; ¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR, ^{*)} údaje kromě osevních plochy odhad

Počáteční zásoby

Počáteční zásoby pšenice pro marketingový rok 2011/2012 proti předchozímu roku vzrostly o 61,1 tis. tun (tj. o 6,6 %) na 985,1 tis. tun. Tento stav počátečních zásob je možné na počátku marketingového roku 2011/2012 hodnotit jako průměrný s ohledem na skutečnost, že tyto zásoby zahrnují i státní hmotné rezervy. Obdobná úroveň zásob pšenice byla v marketingovém roce 2005/2006 (981,6 tis. tun).

Dovoz

Vzhledem k průměrné sklizni v roce 2010 a k nutné potřebě zajištění vyrovnané bilance v této komoditě se předpokládá v marketingovém roce 2010/2011 dovoz kvalitní pšenice pro potřeby potravinářského průmyslu a osiv ve výši 28,0 tis. tun. Skutečný dovoz v marketingovém roce 2010/2011 činil 23,5 tis. tun pšenice. Většina (86,8 %) celkového dovozu byla uskutečněna v první polovině marketingového roku 2010/2011.

V marketingovém roce 2011/2012 se očekává přibližně stejná úroveň dovozu (zajištění kvalitních partií pšenice pro potravinářský průmysl a osiv) jako v roce předchozím. Celkový dovoz (v rámci EU a třetí země) se předpokládá ve výši 30,0 tis. tun.

Dovoz pšenice a souřeže v období let 2004 – 2011 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2004	0,0	25,3	25,3	2004/2005	32,3
2005	7,0	12,9	19,9	2005/2006	23,9
2006	11,0	30,8	41,8	2006/2007	64,3
2007	33,5	9,3	42,8	2007/2008	30,6
2008	21,3	26,1	47,4	2008/2009	44,7
2009	18,6	22,6	41,2	2009/2010	32,3
2010	9,7	20,4	30,1	2010/2011	23,5
2011	3,1	13,2 ^{*)}	16,3 ^{*)}	2011/2012	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce září 2011

Celková nabídka

Pro marketingový rok 2010/2011 činila celková nabídka pšenice 5 109,1 tis. tun. Jednalo se o stejně vysokou nabídku pšenice, která byla jako ve sklizňovém ročníku 2005. Takto významná nabídka neomezila předpoklady vysokých vývozních dispozic a to i s ohledem na výrazný nárůst cen nejen v Evropě, ale i ve světě. Při plném pokrytí požadavků potravinářského a především krmivářského průmyslu činily disponibilní možnosti vývozu pšenice 1 300,0 tis. tun (výhradně z volného trhu).

Očekávaná celková nabídka pšenice pro marketingový rok 2011/2012 činí 6 008,5 tis. tun, což představuje významný nárůst o 899,4 tis. tun (tj. 17,6 %) ve srovnání s předchozím marketingovým rokem. Jedná se všeobecně o další, velmi vysokou úroveň celkové nabídky, která vyplývá z letošní druhé nejvyšší sklizně od roku 1990.

Taková celková nabídka v žádném případě neomezí vývozní dispozice. Očekává se, že předchozí vysoké tempo vývozu do zahraničí z předchozích ročníků nepoleví a bude i nadále pokračovat a to i přes pokles světových a evropských cen.

Potravinářské užití

Celková spotřeba mouky dlouhodobě klesala a v roce 2005 byla prolomena hranice hodnoty 90 kg/osobu a rok. V marketingovém roce 2008/2009 pokračoval nepříznivý vývoj v bilanci zahraničního obchodu s moukou a výrobky z mouky. Objem dovozu těchto výrobků do ČR se

neustále zvyšoval a tak i v marketingovém roce 2009/2010 opět mírně vzrostl a činil 51,0 tis. tun. V následujícím marketingovém roce 2010/2011 byl zaznamenán pokles v dovozu pšeničné mouky. Proti předchozímu roku 2009/2010 došlo ke snížení o 14,8 tis. tun (tj. o 29,0 %) na úroveň 36,2 tis. tun.

V marketingovém roce 2008/2009 došlo k určité stagnaci vývozu pšeničné mouky. Vývoz do konce marketingového roku činil 11,8 tis. tun a představoval čtvrtou nejnižší úroveň vývozu od marketingového roku 1995/1996. Tento trend pokračoval i v marketingovém roce 2009/2010, kdy se vyvezlo pouhých 6,4 tis. tun. V následujícím marketingovém roce došlo k mírnému oživení vývozu pšeničné mouky a vyvezlo se celkem 12,6 tis. tun.

Spotřeba pšenice na obyvatele a rok v roce 2010 dosáhla podle ČSÚ 138,6 kg v hodnotě zrna (96,2 kg v hodnotě mouky) a klesla oproti předchozímu roku o 6,1 kg (4,2 %). Znovu se tak obnovil trend poklesu ve spotřebě pšenice pro lidskou výživu.

Dovoz pšeničné mouky (položky celního sazebníku skupiny 1101) v období let 2004 – 2011 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2004	0,5	5,8	6,3	2004/2005	13,3
2005	7,5	9,3	16,8	2005/2006	17,1
2006	7,8	11,3	19,1	2006/2007	28,2
2007	16,9	16,3	33,2	2007/2008	33,8
2008	17,5	23,6	41,1	2008/2009	50,6
2009	27,0	27,0	54,0	2009/2010	51,0
2010	24,0	19,6	36,0	2010/2011	36,2
2011	16,6	8,4 ^{*)}	25,0 ^{*)}	2011/2012	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2011

Vývoz pšeničné mouky (položky celního sazebníku skupiny 1101) v období let 2004 – 2011 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2004	5,6	7,7	13,3	2004/2005	24,2
2005	16,5	7,7	24,2	2005/2006	9,9
2006	2,2	3,6	5,8	2006/2007	7,7
2007	4,1	4,5	8,6	2007/2008	11,2
2008	6,7	6,3	13,0	2008/2009	11,8
2009	5,5	3,6	9,1	2009/2010	6,4
2010	2,8	6,9	9,7	2010/2011	12,6
2011	5,7	2,9 ^{*)}	8,6 ^{*)}		

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2011

Spotřeba na osivo

Spotřeba pšenice na osiva marketingového ročníku 2010/2011 mírně vzrostla proti předchozímu ročníku a v konečném výsledku činila 195,0 tis. tun.

Pro marketingový rok 2011/2012 se očekává obdobná úroveň spotřeby na osiva ve výši 195,0 tis. tun.

Krmivářské užití

Pšenice je stále v ČR nejdůležitější krmnou obilovinou. V marketingovém roce 2010/2011 došlo k velmi mírnému nárůstu její krmné spotřeby na 1 370,0 tis. tun (meziročně o 85,0 tis. tun, tj. o 6,6 %), což je výsledek přesunu ve spotřebě na krmiva mezi krmnou pšenicí a krmným ječmenem.

Podstatná část pšenice je stále pěstována s cílem dosáhnout potravinářskou kvalitu a zajistit si tak vyšší hladinu realizační ceny. V marketingovém roce 2010/2011 nebyly problémy se zajištěním dostatku kvalitní suroviny pro potřeby krmivářského sektoru a to i přes průměrnou produkci této komodity.

V marketingovém roce 2011/2012 se očekává ve srovnání s předchozím marketingovým rokem nevýznamný růst v užití pšenice pro krmivářské účely z 1 370 tis. tun na 1 400,0 tis. tun.

Technické užití

Pšenice jako surovina pro produkci bioetanolu musí deklarovat vyšší obsah škrobu a měla by splňovat další, určitá jakostní kritéria (minimální číslo poklesu, obsah příměsí a nečistot). Proto je nutné odmítnout určité názory, že na líh se může zpracovávat obilí podřadné, poškozené či napadené chorobami (plísně, mykotoxiny apod.) a škůdci.

V roce 2010 se předpokládalo stále nízké užití pšenice pro účely zpracování na bioetanol, který se využívá pro dopravní účely. Využití pšenice pro tyto účely skončilo na úrovni 155,0 tis. tun.

Pro marketingový rok 2011/2012 se předpokládá přibližně stejné užití pšenice na výrobu bioetanolu do výše 150,0 tis. tun.

Vývoz

V marketingovém roce 2010/2011 se očekávalo mírné snížení objemu vývozu pšenice v důsledku průměrné sklizně. Po sklizni se předpokládal celkový vývoz ve výši 1 300,0 tis. tun, a to především z pohledu vyšší poptávky po kvalitní surovině v EU a také v důsledku nízkých, stagnujících cen, které v této době v ČR byly. Tempo vývozu, hlavně v první polovině marketingového roku 2010/2011 bylo poměrně vysoké a vyvezlo se 670,3 tis. tun pšenice. Předmětem vývozu byla výhradně pšenice potravinářská z volného trhu. Celkem bylo vyvezeno 1 180,3 tis. tun pšenice. Vývoz se uskutečňoval především do zemí EU - 27 (Německo – 66,6 %, Polsko – 17,6 %) z celkového objemu vývozu.

Z důvodu navýšení počátečních zásob pšenice a nadprůměrné produkce obilovin v ČR se očekává v marketingovém roce 2011/2012 rekordní úroveň vývozu. Tuto variantu potvrzuje dosavadní tempo vývozu, neboť od počátku marketingového roku bylo vyvezeno 367,9 tis. tun pšenice.

Předpokládaný vývoz pšenice v množství 1 800,0 tis. tun jak do zemí EU, tak do třetích zemí, vyplývá z bilančního přebytku.

Vývoz pšenice a souřeže v období let 2004 – 2011 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2004	84,1	84,3	168,4	2004/2005	780,0
2005	695,7	798,6	1 494,3	2005/2006	1 277,6
2006	479,0	523,9	1 002,9	2006/2007	767,0
2007	243,1	554,2	797,3	2007/2008	899,6
2008	345,4	601,4	946,8	2008/2009	1 595,3
2009	993,9	761,8	1 755,7	2009/2010	1 338,3
2010	576,5	670,3	1 246,8	2010/2011	1 180,3
2011	510,0	367,9 ^{*)}	877,9 ^{*)}	2011/2012	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce září 2011

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2010/2011 došlo k mírnému snížení celkového užití pšenice vzhledem k poklesu objemu vývozu pšenice v roce 2010. V porovnání s předchozím marketingovým rokem 2009/2010 pokleslo celkové užití pšenice o 125,6 tis. tun (tj. o 3,0 %) na úroveň 4 124,0 tis. tun. Konečné zásoby vzrostly a skončily na zvýšené hladině 985,0 tis. tun.

I za předpokladu uskutečnění uvažované spotřeby pšenice na krmiva v množství 1 370,0 tis. tun a realizaci rekordního vývozu pšenice ve výši 1 800,0 tis. tun, dojde v marketingovém roce 2011/2012 k navýšení v celkovém užití pšenice na úroveň 4 835,0 tis. tun. Ve srovnání s předchozím marketingovým rokem se jedná o velký nárůst o 711,0 tis. tun (tj. o 17,2 %). Konečné zásoby by měly také stoupat a měly by se dostat na úroveň 1 173,5 tis. tun.

Cenový vývoj

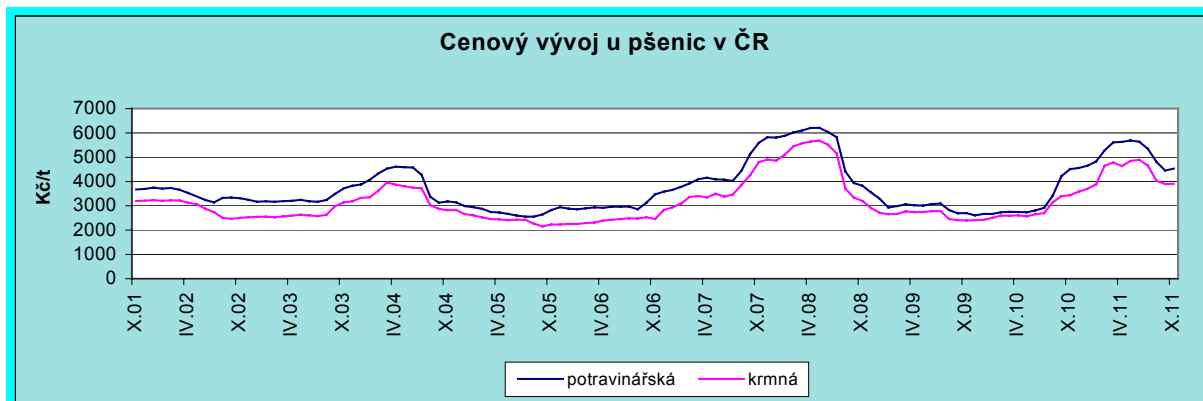
Měsíční průměry cen pšenice u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 2004/2005 – 2011/2012 (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Pšenice potravin.	2004/2005	4 275	3 373	3 130	3 176	3 139	2 993	2 946	2 880	2 743	2 728	2 665	2 600
	2005/2006	2 557	2 559	2 645	2 825	2 944	2 886	2 859	2 894	2 937	2 917	2 958	2 965
	2006/2007	2 969	2 860	3 126	3 467	3 584	3 655	3 780	3 923	4 100	4 154	4 089	4 076
	2007/2008	4 026	4 435	5 133	5 591	5 819	5 806	5 876	6 015	6 098	6 207	6 210	6 036
	2008/2009	5 832	4 409	3 932	3 829	3 549	3 284	2 928	2 987	3 063	3 025	3 010	3 073
	2009/2010	3 093	2 821	2 693	2 698	2 612	2 663	2 661	2 733	2 756	2 741	2 731	2 810
	2010/2011	2 916	3 426	4 218	4 510	4 558	4 649	4 816	5 280	5 610	5 629	5 687	5 634
	2011/2012	5 348	4 808	4 551	4 527								
Pšenice krmná	2004/2005	3 715	3 029	2 877	2 816	2 821	2 657	2 612	2 520	2 455	2 439	2 407	2 428
	2005/2006	2 424	2 264	2 155	2 230	2 227	2 255	2 251	2 295	2 309	2 395	2 425	2 456
	2006/2007	2 482	2 478	2 527	2 455	2 821	2 941	3 085	3 367	3 407	3 344	3 495	3 379
	2007/2008	3 462	3 849	4 261	4 792	4 908	4 860	5 099	5 448	5 568	5 645	5 682	5 517
	2008/2009	5 163	3 705	3 336	3 198	2 901	2 713	2 651	2 666	2 769	2 740	2 749	2 781
	2009/2010	2 784	2 457	2 408	2 400	2 407	2 419	2 509	2 596	2 592	2 603	2 570	2 653
	2010/2011	2 699	3 143	3 399	3 436	3 580	3 702	3 882	4 647	4 782	4 839	4 843	4 893
	2011/2012	4 654	4 031	3 895	3 907								

Pramen: ČSÚ

V marketingovém roce 2010/2011, vzhledem k průměrné sklizni obilovin s nevyrovnanými jakostními ukazateli a také s ohledem na situaci na světových a evropských trzích, ceny všech obilovin začaly velmi rychle narůstat a držely se na vysoké cenové hladině po celý marketingový rok. V ČR ihned po sklizni ceny pšenice pozvolna rostly a jejich růst pokračoval prakticky po celý marketingový rok. V druhé polovině marketingového roku 2010/2011 byla u pšenice potravinářské prolomena cenová hladina nad 5 000 Kč/t. U pšenice krmné to sice nenastalo, ale bylo k tomu velmi blízko ke konci marketingového roku. Cenové maximum bylo docíleno u pšenice potravinářské v měsíci květen 2011 – 5 687 Kč/t a u pšenice krmné v měsíci červen 2011 – 4 893 Kč/t.

Vzhledem k nadprůměrné produkci pšenice s průměrnou kvalitou ze sklizně roku 2011 nejen v ČR, ale i v sousedních evropských státech, lze očekávat i s ohledem na vývoj cen ve světě pozvolný pokles cen na vnitřním trhu na hladinu 4 000 – 4 250 Kč/t u pšenice potravinářské. U pšenice krmné se očekává v tomto období průměrná cena 3 300 – 3 500 Kč/t.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

ŽITO

Výroba

Předpokládaná sklizeň žita v roce 2011, stanovená ČSÚ podle údajů k 15. 10. 2011 dosahuje výše 117,1 tis. tun. Ve srovnání s předchozím sklizňovým rokem 2010 to představuje pokles produkce o 1,1 tis. tun (tj. o 0,9 %). Po výrazném poklesu produkce žita v předchozím ročníku se sice jedná o nepatrný pokles, který však stále deklaruje značný nezáměr zemědělců o pěstování této komodity. Důvodem tohoto nezáměru je především to, že pokud se žito neuplatní jako potravinářské (nesplní kvalitativní požadavky), tak nenajde uplatnění ani v krmném užití. K omezení jeho pěstování přispívá i změna stravovacích zvyklostí, kdy se snižuje spotřeba klasického žitného chleba a roste poptávka po bílém pšeničném pečivu. Žito, jako nenáročná plodina však má stále své nezastupitelné místo v osevních postupech v méně úrodných oblastech, na půdách písčitéch, kde poskytuje větší stabilitu výnosu než ostatní obiloviny a dále je ceněna jeho odolností vůči mrazu a zimním podmínkám (viz kritická zima ročníku 2002/2003).

Další, velmi mírný pokles produkce roku 2011 představuje pokračování trendu z ročníků 2005, 2006 a 2010 ve kterých zemědělci také ztráceli zájem pěstovat tuto tradiční komoditu. Dosažená produkce žita nepokrývá potřeby domácího zpracovatelského průmyslu a proto bude zapotřebí ve stávajícím marketingovém roce 2011/2012 dovoz určitého množství kvalitního potravinářského žita ze zahraničí.

Kvalitu žita ze sklizně 2011 lze podle konečných výsledků (38 vzorků) monitoringu kvality hodnotit v dlouhodobé časové řadě jako velmi nekvalitní (v hodnocených parametrech dle ČSN 461100-4 vyhovělo pouze 34 % vzorků, z toho v Čechách 31 % vzorků a na Moravě 36 % vzorků). Kvalita žita určeného pro potravinářské zpracování je velmi špatná a řadí se jako v loňském roce mezi nejhorší v dlouhodobém hodnocení. Mezi nejvíce problematický jakostní parametr letošní sklizně patří velmi nízké číslo poklesu, které je ještě horší než v minulém ročníku. Další parametr kvality – objemová hmotnost splnila ve všech případech požadavek ČSN. Hodnocení kvality žita z letošní sklizně dokumentuje tabulka pod textem, ze které je patrné, že značná část letošní sklizně žita nevyhovuje kvalitativním požadavkům normy.

Procentický podíl vzorků žita neodpovídajících hodnotami svých parametrů technologické jakosti potravinářského žita podle požadavků ČSN 461100-4

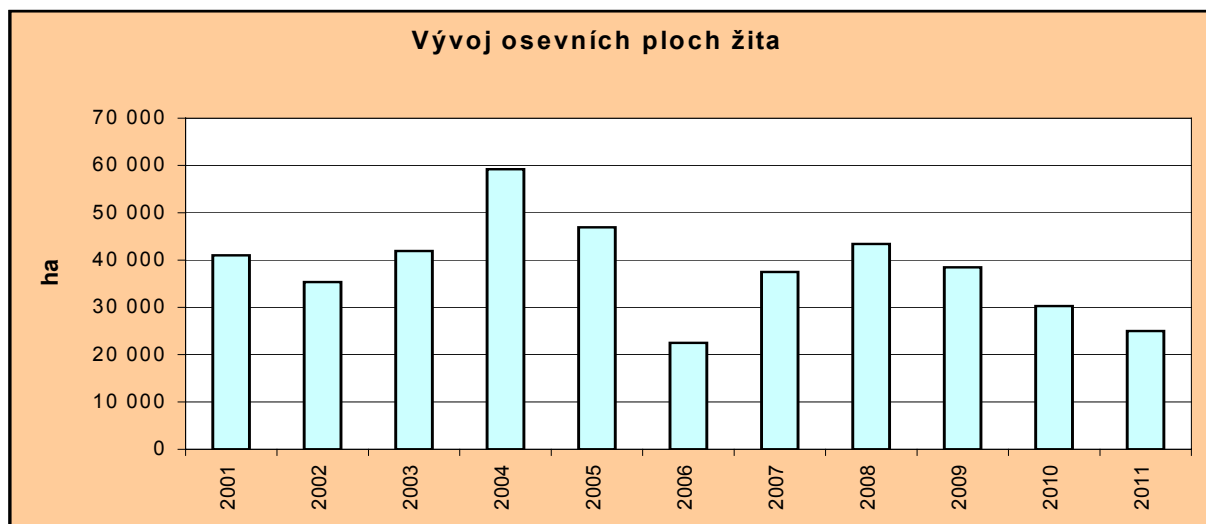
Ukazatel jakosti	2007	2008	2009	2010	2011 ^{*)}
Objemová hmotnost menší než 700 g/l	0,0	3,2	6,9	28,8	0,0
Číslo poklesu menší než 120 s	2,2	7,0	1,0	57,7	66,0
Příměsi	5,4	7,5	2,8	9,6	3,5
Nečistoty	0,0	0,0	2,8	1,9	0,5

Pramen: Monitoring kvality sklizně žita v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s.r.o., Agrotest fyto, s.r.o.;

Poznámka: *) Výsledky hodnocení 38 vzorků žita

Osevní plochy

Podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2011 bylo žito pěstováno v ČR na 25,0 tis. ha. Ve srovnání s předchozím rokem došlo k dalšímu, významnému snížení osevních ploch o 5,2 tis. ha (tj. o 17,4 %). Toto snížení nastolilo znovu problém poklesu pěstebních ploch žita, které zde byly ve sklizňových ročnících 1998 až 2002 a souvisely se zhoršenými odbytovými podmínkami na přelomu tisíciletí. Současný velmi kolísavý vývoj osevních ploch žita však také přímo souvisí s cenovým vzestupem a pádem této tradiční plodiny. Přesto se pod vlivem změněných možností ve šlechtění žita a získávání nových hybridních odrůd v hlavních pěstebních oblastech žita stále otevírají nové možnosti pro jeho rozšíření a uplatnění nejen jako chlebového obilí, ale také pro produkci na výrobu bioetanolu.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Odhadovaný hektarový výnos žita ve sklizňovém roce 2011 dosáhl výše 4,69 t/ha, což představuje ve srovnání se skutečností předchozího roku navýšení o 0,78 t/ha (tj. o 19,9 %). Na zvýšení výnosu měly vliv především příznivé klimatické podmínky, které byly v průběhu celé vegetace (s výjimkou v období žní, kdy žně byly přerušovány častými a vytrvalými srážkami).

Bilanční tabulka žita

Ukazatel	Jedn.	2006/ 2007	2007 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012 ^{*)}
Osevní plocha	tis. ha	22,5	37,5	43,4	38,5	30,2	25,0
Výnos	t/ha	3,33	4,73	4,83	4,63	3,91	4,69
Výroba	tis. t	74,8	177,5	209,8	178,1	118,2	117,1
Počáteční zásoby	tis. t	13,9	5,1	2,8	33,2	36,3	9,5
Dovoz celkem	tis. t	77,1	5,4	5,5	5,2	22,6	26,0
Celková nabídka	tis. t	165,8	188,0	218,1	216,5	177,1	152,6
Domácí spotřeba celkem¹⁾	tis. t	135,2	151,0	151,8	146,5	142,0	116,0
z toho – potraviny	tis. t	110,0	140,0	140,0	135,0	122,0	105,0
– osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	7,0	9,0	9,8	9,5	8,0	6,0
– krmiva	tis. t	12,5	2,0	2,0	2,0	12,0	5,0
– technické užití	tis. t	5,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vývoz celkem	tis. t	25,5	34,2	33,1	33,7	25,6	28,0
Celkové užití	tis. t	160,7	185,2	184,9	180,2	167,6	144,0
Konečné zásoby	tis. t	5,1	2,8	33,2	36,3	9,5	8,6
Konečné zásoby/celkové užití	%	3,18	1,52	17,95	20,13	5,69	5,96
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	3,78	1,86	21,86	24,76	6,71	7,39

Pramen: ČSÚ; ¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR, ²⁾ údaje kromě osevní plochy – odhad

Počáteční zásoby

Vzhledem k tomu, že celkové zásoby zahrnovaly i žito s nevhodnou kvalitou pro potravinářské zpracování, jejich celkový objem byl v předchozích letech na vysoké úrovni. Vlivem průměrné produkce žita v ročníku 2009, nízkého dovozu a nezměněné domácí spotřeby v marketingovém roce 2009/2010 došlo v marketingovém roce 2010/2011 k malému meziročnímu navýšení o 3,1 tis. tun na průměrnou úroveň 36,3 tis. tun.

V souvislosti s nízkou produkcí žita ze sklizně roku 2010 došlo k výraznému poklesu těchto zásob na úroveň 9,5 tis. tun.

Dovoz

Po velmi nízkém dovozu v marketingových ročnících 2007/2008 a 2008/2009 pokračovala stagnace v dovozu i v následujícím marketingovém ročníku 2009/2010 a jeho úroveň činila 5,2 tis. tun. Vlivem nízké a nekvalitní sklizně v marketingovém roce 2010/2011 došlo ke zvýšení úrovně dovozu do celkové výše 22,6 tis. tun.

Obdobná úroveň dovozu se očekává i v marketingovém roce 2011/2012 a to ve výši 26,0 tis. tun.

Dovoz žita v období let 2004 – 2011 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2004	12,3	8,5	20,8	2004/2005	12,9
2005	4,4	6,0	10,4	2005/2006	11,8
2006	5,8	41,2	47,0	2006/2007	77,1
2007	35,9	3,2	39,1	2007/2008	5,4
2008	2,2	3,2	5,4	2008/2009	5,5
2009	2,3	3,3	5,6	2009/2010	5,2
2010	1,9	7,7	9,6	2010/2011	22,6
2011	14,9	3,5 ^{*)}	18,4 ^{*)}	2011/2012	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce září 2011

Celková nabídka

Celková nabídka žita dosáhne v marketingovém roce 2011/2012 podle aktuálního předpokladu výše 152,6 tis. tun. Nabídka žita tak dosáhne proti předchozí sezóně snížení o 24,5 tis. tun (tj. o 13,8 %). Toto další snížení je ovlivněno opětovnou nízkou sklizní v roce 2011.

Potravinářské užití

Potravinářské užití žita bylo v posledních letech stabilizované a bylo realizováno především prostřednictvím mlynářského zpracování. V minulém marketingovém roce 2010/2011 došlo ke snížení potravinářské spotřeby na úroveň 122,0 tis. tun.

V marketingovém roce 2011/2012 se očekává další snížení v potravinářském užití žita na výši 105,0 tis. tun a to především vzhledem k očekávané nízké domácí produkci žita.

Spotřeba žita na obyvatele a rok v roce 2010 byla na úrovni 11,0 kg v hodnotě zrna. V hodnotě mouky to činí 8,5 kg/obyv/rok. Podobně jako u pšenice, také i u žita došlo k poklesu ve spotřebě v porovnání s předchozím rokem o 2,3 kg (tj. o 17,3 %).

Spotřeba na osivo

U spotřeby žita na osivo, ve které je zahrnuto i osivo pro pícninářské účely, se v marketingovém roce 2011/2012 očekává nízká úroveň ve výši 6,0 tis. tun. Toto snížení je dáno především nezájmem zemědělců o tuto komoditu.

Krmivářské užití

V marketingovém roce 2011/2012 se očekává podstatné snížení v rozsahu užití žita ke krmným účelům vzhledem k dostatku jiných, vhodnějších krmných obilovin potřebných k výrobě krmných směsí.

Vývoz

Vývoz žita realizovaný v marketingovém roce 2010/2011 byl oproti předchozímu marketingovému roku o 8,1 tis. tun nižší (tj. o 24,0 %).

Přestože se v roce 2011 očekává další nízká produkce žita jako v roce předchozím, tak se předpokládá, že v marketingovém roce 2011/2012 bude realizován vývoz na úrovni ve výši 28,0 tis. tun.

Vývoz žita v období let 2004 – 2011 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2004	2,5	0,8	3,3	2004/2005	27,5
2005	26,7	47,2	73,9	2005/2006	86,1
2006	38,9	13,6	52,5	2006/2007	25,5
2007	11,9	25,8	37,7	2007/2008	34,2
2008	8,4	8,4	16,8	2008/2009	33,1
2009	24,7	13,5	38,2	2009/2010	33,7
2010	20,2	16,3	36,5	2010/2011	25,6
2011	9,3	7,3 ^{*)}	16,6 ^{*)}	2011/2012	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2011

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2010/2011 bylo zaznamenáno ve srovnání s předchozím obdobím snížení v celkovém užití žita a jeho výše činila 167,6 tis. tun, především vlivem nižší domácí spotřeby a nízkého vývozu než v roce minulém. Konečné zásoby výrazně poklesly a dosáhly podprůměrné úrovně 9,5 tis. tun.

V nadcházejícím marketingovém roce 2011/2012 se očekává další pokles v celkovém užití na úroveň 144,0 tis. tun. Konečné zásoby by pak měly klesnout na hladinu 8,6 tis. tun, díky velmi nízké celkové nabídce.

Cenový vývoj

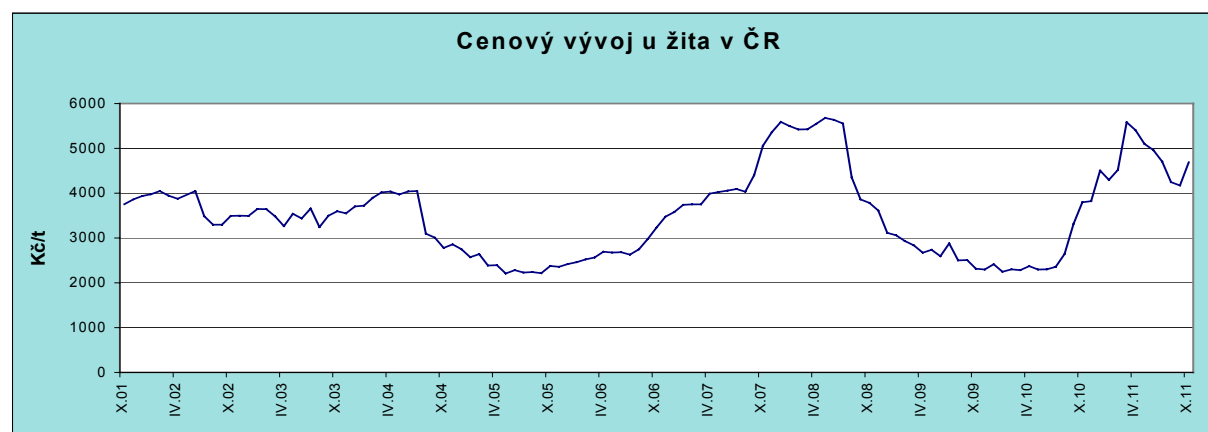
Měsíční průměry cen žita u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 2004/2005 – 2011/2012 (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Žito	2004/2005	4 048	3 096	3 007	2 779	2 855	2 749	2 572	2 638	2 383	2 393	2 208	2 280
	2005/2006	2 227	2 236	2 212	2 373	2 354	2 418	2 459	2 521	2 563	2 692	2 672	2 680
	2006/2007	2 628	2 748	2 975	3 234	3 475	3 579	3 738	3 750	3 750	3 988	4 025	-
	2007/2008	4 090	4 032	4 399	5 056	5 363	5 590	5 497	5 419	5 424	5 548	5 679	5 637
	2008/2009	5 555	4 350	3 860	3 779	3 609	3 113	3 059	2 932	2 837	2 669	2 735	2 594
	2009/2010	2 879	2 500	2 507	2 313	2 298	2 413	2 245	2 299	2 282	2 369	2 294	2 299
	2010/2011	2 355	2 643	3 315	3 794	3 820	4 506	4 296	4 519	5 583	5 408	5 099	4 960
	2011/2012	4 705	4 245	4 170	4 689								

Pramen: ČSÚ

Kvalitní potravinářské žito patřilo v předchozích letech mezi omezený počet obilovin, které nebyly pod vlivem přebytkové produkce. Přesto k obnovení zájmu o pěstování této naší tradiční plodiny dochází velice sporadicky. Hlavním důvodem je skutečnost, že se žito nacházelo jak na domácím tak na zahraničním trhu na poměrně nízké cenové úrovni. Cena kvalitního potravinářského žita, která bývala v ČR v posledních letech nad úrovní většiny ostatních obilovin, začala výrazně klesat na počátku marketingového roku 2004/2005 a její pokles pozvolna pokračoval až do poloviny marketingového roku 2006/2007. Poté cenová hladina žita začala stagnovat, aby v závěru marketingového roku zahájila velmi pomalý vzestup. Cenový růst dále pokračoval v marketingovém roce 2007/2008 se svým vrcholem v měsíci květen 2008, kdy CZV dosáhla úrovně 5 679 Kč/t. Poté ceny sice mírně poklesly, ale byly stále poměrně vysoké. Tento vývoj pokračoval až do srpna roku 2008. Od druhé poloviny marketingového roku 2008/2009 následoval výrazný pád cen této značně rizikové plodiny. V následujícím marketingovém roce 2009/2010 ceny žita stagnovaly a byly mírně nad hranicí 2 000 Kč/t. V minulém marketingovém roce 2010/2011 došlo ke skokovému zvýšení cen obilovin a tudíž i žita, které navíc v ČR bylo pod vlivem velmi špatné a nekvalitní produkce.

Na vnitřním trhu se žitem budou v marketingovém roce 2011/2012 ceny, obdobně jako u ostatních druhů obilovin, pod vlivem cenového poklesu obilovin jak ve světě, tak i v Evropě. K mírnějšímu snižování cen u žita zřejmě přispěje jednak špatná a nekvalitní produkce žita v ČR, ale také u nejbližších sousedů – v Německu a Polsku, kde je obdobná situace s kvalitou žita. Vývoj ceny tak bude odpovídat podmínkám na trhu. Lze očekávat oproti jiným komoditám mírnější pokles ceny žita. Předpokládá se, že cena velmi kvalitních partií potravinářského žita se bude pohybovat v rozmezí 4 100 – 4 850 Kč/t.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

JEČMEN

Výroba

Odhad celkové sklizně ječmene dle ČSÚ k 15. 10. 2011 je na úrovni 1 852,5 tis. tun. Z celkového sklizeného množství je 475,8 tis. tun (tj. 25,7 %) ječmene ozimého a 1 376,7 tis. tun (tj. 74,3 %) ječmene jarního.

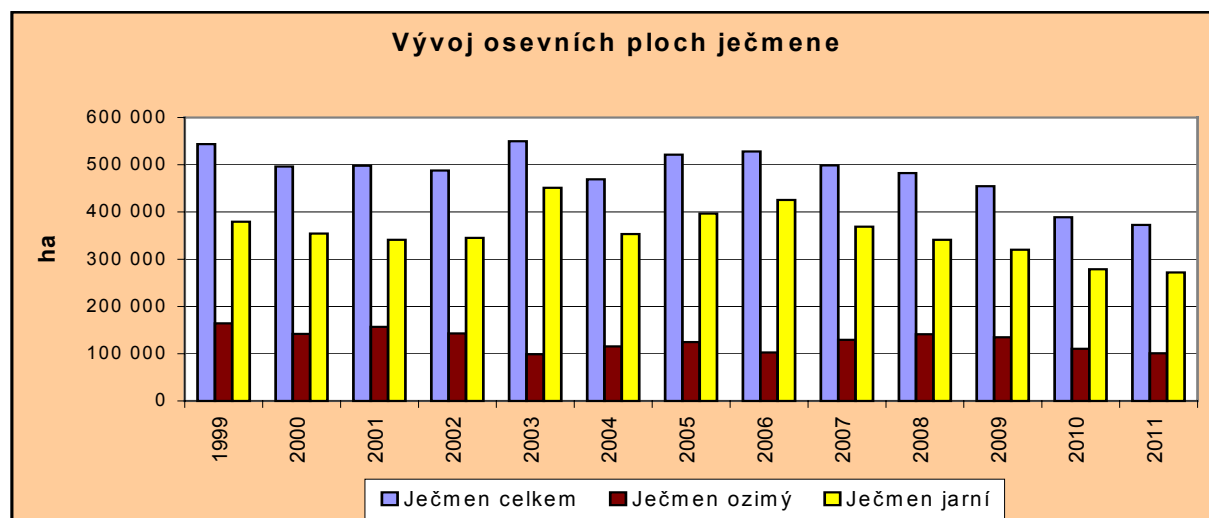
Celková výroba ječmene stoupla proti skutečnosti předchozího roku o 268,0 tis. tun, tj. o 16,9 %. Na tomto zvýšení produkce má podíl pouze zvýšená výroba jarního ječmene – nárůst o 288,0 tis. tun (tj. o 26,5 %). U ozimého ječmene byl naopak zaznamenán velmi mírný propad produkce o 20,0 tis. tun (tj. o 4,0 %).

Průměrná úroveň výroby ječmene celkem v roce 2011 je pod vlivem vysokého hektarového výnosu spolu se současným poklesem osevních ploch u obou ječmenů. Porosty jarního ječmene byly v ročníku 2010/2011 založeny v optimálním agrotechnickém termínu (do konce měsíce března) a i další průběh počasí (především chladná květnová dekáda v ČR) měl velmi pozitivní dopad na průběh celé vegetace především u jařin, což se samozřejmě projevilo na výši výnosu. Tento aspekt přispěl rozhodující měrou ke zvýšení celkové produkce především jarního ječmene.

Osevní plochy

Podle soupisu ploch osevů dosáhla celková osevní plocha ječmene pro rok 2011 výměry 372,8 tis. ha. Ve srovnání se skutečností předchozího roku znovu poklesla o 16,1 tis. ha (tj. o 4,1 %). Důvodem tohoto poklesu bylo jak snížení osevních ploch jarního ječmene o 6,7 tis. ha (tj. o 2,4 %) na 272,0 tis. ha, tak také osevních ploch ozimého ječmene, které poklesly o 9,4 tis. ha (tj. o 8,6 %) na 100,8 tis. ha. Příčiny poklesu osevních ploch jarního i ozimého ječmene lze hledat jednak v mírném zvýšení osevních ploch ozimé pšenice a také v minimu jarních zaorávek ozimých obilovin.

Zastoupení osevních ploch jarního ječmene meziročně velmi mírně vzrostlo. Dosáhlo tak v letošním roce 73,0 % z celkových ploch ječmene, přesto je jedno z nejnižších od roku 1990. Avšak ani toto navýšení nezabránilo dalšímu snížení zastoupení této naší druhé nejrozšířenější obiloviny ve struktuře obilovin na 18,5 %. Přes uvedený pokles neztrácí jarní ječmen svoji atraktivitu pro pěstitele, která je dána nejen rozvinutým trhem, ale též dlouhodobě velmi vysokou ziskovou marží v poměru k ostatním obilovinám. U ječmene ozimého se zastoupení celkových osevních ploch ječmene přiblížilo roku 2003 a dosáhlo úrovně 27,0 %.

Hektarové výnosy

Průměrný hektarový výnos ječmene ve sklizňovém roce 2011 dosáhl podle odhadu ČSÚ hodnoty 4,97 t/ha, přičemž u ječmene ozimého činil 4,72 t/ha a u jarního 5,06 t/ha. Svým nárůstem tak ozimý ječmen znovu potvrdil vysokou výnosovou schopnost z předchozích ročníků 2007 a 2009 a dosáhl páté nejvyšší výnosové hladiny od roku 1990. Na rekordním zvýšení hektarového výnosu u jarního ječmene mělo vliv především jeho včasné zasetí a také chladné počasí v rozhodujícím vegetačním období, v měsíci květen 2010, kdy došlo k dostatečnému formování generativních orgánů, které mají rozhodující vliv na výnos.

Proti předchozímu roku jde o nárůst hektarového výnosu ječmene celkem o 0,90 t/ha (tj. o 22,1 %). Na tomto zvýšení se podílejí oba ječmeny – vzestup výnosu u jarního ječmene činí 1,15 t/ha (tj. o 29,4 %) a u ozimého ječmene je nárůst o 0,22 t/ha (tj. o 4,9 %).

Počáteční zásoby

Úroveň zásob ječmene v minulých letech významně kolísala od příliš vysoké v období let 1997 až 1999 až po příliš nízkou v letech 2000 až 2001. Od marketingového roku 2002/2003 vykazovala trend částečné stabilizace s mírným, postupným navýšením v marketingovém roce 2004/2005. Na počátku marketingového roku 2005/2006 zásoby prudce vzrostly a dosahovaly rekordní výše 493,0 tis. tun. Po tomto velmi výrazném meziročním navýšení se v ročníku 2006/2007 opět snížily na úroveň 266,3 tis. tun a v marketingovém roce 2007/2008 došlo k dalšímu, ale mírnějšímu snížení o 45,0 tis. tun. V marketingovém roce 2008/2009 došlo ke zvýšení úrovně těchto zásob na hladinu 287,5 tis. tun a v marketingovém roce 2009/2010 tento trend pokračoval výrazným navýšením na hladinu 446,3 tis. tun. V minulém marketingovém roce 2010/2011 došlo ke snížení počátečních zásob o 86,6 tis. tun (tj. o 19,4 %) na úroveň 359,7 tis. tun.

Ve výhledu marketingového roku 2011/2012 se očekává mírný nárůst těchto zásob do výše 411,5 tis. tun.

Bilanční tabulka ječmene

Ukazatel	Jedn.	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ *) 2012
Osevní plocha	tis. ha	528,1	498,7	482,4	454,8	388,9	372,8
Výnos	t/ha	3,59	3,80	4,65	4,40	4,07	4,97
Výroba	tis. t	1 897,7	1 893,4	2 243,9	2 003,0	1 584,5	1 852,5
Počáteční zásoby	tis. t	266,3	221,3	287,5	446,3	359,7	411,5
Dovoz celkem	tis. t	199,3	105,1	25,4	16,2	34,6	38,0
Celková nabídka	tis. t	2 363,3	2 219,8	2 556,8	2 465,5	1 978,8	2 302,0
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	1 738,4	1 712,0	1 709,0	1 563,0	1 520,0	1 625,0
z toho – potraviny	tis. t	600,0	600,0	600,0	610,0	650,0	780,0
– osiva	tis. t	115,0	109,0	104,0	98,0	95,0	90,0
– krmiva	tis. t	1 020,0	1 000,0	1 000,0	850,0	770,0	750,0
– technické užití	tis. t	3,4	3,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Vývoz celkem	tis. t	403,6	220,3	242,4	260,3	310,7	345,0
Intervenční nákup	tis. t	1,5	0,0	159,1	282,5	0,0	0,0
Prodej intervenčních zásob	tis. t	1,5	0,0	159,1	0,0	263,4	0,0
Zůstatek intervenčních zásob	tis. t	0,0	0,0	0,0	282,5	19,1	0,0
Celkové užití	tis. t	2 142,0	1 932,3	2 110,5	2 105,8	1 567,3	1 970,0
Konečné zásoby	tis. t	221,3	287,5	446,3	359,7	411,5	332,0
Konečné zásoby/celkové užití	%	10,33	14,88	21,14	17,08	26,25	16,85
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	12,73	16,79	26,11	23,02	27,07	20,43

Pramen: ČSÚ, ÚZEI, ¹⁾ MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR
¹⁾ údaje kromě osevní plochy odhad

Dovoz

Ačkoli byla v předchozích ročnících sklizeň ječmene pouze na průměrné úrovni, v letech 2001 – 2003 byla situace v dovozu ječmene stabilizována. Vzhledem k průměrné produkci pšenice a možnosti vzájemné substituce v krmných směsích se nízká produkce ječmene v tomto období neodrazila ve výraznějším nárůstu dovozu ječmene ze zahraničí. Vzhledem k tomu, že celkové sklizně obilovin v marketingových ročnících 2004/2005 a 2005/2006 byly dobré, potřeba jejich dovozu ze zahraničí byla opět velmi nízká a meziroční pokles produkce ječmene se nepromítl do navýšení dovozu. Po obrovském navýšení dovozu ječmene v marketingovém roce 2006/2007 v množství 199,3 tis. tun došlo v marketingovém roce 2007/2008 k velkému snížení o 94,2 tis. tun (tj. o 47,3 %) na úroveň 105,1 tis. tun. Další razantní snížení nastalo v marketingovém roce 2008/2009, kdy v důsledku vysoké produkce ječmene s výbornými kvalitativními parametry nastalo výrazné snížení dovozu do hladiny 25,4 tis. tun. V marketingovém roce 2009/2010 pokračoval další pokles dovozu ječmene na úroveň 16,2 tis. tun (snížení o 36,2 %). V minulém marketingovém roce 2010/2011 v důsledku podprůměrné produkce ječmene došlo k významnému navýšení dovozu do výše 34,6 tis. tun.

V marketingovém roce 2011/2012 se očekává vlivem průměrné produkce ječmene s nevyrovnanými kvalitativními parametry mírnější navýšení hladiny dovozu do výše 38,0 tis. tun.

Dovoz ječmene v období let 2004 – 2011 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2004	2,5	4,1	6,6	2004/2005	5,6
2005	1,5	2,4	3,9	2005/2006	4,6
2006	2,2	125,4	127,6	2006/2007	199,3
2007	73,9	65,1	139,0	2007/2008	105,1
2008	40,0	16,1	56,1	2008/2009	25,4
2009	9,3	7,3	16,6	2009/2010	16,2
2010	8,9	33,8	42,7	2010/2011	34,6
2011	0,8	24,6 ^{*)}	25,4 ^{*)}	2011/12	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2011

Celková nabídka

Celková nabídka ječmene pro rok 2010/2011 v množství 1 978,8 tis. tun představovala meziroční snížení o 486,7 tis. tun (tj. o 19,7 %) a ve srovnání s předchozími roky byla na podprůměrné úrovni. V marketingovém roce 2011/2012 se očekává výrazné navýšení celkové nabídky do výše 2 302,0 tis. tun.

Potravinářské užití

Na základě konečných výsledků monitoringu kvality sladovnického ječmene ze sklizně 2011 je možné předpokládat, že potřeby domácího sladovnického průmyslu budou v marketingovém roce 2011/2012 zajištěny v dostatečném množství, ale s určitým kvalitativním výběrem odpovídající suroviny z tuzemské proveniencí. Výsledky sklizně jsou hodnoceny podle platné nové normy ČSN 46-1100-5.

Parametry jakosti ječmene byly stanovovány ve VÚPS, a.s., Sladařském ústavu Brno. V dodaných vzorcích byly stanoveny následující parametry: vlhkost zrna, přepad zrna na síť 2,5 mm, zrnové příměsi sladařsky nevyužitelné (zrna mechanicky poškozená, zrna fyziologicky poškozená, zrna tepelně poškozená, zrna biologicky poškozená, zlomky zrn a zrna zelená). Dále byly stanoveny zrnové příměsi sladařsky částečně využitelné (zrna bez pluchy – nahá, zrna se zahnědlými špičkami a zrna s osinou nebo její částí), nečistoty a neodstranitelné příměsi. Rovněž byla stanovena klíčivost ječmene, obsah vody, bílkovin a škrobu.

V souboru byly zastoupeny dle deklarace od dodavatelů tyto odrůdy ječmene: Bojos – 25,0 %, následuje Sebastian – 20,0 %, Malz – 14,0 %, Kangoo – 11,0 %, Xanadu – 10,0 %, dále Prestige – 3,0 %, Radegast – 3,0 %, Blaník – 1 % a ostatní odrůdy – 13,0 %). Průměrný obsah vlhkosti zrna 13,7 % vypovídá, že sklizeň probíhala ne zcela v optimálních podmínkách. Průměrný obsah bílkovin je 10,8 %, což je vcelku příznivé.

Průměrný přeпад zrna (hmotnost zrna na síť 2,5 mm) 93,7 % je vyšší o 5,8 % než v roce 2010 a je jedním z nejvyšších od roku 2000. Průměrná hodnota obsahu zrnových příměsí sladařsky nevyužitelných (ZPSN – max. hodnota 3,0 %) je ve výši 1,6 %. Průměrná hodnota obsahu zrnových příměsí částečně využitelných (ZPSCV) je 4,8 %.

Klíčivost ječmene je základní parametr kvality. Jeho průměrná hodnota činí 97,4 %. Průměrný obsah škrobu ve vzorcích je 65,1 % a je na nadprůměrné hodnotě. Vyšší obsah škrobu v ječmeni zaručuje vyšší obsah extraktu ve sladu.

Průměrné hodnoty kvalitativních ukazatelů

Rok/ukazatel	Vlhkost (%)	Přeпад (%)	ZPSN (%)	ZPSCV (%)	N-látky (%)	Klíčivost (%)
2005	12,5	83,2	1,9	5,1	11,1	97,9
2006	12,7	74,3	13,6	2,2	11,5	94,0
2007	12,1	79,7	1,5	4,3	12,7	98,0
2008	12,4	84,4	1,4	3,8	11,6	97,7
2009	12,5	80,6	1,3	9,4	11,8	98,2
2010	13,3	87,9	1,3	4,2	11,0	98,0
2011 ^{*)}	13,7	93,7	1,6	4,8	10,8	97,4

Pramen: VÚPS, a.s., Sladařský ústav Brno

Poznámka: ^{*)} v roce 2011 celkem 325 vzorků jarního ječmene – 10. 11. 2011

Kvalita ječmene je výsledkem komplexního pohledu a při respektování všech parametrů. Kvalita uskladněného ječmene ze sklizně 2011 může vykazovat vzhledem k vyšší sklizňové vlhkosti určité znaky skryté porostlosti a pravděpodobně i poklesu klíčivosti.

Většina ječmene určeného pro potravinářské použití slouží jako surovina k výrobě sladu. Významná část takto vyrobeného sladu je každoročně předmětem exportu do zahraničí.

Vývoz sladu (položka celního sazebníku 1107 10 99) v období let 2004 – 2011 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2004	147,8	131,4	279,2	2004/2005	249,2
2005	117,8	100,8	218,6	2005/2006	239,3
2006	138,5	124,6	263,1	2006/2007	250,7
2007	126,1	106,7	232,8	2007/2008	240,7
2008	134,0	109,9	243,9	2008/2009	245,9
2009	136,0	108,1	244,1	2009/2010	235,4
2010	127,3	113,7	241,0	2010/2011	267,0
2011	153,3	71,0 ^{*)}	224,3 ^{*)}	2011/2012	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2011

V marketingovém roce 2010/2011 došlo k navýšení exportu této významné vývozní komodity, a to i přes nízkou celkovou produkci ječmene.

Z důvodu vyšší celkové produkce ječmene ve sklizňovém roce 2011 se očekává, že dojde k dalšímu zvýšení vývozních dispozic u této komodity.

Spotřeba na osivo

Očekávaná spotřeba ječmene na osivo v marketingovém roce 2011/2012 se ve srovnání s předchozím obdobím opět nepatrně sníží na úroveň 90,0 tis. tun. Nepředpokládá se žádné výrazné rozšíření, ale určitá stagnace ploch sladovnického ječmene.

Krmivářské užití

Dosažená úroveň spotřeby krmného ječmene v marketingovém roce 2010/2011 ve výši 770,0 tis. tun zůstává svým množstvím hluboko pod úrovní, která byla obvyklá před rokem 2000. Příčiny poklesu lze hledat především v nízké spotřebě ječmene v krmných směsích.

V marketingovém roce 2011/2012 se očekává další pokles užití ječmene v oblasti spotřeby obilovin ke krmným účelům na úrovni 750,0 tis. tun.

Vývoz

Od počátku marketingového roku 2010/2011 bylo tempo vývozu výrazně vyšší než v předchozím ročníku. Do poloviny marketingového roku se vyvezlo 137,0 tis. tun a v druhé polovině marketingového roku byl objem vývozu ještě vyšší a to v úrovni 173,7 tis. tun. Celkově bylo vyvezeno 310,7 tis. tun. V meziročním srovnání činí zvýšení o 50,4 tis. tun (tj. 19,4 %).

V marketingovém roce 2011/2012 se předpokládá určitý nárůst vývozních možností (vzhledem k vyšší sklizni) na úroveň 345,0 tis. tun.

Vývoz ječmene v období let 2004 – 2011 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2004	72,3	38,2	110,5	2004/2005	262,9
2005	224,7	225,4	450,1	2005/2006	363,3
2006	137,9	217,2	355,1	2006/2007	403,6
2007	186,4	143,8	330,2	2007/2008	220,3
2008	76,5	105,9	242,4	2008/2009	242,4
2009	136,5	133,0	269,5	2009/2010	260,3
2010	127,3	137,0	264,3	2010/2011	310,7
2011	173,7	65,0 ^{*)}	238,7 ^{*)}	2011/2012	

Pramen: ČSÚ;

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2011

Cenový vývoj

V předchozích sklizňových ročnících byly cenové hladiny u ječmene sladovnického a krmného zcela odlišné. Cenové nůžky se mezi těmito komoditami rozevíraly. Zatímco sladovnický ječmen byl obilovinou s nejvyšší realizační cenou, tak krmný ječmen byl obilovinou s cenou nejnižší.

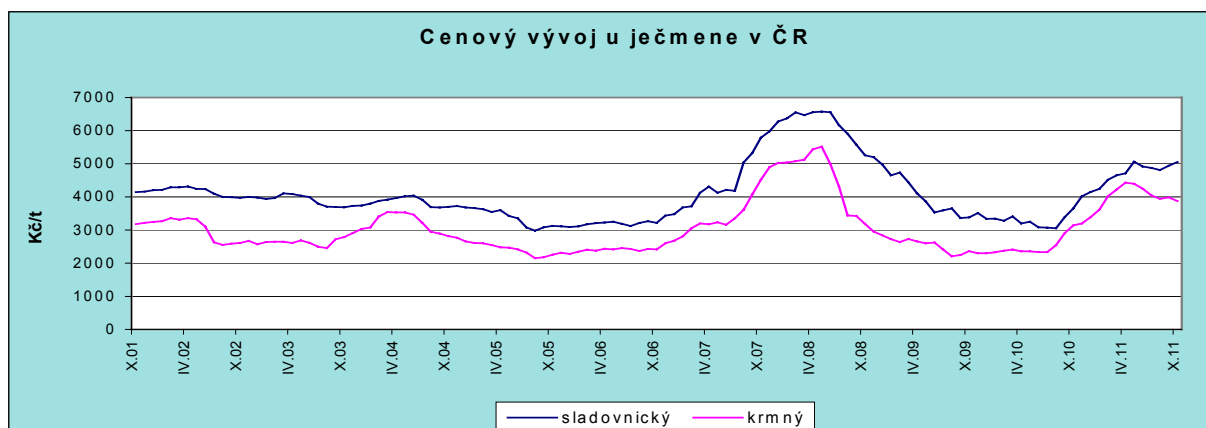
V marketingovém roce 2008/2009 se očekávala radikální změna cenového vývoje. Cenový vývoj byl pod silným vlivem nadprůměrné produkce pšenice a dále byl pod velkým tlakem velmi nízkých cen všech obilovin na zahraničních trzích, což vedlo k výraznému poklesu cen jak sladovnického, tak i krmného ječmene. U krmného ječmene se tak projevilo opětovné oddálení cen od cenové hladiny sladovnického ječmene. V marketingovém roce 2009/2010 pokračovala určitá stagnace oddalování cenových hladin obou ječmenů a průměrná výše rozdílu se pohybovala ve výši 1 365 Kč/t. V minulém marketingovém roce 2010/2011 se cenové hladiny začaly znovu přibližovat a jejich průměrný rozdíl se snížil na 582 Kč/t.

V marketingovém roce 2011/2012 se předpokládá, že cenové hladiny u obou ječmenů budou více méně stagnovat a výše rozdílu se bude pohybovat v rozmezí od 500 do 800 Kč/t. U sladovníckého ječmene by mělo dojít k mírnějšímu cenovému poklesu (díky smluvním závazkům) v rozmezí 4 500 – 5 000 Kč/t, u ječmene krmného se předpokládá výraznější pokles měsíčních průměrů v závěru roku 2011 na úroveň 3 350 – 3 500 Kč/t.

Měsíční průměry cen ječmene u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 2004/2005 – 2011/2012 (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Ječmen sladov.	2004/2005	3 913	3 690	3 682	3 700	3 724	3 684	3 663	3 626	3 547	3 600	3 423	3 353
	2005/2006	3 076	2 981	3 083	3 127	3 112	3 094	3 114	3 176	3 205	3 231	3 253	3 189
	2006/2007	3 122	3 212	3 267	3 217	3 434	3 475	3 682	3 713	4 127	4 309	4 124	4 212
	2007/2008	4 184	5 037	5 323	5 789	5 981	6 271	6 369	6 549	6 464	6 555	6 571	6 554
	2008/2009	6 165	5 904	5 582	5 256	5 200	4 975	4 651	4 734	4 443	4 106	3 864	3 535
	2009/2010	3 595	3 652	3 364	3 383	3 514	3 336	3 343	3 280	3 409	3 198	3 250	3 081
	2010/2011	3 072	3 055	3 388	3 652	4 017	4 147	4 241	4 518	4 652	4 710	5 063	4 916
	2011/2012	4 874	4 814	4 939	5 054								
Ječmen potravin.	2004/2005	-	3 146	3 508	3 477	2 963	3 327	2 950	3 190	2 950	2 892	2 948	2 813
	2005/2006	2 683	2 697	-	2 613	-	2 827	2 527	-	-	-	-	-
	2006/2007	-	2 766	-	3 127	-	3 130	3 136	3 180	3 092	3 300	3 397	3 317
	2007/2008	3 442	3 526	4 491	4 961	5 650	5 725	5 925	5 867	-	5 751	5 990	-
	2008/2009	-	4 553	4 440	4 600	4 588	-	3 083	3 389	3 734	3 783	3 136	3 330
	2009/2010	-	-	-	2 500	2 786	-	2 574	-	3 137	3 390	2 542	2 623
	2010/2011	2 633	2 667	3 075	3 473	3 271	4 392	3 742	4 070	4 414	4 970	-	-
	2011/2012	4 975	4 224	4 188	4 382								
Ječmen krmný	2004/2005	3 217	2 945	2 891	2 820	2 767	2 659	2 612	2 600	2 544	2 477	2 471	2 419
	2005/2006	2 322	2 150	2 178	2 256	2 314	2 281	2 348	2 407	2 379	2 434	2 416	2 455
	2006/2007	2 431	2 368	2 431	2 416	2 598	2 678	2 812	3 055	3 200	3 175	3 234	3 158
	2007/2008	3 353	3 609	4 074	4 516	4 895	5 023	5 039	5 076	5 125	5 435	5 513	4 990
	2008/2009	4 311	3 439	3 426	3 186	2 951	2 841	2 724	2 638	2 732	2 659	2 598	2 620
	2009/2010	2 410	2 207	2 249	2 360	2 301	2 300	2 330	2 378	2 412	2 359	2 357	2 335
	2010/2011	2 336	2 543	2 903	3 138	3 201	3 393	3 615	4 020	4 220	4 432	4 399	4 244
	2011/2012	4 047	3 942	3 986	3 874								

Pramen: ČSÚ

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

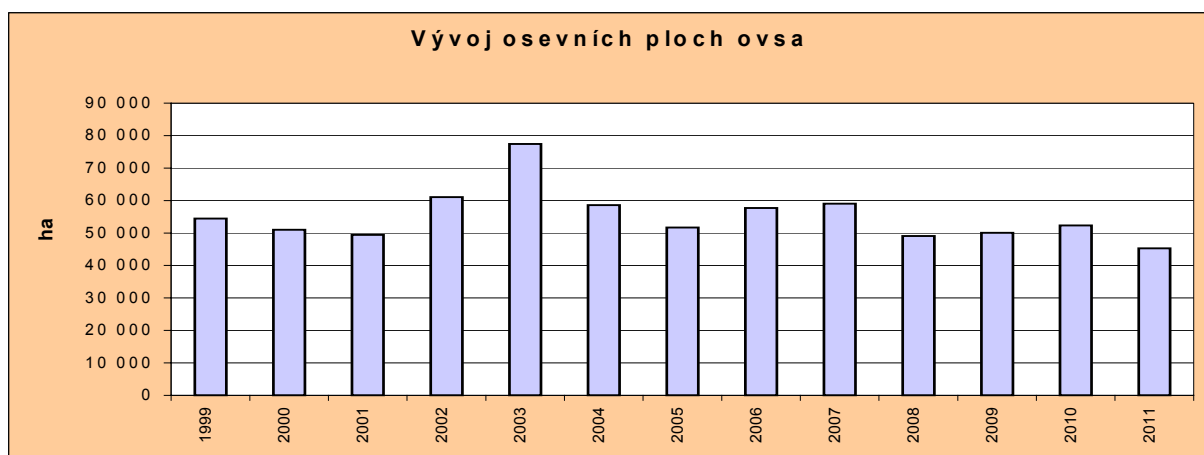
OVES

Výroba

Odhad ČSÚ k 15. 11. 2011 dosahuje produkce ve výši 168,2 tis. tun. Tento údaj je ve srovnání s předchozí sklizní vyšší o 30,0 tis. tun (tj. o 21,7 %). Po loňském poklesu výroby ovsa dochází v letošním roce k jejímu navýšení, a to cca na úroveň roku 2009 a to do výše 168,2 tis. tun.

Osevní plochy

Osevní plocha ovsa v ČR v roce 2011 po dvou letech růstu poklesla o 7,1 tis. ha (tj. o 13,5 %) na 45,2 tis. ha. Plocha ovsa představuje jen 3,1 % plochy obilovin. V roce 2012 se očekává její určitá stagnace.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Oves se v roce 2011 znovu vrátil na výnosovou úroveň nad 3,0 t/ha. Jeho předpokládaný průměrný hektarový výnos je o 1,08 t/ha vyšší (tj. o 40,9 %) než v předchozím marketingovém roce 2010/2011 a nachází se ve výši 3,72 t/ha. Oves se tak v letošním roce přiblížil k rekordním výnosům, které byly v roce 1993 (3,78 t/ha) a v roce 2004 (3,88 t/ha).

Počáteční zásoby

Počáteční zásoby marketingového roku 2010/2011 byly výrazně vyšší než vstupní zásoby předchozího období o 14,0 tis. tun. Oves tak obdobně jako většina obilovin (s výjimkou ječmene a kukuřice) patřil mezi plodiny, kde se počáteční zásoby zvyšovaly.

V nadcházejícím období se předpokládá pokles počátečních zásob na úroveň 15,2 tis. tun.

Bilanční tabulka ovsa

Ukazatel	Jedn.	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012 ^{*)}
Osevní plocha	tis. ha	57,7	59,0	49,0	50,0	52,3	45,2
Výnos	t/ha	2,68	2,70	3,18	3,32	2,64	3,72
Výroba	tis. t	154,9	159,4	155,9	166,0	138,2	168,2
Počáteční zásoby	tis. t	33,9	22,0	3,1	11,3	25,3	15,2
Dovoz celkem	tis. t	0,3	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0
Celková nabídka	tis. t	189,1	181,4	159,2	177,3	163,7	183,4
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	148,9	162,0	131,0	129,0	115,0	118,0
z toho – potraviny	tis. t	27,0	27,0	27,0	28,0	25,0	28,0
– osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	14,0	14,0	12,0	13,0	13,0	12,0
– krmiva	tis. t	106,8	120,0	90,0	85,0	74,0	75,0
– technické užití	tis. t	1,1	1,0	2,0	3,0	3,0	3,0
Vývoz celkem	tis. t	18,2	16,3	16,9	23,0	33,5	35,0
Celkové užití	tis. t	167,1	178,3	147,9	152,0	148,5	153,0
Konečné zásoby	tis. t	22,0	3,1	11,3	25,3	15,2	30,4
Konečné zásoby/celkové užití	%	13,17	1,74	7,62	16,64	10,27	19,90
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	14,78	1,92	8,60	19,61	13,26	25,80

Pramen: ČSÚ;¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: ¹⁾ údaje kromě osevní plochy odhad

Dovoz

Od druhé poloviny roku 2002 dochází ke snižování dovozu ovsa do ČR až na nulovou úroveň. Tento trend pokračoval i v marketingovém roce 2010/2011, kdy dovoz ovsa dosáhl prakticky nulové výše.

Ve stávajícím marketingovém roce 2011/2012 se očekává dovoz opět na nepodstatné úrovni.

Dovoz ovsa v období let 2004 – 2011 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2004	0,1	0,0	0,1	2004/2005	0,0
2005	0,0	0,3	0,3	2005/2006	0,5
2006	0,2	0,2	0,4	2006/2007	0,3
2007	0,1	0,0	0,1	2007/2008	0,0
2008	0,0	0,2	0,2	2008/2009	0,2
2009	0,0	0,0	0,0	2009/2010	0,2
2010	0,2	0,0	0,2	2010/2011	0,2
2011	0,2	0,0 ^{*)}	0,2 ^{*)}	2011/2012	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, * údaje do konce září 2011

Celková nabídka

Vzhledem k poklesu produkce ovsa činilo meziroční snížení celkové nabídky této komodity v marketingovém roce 2010/2011 o 27,8 tis. tun (tj. o 16,7 %). Celková nabídka činila 138,2 tis. tun.

Předpokládaná celková nabídka v marketingovém roce 2011/2012 bude podstatně vyšší a dosáhne výše 183,4 tis. tun.

Potravinářské užití

V následujícím období marketingového roku 2011/2012 se očekává vzhledem k mírnému zvýšení domácí produkce s rozličnou kvalitou ovsu zvýšená nabídka kvalitního potravinářského ovsu pro domácí spotřebu i vývoz výrobků do zahraničí.

Spotřeba na osivo

Spotřeba na osivo v sobě zahrnuje i spotřebu osiva pro pícninářské účely. V marketingovém roce 2010/2011 došlo v souvislosti s určitou stagnací osevních ploch i ke stagnaci ve spotřebě osiva.

Ve stávajícím marketingovém roce 2011/2012 se předpokládá velmi mírný pokles úrovně spotřeby na osivo ve výši 12,0 tis. tun.

Krmivářské užití

Vlivem snížené celkové nabídky ovsu došlo v marketingovém roce 2010/2011 k meziročnímu poklesu krmivářského užití o 11,0 tis. tun. Ve srovnání s předchozím obdobím se jedná o pokles o 12,9 %.

Ze střednědobého hlediska se jedná o podprůměrné využití ovsu pro krmné účely, které souvisí s vyšší dostupností krmné pšenice pro tyto účely.

Přes očekávanou zvýšenou produkci ovsu v letošním sklizňovém roce s velmi proměnlivou kvalitou, se nepředpokládá žádné navýšení jeho užití pro tuto potřebu.

Vývoz

V marketingovém roce 2006/2007 došlo k poklesu vývozních dispozic a úroveň vývozu se navrátila k hladině, jaká byla v marketingovém roce 2003/2004 a dosáhla výše 18,2 tis. tun. V marketingovém roce 2007/2008 došlo k dalšímu poklesu úrovně na 16,3 tis. tun a další marketingový ročník 2008/2009 zaznamenal pouze nepatrné navýšení úrovně vývozu do výše 16,9 tis. tun. V marketingovém roce 2009/2010 došlo k mírnému oživení vývozních dispozic na úroveň 23,0 tis. tun, které pokračovalo i v minulém marketingovém roce 2010/2011 a dosáhlo úrovně 33,5 tis. tun.

Pro marketingový rok 2011/2012 se očekává obdobná úroveň jako v roce předchozím ve výši 35,0 tis. tun vzhledem k celkové produkci ovsu.

Vývoz ovsu v období let 2004 – 2011 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2004	10,8	9,6	20,4	2004/2005	32,5
2005	22,9	16,9	39,8	2005/2006	31,7
2006	14,8	9,6	24,4	2006/2007	18,2
2007	8,6	10,2	18,8	2007/2008	16,3
2008	6,1	6,1	12,2	2008/2009	16,9
2009	10,8	12,0	22,8	2009/2010	23,0
2010	11,0	16,3	27,3	2010/2011	33,5
2011	17,2	4,6 ^{*)}	21,8 ^{*)}	2011/2012	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce září 2011

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2010/2011 došlo v souvislosti s nižší celkovou nabídkou a také nižší domácí spotřebou ve srovnání s marketingovým rokem 2009/2010 k mírnému poklesu celkového užití. Snížily se i konečné zásoby tohoto marketingového roku na přijatelnou úroveň 15,2 tis.tun.

Ve stávajícím marketingovém roce 2011/2012 se předpokládá, že vlivem průměrné produkce, vyššího vývozu a vyšší domácí spotřeby ovsu dojde k nevýznamnému navýšení celkového užití. Konečné zásoby by však měly prudce vzrůst do úrovně 30,4 tis. tun.

Cenový vývoj

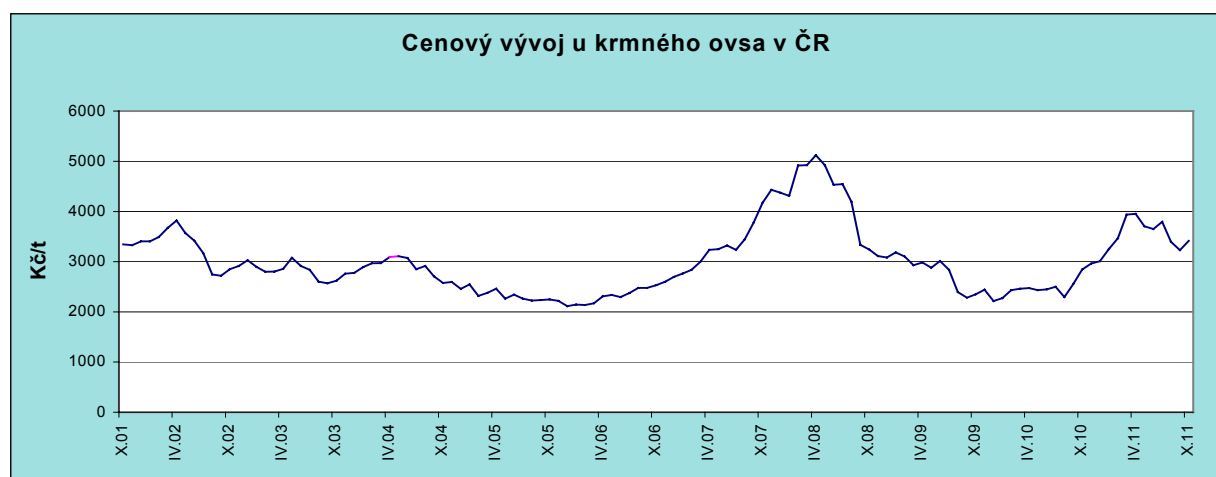
Měsíční průměry cen ovsu u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 2004/2005 – 2011/2012 (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Oves krmný	2004/2005	2 850	2 915	2 706	2 576	2 597	2 458	2 549	2 320	2 377	2 461	2 265	3 072
	2005/2006	2 263	2 226	2 235	2 246	2 220	2 116	2 145	2 137	2 172	2 311	2 337	2 343
	2006/2007	2 375	2 477	2 478	2 530	2 599	2 697	2 765	2 839	3 001	3 238	3 248	2 296
	2007/2008	3 237	3 449	3 785	4 173	4 433	4 375	4 311	4 919	4 925	5 121	4 923	4 536
	2008/2009	4 545	4 198	3 335	3 244	3 112	3 085	3 185	3 103	2 929	2 984	2 877	3 014
	2009/2010	2 839	2 394	2 281	2 349	2 442	2 215	2 275	2 435	2 462	2 475	2 432	2 448
	2010/2011	2 501	2 296	2 557	2 844	2 963	3 009	3 252	3 468	3 937	3 955	3 707	3 652
	2011/2012	3 793	3 397	3 230	3 415								

Pramen: ČSÚ

Ceny krmného ovsu mají pro své specifické užití v ČR (např. koně, plemenná zvířata) úzkou vazbu odbytu na malou část trhu s krmivem a jsou tak značně závislé na aktuální nabídce a poptávce. Cena ovsu byla v marketingovém roce 2010/2011 pod vlivem cenového růstu všech krmných obilovin na našem trhu. Cena ovsu byla obdobná jako u většiny ostatních krmných plodin.

Po letošní sklizni bude ovesná komodita, tak jako všechny ostatní krmné obiloviny, pod vlivem nižší poptávky s ohledem na již konstatované spíše užší specifické užití ovsu. V závěru roku 2011 se očekává mírný pokles měsíčních průměrů cen krmného ovsu na úroveň 3 000 – 3 200 Kč/t.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

KUKUŘICE

Výroba

Kukuřice ve sklizňovém roce 2011 zaznamenala výrazný nárůst ve výši sklizně, když po loňské průměrné produkci zvýšila výrobu o 197,9 tis. tun a dosáhla úrovně ve výši 890,5 tis. tun. Ve srovnání s předchozí sklizní, kdy sklizeň kukuřice na zrno byla na produkční hladině 692,6 tis. tun, se jedná o významný nárůst v produkci této komodity. Příčiny zvýšení lze spatřit především v nárůstu produkčních ploch.

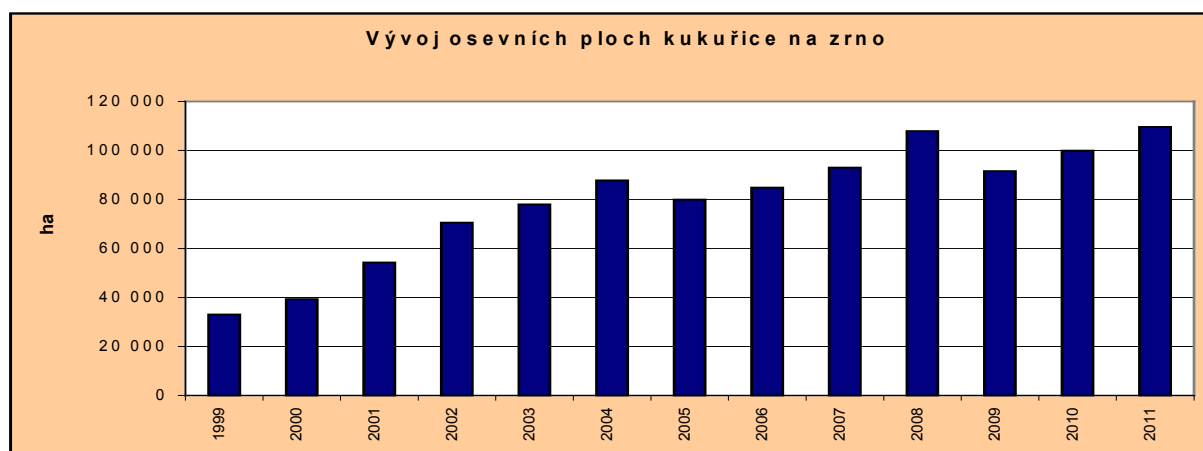
Podle odhadu ČSÚ k 15. 10. 2011 dojde ve stávajícím sklizňovém roce 2011 ke zvýšení produkce kukuřice o 28,6 % na 890,5 tis. tun. V dlouhodobém srovnání se tato sklizeň stane nejvyšší sklizní kukuřice na zrno v ČR od roku 1990.

V souvislosti s neustále se rozšiřující plochou kukuřice je nezbytné upozornit na významného škůdce kukuřice, kterým je bázlivec kukuřičný (*Diabrotica virgifera virgifera* – DVV). Za ochranu proti šíření bázlivce kukuřičného je zodpovědná Státní rostlinolékařská správa. Každoročně, od roku 1999 jsou prostřednictvím SRS instalovány feromonové lapáky do určených oblastí dle metodiky vydané odborem karantény.

Jestliže se v minulých letech v závislosti na zvyšující se sklizni kukuřice hovořilo o tom, že se tuzemská produkce této komodity blíží celkové domácí spotřebě a kukuřici lze řadit mezi plodiny, v jejichž výrobě je ČR soběstačná, tak v posledních ročnících můžeme hovořit o plné soběstačnosti s možností vývozních dispozic. Výroba kukuřice je za posledních šestnáct let více jak 9x vyšší než v roce 1994, kdy její produkce činila 91,4 tis. tun. Z pohledu zajištění domácí potřeby růstem tuzemské produkce se jedná o velmi pozitivní skutečnost. Přesto je nutné brát v úvahu, že ČR má omezenou výměru oblastí, pro které jsou pro pěstování zrnové kukuřice skutečně vhodné a konkurenceschopnost našich pěstitelů je do značné míry závislá na příznivých klimatických podmínkách daného pěstebního roku.

Osevní plochy

Osevní plochy kukuřice zjišťované ČSÚ k 31. 5. daného roku většinou nesouhlasí s údaji sklizňových ploch kukuřice, které jsou pak uvedeny v definitivní sklizni, neboť část ploch kukuřice určených pro sklizeň na siláž je ponechána zemědělci pro sklizeň na zrno. Podle údajů ČSÚ (k 31. 5. 2011) bylo pro sklizeň roku 2011 kukuřicí na zrno oseto 109,7 tis. ha. Při porovnání osevní plochy s předchozím ročníkem se jedná o nárůst o 9,9 tis. ha (tj. 9,8 %). Tento nárůst znovu potvrdil trend nebývalého rozmachu pěstování kukuřice na zrno v České republice.

Pramen: ČSÚ

GM kukuřice

Mnoho kontroverzí vyvolává pěstování geneticky upravené (Genetically modified – GM) kukuřice, která má mnoho odpůrců, ale i příznivců. Největší výměry GM plodin (kukuřice, sóji, bavlníku a řepky) jsou v USA (54,6 mil. ha), Argentině (18 mil. ha), Brazílii (11,5 mil. ha) Kanadě (6,1 mil. ha), Indii (3,8 mil. ha) a Číně (3,5 mil. ha). U GM kukuřice je to USA, Kanada, Jihoafrická republika a Španělsko. EU-27 zaujímá vůči GM plodinám obezřetný postoj, který je založený na principu předběžné opatrnosti a nevyužívá tedy GM plodiny v takové míře jako např. USA, kde „nové technologie“ nachází stále větší uplatnění. Prvenství v pěstování GM Bt kukuřice (označení MON-810) si v EU-27 s velkým odstupem udrželo Španělsko. Vývoj ploch Bt kukuřice v EU-27 zobrazuje tabulka č.1.

Tab. č. 1. – Vývoj ploch Bt kukuřice v EU 27

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Španělsko	53 200	54 000	75 150	79 270	76 000	67 730	97 000
ČR	270	1 290	5 000	8 380	6 480	4 680	5 090
Rumunsko	0	0	290	7 150	3 240	820	590
Portugalsko	780	1 250	4 260	4 850	5 090	0	7 720
Polsko	0	0	100	3 000	3 000	0	0
Slovensko	0	30	950	1 900	870	1 250	1 000
Francie	500	5 000	23 000	0	0	0	0
Německo	340	950	2 640	3 170	0	0	0
CELKEM	55 090	62 520	111 390	107 720	94 680	74 480	111 400

V ČR se pěstuje od roku 2005 jako první a jediná transgenní plodina. V současné době je nejběžnější GM kukuřice s vloženým genem z půdní bakterie *Bacillus thuringiensis* (odtud Bt-kukuřice), který kukuřici propůjčuje odolnost proti škodlivému zavíječi kukuřičnému (*Ostrinia nubilalis*).

Při pěstování GM kukuřice platí pro pěstitele na úrovni EU, tak i v ČR řada předpisů, které stanoví postup povolování GMO a povinnosti těch, kteří s nimi nakládají. V ČR upravil oblast používání GMO zákon č. 153/2000 Sb., který prošel za poměrně krátkou dobu další právní úpravou. Zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty je již plně v souladu s legislativou Evropských společenství a platí od 25. února 2004.

V ČR byla poprvé Bt - kukuřice zasetá v roce 2005 na výměře 270 ha (dle evidence SZIF). V roce 2006 se rozšířilo její pěstování pětinasobně na celkovou výměru 1 290 ha. V tomto roce 2006 evidenci vedlo Ministerstvo zemědělství prostřednictvím regionálních zemědělských agentur (ZA). Informaci o pěstebních plochách poskytovali přímo pěstitelé (v počtu 85) na základě zákonné povinnosti ohlašovat místo pěstování GM plodiny dle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění zákona č. 441/2005 Sb. V dalším pěstitelském ročníku 2007 došlo k dalšímu výraznému rozšíření ploch na celkovou výměru 5 000 ha. Pěstování Bt kukuřice se v tomto roce věnovalo 131 pěstitelů ČR. V roce 2008 bylo oseto Bt kukuřicí celkem 8 380 ha. V roce 2009 se podle evidence MZe se poprvé snížily plochy s GM kukuřicí a to na 6 480 ha. Výrazný pokles ploch byl zaznamenán i v roce 2010, kdy bylo oseto 4 680 ha. V roce 2011 byl obnoven proces rozšíření ploch (po dvou ročních poklesu) s GM kukuřicí a to na 5 090 ha (64 pěstitelů). Mezi hlavní důvody poklesu a růstu patří problematický odbyt pro tento typ kukuřice, kterou je nutno oddělovat od klasické produkce kukuřice a označovat ji jako geneticky modifikovaný organismus (GMO) a také zřejmě cena osiva.

Produkce Bt kukuřice je ve většině případů využívána jako krmivo pro hospodářská zvířata, z menší části také jako surovina pro výrobu bioetanolu či bioplynu. Vypěstovaná Bt kukuřice není u nás užívána pro potravinářské účely.

Hektarové výnosy

V roce 2011 se očekává průměrný výnos kukuřice na zrno ve výši 8,12 t/ha. Ve srovnání s výnosem sklizně roku 2010 jde o velký nárůst o 1,41 t/ha (tj. o 21,0 %). Po ročnících 2002 a 2009 jde o třetí výnos, který dosáhl výnosové hladiny nad 8,0 t/ha. V letošním roce tak znovu kukuřice potvrzuje trend velmi vysokých hektarových výnosů z posledních let.

Bilanční tabulka kukuřice na zrno

Ukazatel	Jedn.	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ ^{*)} 2012
Osevní plocha	tis. ha	89,8	111,7	113,8	105,3	103,3	109,7
Výnos	t/ha	6,75	6,80	7,54	8,45	6,71	8,12
Výroba	tis. t	606,4	758,8	858,4	889,6	692,6	890,5
Počáteční zásoby	tis. t	90,7	101,7	165,5	37,4	89,2	96,2
Dovoz celkem	tis. t	41,9	37,3	42,9	18,2	19,5	15,0
Celková nabídka	tis. t	739,0	897,8	1066,8	945,2	801,3	1001,7
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	388,5	578,5	673,0	459,0	479,0	461,0
z toho – potraviny	tis. t	14,0	14,0	14,0	16,0	16,0	16,0
– osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	14,0	14,5	14,0	13,0	13,0	15,0
– krmiva	tis. t	358,0	500,0	500,0	380,0	390,0	390,0
– technické užití	tis. t	2,5	50,0	145,0	50,0	60,0	40,0
Vývoz celkem	tis. t	248,8	153,8	356,4	397,0	226,1	460,0
Celkové užití	tis. t	637,3	732,3	1029,4	856,0	705,1	921,0
Konečné zásoby	tis. t	101,7	165,5	37,4	89,2	96,2	80,7
Konečné zásoby/celkové užití	%	15,95	22,60	3,63	10,42	13,64	8,76
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	26,17	28,61	5,56	19,43	20,08	17,50

Pramen: ČSÚ; ¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Počáteční zásoby

V minulých letech kolísala úroveň počátečních zásob podle období, kdy probíhal dovoz kukuřice. S přechodem na vyšší pokrytí spotřeby domácí produkcí docházelo k postupné stabilizaci počátečních zásob. Po meziročním navýšení těchto zásob v minulém marketingovém roce 2010/2011 je dán předpoklad pro další, mírnější růst těchto zásob pro marketingový rok 2011/2012 na úroveň 96,2 tis. tun.

Dovoz

Dovoz kukuřice v období let 2004 – 2011 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2004	5,7	4,3	10,0	2004/2005	11,7
2005	7,4	8,5	15,9	2005/2006	19,2
2006	10,7	10,1	20,8	2006/2007	41,9
2007	31,8	10,4	42,2	2007/2008	37,3
2008	26,9	19,2	46,1	2008/2009	42,9
2009	23,7	10,1	33,8	2009/2010	18,2
2010	8,1	8,0	16,1	2010/2011	19,5
2011	11,5	1,2 ^{*)}	12,7 ^{*)}	2011/2012	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2011

Rozsáhlé změny ve výrobě kukuřice na zrno v minulých letech, které posunuly ČR z role silného dovozce až na současnou pozici vývozce této komodity, ovlivnily výrazně tendence našeho zahraničního obchodu. V souladu se zajištěním většiny domácích potřeb produkcí tuzemské provenience v posledních letech dovoz kukuřice ze zahraničí prudce poklesl a udržuje se na přijatelné hranici, která je nezbytná pro zajištění specifických potřeb tuzemských zpracovatelů. Jedná se především o kukuřice na výrobu potravin či pro osevní účely.

Dovoz v marketingovém roce 2010/2011 velmi mírně vzrostl a do České republiky bylo dovezeno o 1,3 tis. tun (tj. o 7,1 %) více kukuřice než v marketingovém roce 2009/2010, a to celkem 19,5 tis. tun.

Pro marketingový rok 2011/2012 se očekává mírné snížení dovozu na úroveň 15,0 tis. tun.

Celková nabídka

V marketingovém roce 2011/2012 se očekává rekordní úroveň v celkové nabídce kukuřice především v důsledku vysoké produkce kukuřice. Celková nabídka by v tomto období měla dosáhnout 1 001,7 tis. tun, což je o 200,4 tis. tun (tj. o 25,0 %) více než v marketingovém roce 2010/2011.

Potravinářské užití

Potřeba kukuřice pro potravinářské užití je vzhledem ke specifickým kvalitativním požadavkům zpracovatelského průmyslu doposud zčásti pokrývána dovozem. Pro marketingový rok 2011/2012 se očekává stagnace v potravinářském užití kukuřice.

Spotřeba na osivo

Spotřeba na osivo zahrnuje také spotřebu osiva pro výsev kukuřice na siláž. Pro nastávající období se předpokládá mírný růst v osevních plochách kukuřice na zrno i kukuřice na siláž, což by se mělo odrazit i ve zvýšené úrovni spotřeby kukuřice na osivo ve výši 15,0 tis. tun.

Krmivářské užití

Mírný meziroční nárůst v krmivářském užití v marketingovém roce 2010/2011 souvisel především s tím, že kukuřičné zrno má velmi vysokou nutriční hodnotou v krmných směsích.

V marketingovém roce 2011/2012 se předpokládá stagnace v užití kukuřice pro krmivářské užití z důvodu nízkých stavů hospodářských zvířat do výše 390,0 tis. tun.

Vývoz

V marketingovém roce 2010/2011 se předpokládala snížená úroveň objemu vývozu vzhledem k průměrné produkci kukuřice. V meziročním srovnání tak došlo k výraznému poklesu o 170,9 tis. tun (tj. o 43,0 %) na celkovou úroveň 226,1 tis. tun.

S ohledem na rekordní produkci u kukuřice se předpokládá významný nárůst úrovně vývozu v marketingovém roce 2011/2012 do výše 460,0 tis. tun.

Vývoz kukuřice v období let 2004 – 2011 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2004	26,3	14,1	40,4	2004/2005	36,8
2005	22,7	69,2	91,9	2005/2006	173,0
2006	103,8	147,3	251,1	2006/2007	248,8
2007	101,5	53,9	155,4	2007/2008	153,8
2008	99,9	144,6	244,5	2008/2009	356,4
2009	211,8	232,4	444,2	2009/2010	397,0
2010	164,6	87,5	252,1	2010/2011	226,1
2011	138,6	60,2 ^{*)}	198,8 ^{*)}	2011/2012	

Pramen: ČSÚ,

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce září 2011

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2011/2012 se očekává výrazné navýšení celkového užití ve srovnání s předchozím obdobím, které se vyznačovalo velmi vysokým meziročním poklesem. Vzhledem k předpokládanému vysokému vývozu kukuřice a vysokému navýšení celkového užití se očekává meziroční snížení konečných zásob na úroveň 80,7 tis. tun.

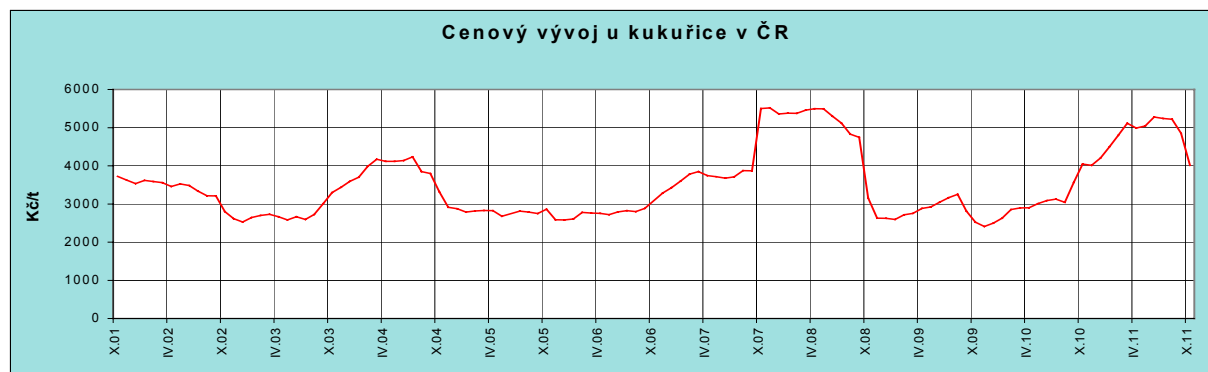
Cenový vývoj

Měsíční průměry cen kukuřice u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 2004/2005 – 2011/2012 (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
	2004/2005	4 234	3 852	3 800	3 320	2 915	2 875	2 790	2 820	2 831	2 826	2 682	2 747
	2005/2006	2 812	2 788	2 751	2 864	2 586	2 581	2 606	2 779	2 764	2 753	2 723	2 792
	2006/2007	2 828	2 801	2 887	3 086	3 290	3 429	3 601	3 784	3 848	3 744	3 715	3 678
	2007/2008	3 710	3 873	3 868	5 500	5 516	5 358	5 379	5 374	5 461	5 496	5 492	5 299
	2008/2009	5 121	4 829	4 745	3 157	2 631	2 626	2 597	2 718	2 754	2 886	2 924	3 048
	2009/2010	3 168	3 257	2 813	2 524	2 409	2 502	2 629	2 855	2 899	2 900	3 010	3 091
	2010/2011	3 128	3 043	3 568	4 046	4 013	4 205	4 498	4 801	5 116	4 988	5 046	5 280
	2011/2012	5 241	5 219	4 857	4 010								

Pramen: ČSÚ

Po sklizni v roce 2010 došlo u kukuřice na zrno podobně jako u ostatních obilovin ke skokovému navýšení cen, přičemž svého maxima (5 280 Kč/t) dosáhly na začátku měsíce června 2011. S ohledem na cenový pokles cen veškerých obilovin lze očekávat, že cenový vývoj většiny krmných obilovin bude mít klesající trend. V závěru kalendářního roku 2011 se očekává výše měsíčních cenových průměrů kukuřice v rozmezí 3 700 – 4 200 Kč/t.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

TRITICALE (ŽITOVEC)

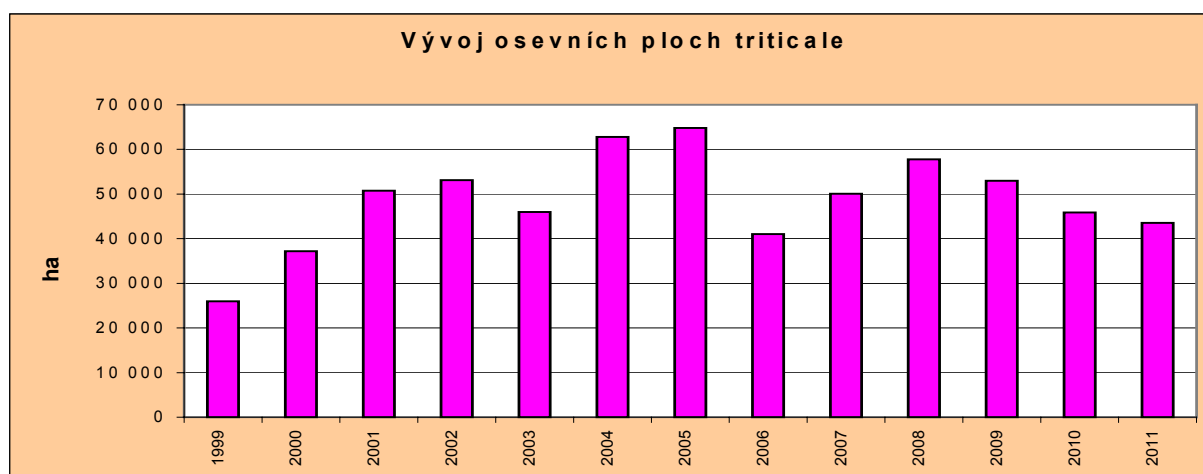
Výroba

Sklizeň triticale se předpokládá dle ČSÚ k 15. 10. 2011 ve výši 201,4 tis. tun. Po ročním výpadku, kdy produkce této plodiny klesla pod 200 tis. tun, se tak v letošním roce očekává nárůst celkové výroby triticale o 30,2 tis. tun, tj. o 17,6 %.

Vyšší objem produkce ze sklizně 2011 souvisí především s nárůstem průměrného hektarového výnosu. Toto zvýšení výroby triticale znovu deklaruje, že je bilančně velmi důležitou obilovinou na trhu s krmnými obilovinami.

Osevní plochy

Podle soupisu osevních ploch prováděného ČSÚ k 31. 5. 2011 dosáhla výměra pěstování pro sklizeň roku 2011 výše 43,5 tis. ha. To představuje meziroční pokles o 2,4 tis. ha (tj. o 5,2 %). Jedná se o přiblížení k osevní ploše triticale, která zde byla v roce 2006.

Pramen: ČSÚ

Bilanční tabulka triticale

Ukazatel	Jedn.	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ ¹⁾ 2012
Osevní plocha	tis. ha	41,0	50,1	57,8	53,0	45,9	43,5
Výnos	t/ha	3,20	4,11	4,42	4,21	3,73	4,63
Výroba	tis. t	131,4	205,5	255,6	222,7	171,2	201,4
Počáteční zásoby	tis. t	24,6	18,8	46,5	94,1	75,5	25,0
Dovoz celkem	tis. t	0,6	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0
Celková nabídka	tis. t	156,6	224,4	302,3	316,8	246,7	226,4
Domácí spotřeba celkem¹⁾	tis. t	132,6	165,0	188,5	228,0	213,0	162,0
z toho - potraviny	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	10,0	12,0	13,5	13,0	13,0	12,0
- krmiva	tis. t	119,3	138,0	140,0	170,0	150,0	115,0
- technické užití	tis. t	3,3	15,0	35,0	45,0	50,0	35,0
Vývoz celkem	tis. t	5,2	12,9	19,7	13,3	8,7	15,0
Celkové užití	tis. t	137,8	177,9	208,2	241,3	221,7	177,0
Konečné zásoby	tis. t	18,8	46,5	94,1	75,5	25,0	49,4
Konečné zásoby/celkové užití	%	13,61	26,15	45,18	31,29	11,28	27,90
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	14,14	28,19	49,90	33,12	11,74	30,48

Pramen: ČSÚ; ¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: ¹⁾ údaje kromě osevní plochy odhad

Hektarové výnosy

Výnos triticales ze sklizně 2011 se odhaduje na 4,63 t/ha. Ve srovnání se skutečností loňské sklizně se jedná o poměrně velké navýšení o 0,90 t/ha (tj. o 24,1 %). Jako u většiny obilovin měly i u triticales příznivé klimatické podmínky na jaře výrazný vliv na zvýšení výnosů.

Počáteční zásoby

Počáteční zásoby triticales marketingového ročníku 2010/2011 zaznamenaly mírný pokles a patří k nejvyšším za posledních 10 let. V meziročním srovnání došlo k poklesu o 18,6 tis. tun na konečných 75,5 tis. tun.

V letošním marketingovém roce se očekává významný pokles těchto zásob na úroveň 25,0 tis. tun.

Dovoz

Dovoz triticales byl v předchozích letech naprosto nevýznamný a v loňském marketingovém roce 2010/2011 nepřesáhl objem 100 t. V průběhu marketingového roku 2010/2011 dosáhl dovoz 85,2 tun.

V marketingovém roce 2011/2012 se neočekává významnější dovoz triticales ze zahraničí.

Celková nabídka

Nízké konečné zásoby marketingového roku 2010/2011 u triticales budou mít rozhodující vliv na celkovou nabídku pro marketingový rok 2011/2012. Očekává se, že v tomto marketingovém roce dosáhne celkové výše 226,4 tis. tun. Ve srovnání s předchozím marketingovým rokem 2010/2011 se jedná o snížení o 20,3 tis. tun (tj. o 8,2 %).

Domácí spotřeba

Použití triticales je soustředěno výhradně na krmné účely. Jedná se o kvalitní krmnou obilovinu, jako potravina se nevyužívá. Spotřeba triticales na krmivo v marketingovém roce 2010/2011 oproti předchozímu ročníku poklesla a byla na úrovni 150,0 tis. tun (meziroční pokles o 11,8 %).

Pro marketingový rok 2011/2012 se očekává další snížení užití triticales na krmné účely v souvislosti s jeho specifickým užitím. Snížení spotřeby triticales se očekává o 23,3 % na 115,0 tis. tun.

Spotřeba osiv zohledňuje využití triticales také jako pícní ozimé meziplodiny. Pro nadcházející období se předpokládá mírné snížení ve spotřebě osiva.

V marketingovém roce 2011/2012 se předpokládá využití triticales na technické užití v množství 35,0 tis. tun. V porovnání s předchozím marketingovým rokem 2010/2011 jde o snížení o 15,0 tis. tun (tj. o 30,0 %).

Vývoz

V předchozím marketingovém roce 2010/2011 vývoz triticales opětovně poklesl a dosáhl úrovně 8,7 tis. tun, která je srovnatelná s marketingovým ročníkem 2004/2005.

V nadcházejícím marketingovém roce 2011/2012 se předpokládá navýšení úrovně vývozu triticales do zahraničí vzhledem k jeho snížení v užití na krmiva (pokles stavů hospodářských zvířat).

Vývoz triticales v letech 2004 – 2011 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2004	0,6	2,0	2,6	2004/2005	9,4
2005	7,4	4,4	11,8	2005/2006	24,9
2006	20,5	3,7	24,2	2006/2007	5,2
2007	1,5	9,2	10,7	2007/2008	12,9
2008	3,7	5,4	9,1	2008/2009	19,7
2009	14,3	8,6	22,9	2009/2010	13,3
2010	4,7	6,7	11,4	2010/2011	8,7
2011	2,0	6,4 ^{*)}	8,4 ^{*)}	2011/2012	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2011

Celkové užití, konečné zásoby

V důsledku velkého meziročního snížení počátečních zásob (o 50,5 tis. tun) a průměrné sklizně roku 2011 se v marketingovém roce 2011/2012 předpokládá další snížení domácí spotřeby (o 51,0 tis. tun) a tím i celkového užití do výše 177,0 tis. tun. Konečné zásoby by se měly meziročně zvýšit o 24,4 tis. tun.

Cenový vývoj

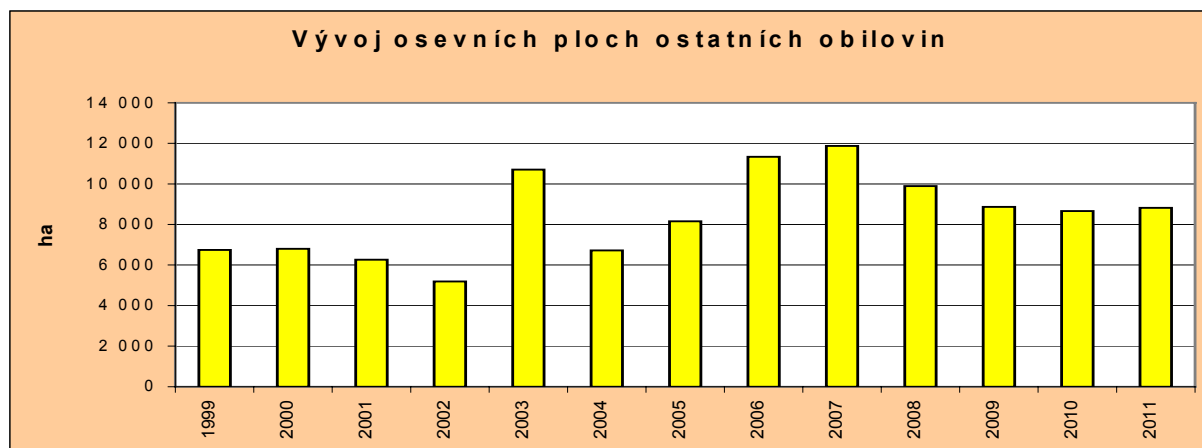
Měsíční průměr cen zemědělských výrobců ČSÚ doposud u triticales nesledoval. Z operativních šetření MZe ČR lze odvodit, že jeho ceny jsou srovnatelné s úrovní cen krmného ječmene.

OSTATNÍ OBILOVINY**Výroba, osevní plochy a hektarové výnosy**

Tato skupina zahrnuje proso, lesknici kanárskou, čirok, pohanku a další okrajové obiloviny.

Podle soupisu ploch ČSÚ k 31. 5. 2011 byla osevní plocha ostatních obilovin 8,8 tis. ha. Tato skupina plodin tedy vykázala meziroční zvýšení rozsahu pěstování o 0,1 tis. ha (tj. o 1,1 %). Rozsah pěstování této skupiny obilovin se za poslední tři roky příliš nemění.

Odhad ČSÚ k 15. 10. 2011 ostatní obiloviny nezahrnuje. MZe odhaduje pro účely bilance výnos ostatních obilovin na úrovni 1,53 t/ha. Aktuální předpoklad produkce MZe u ostatních obilovin tedy dosahuje 13,5 tis. tun.

Pramen: ČSÚ

Domácí spotřeba

Ostatní obiloviny jsou důležitými surovinami k výrobě potravin a jsou také nezbytnou součástí některých speciálních krmiv.

Bilanční tabulka ostatních obilovin

Ukazatel	Jedn.	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ *) 2012
Osevní plocha	tis. ha	11,3	11,9	9,9	8,9	8,7	8,8
Výnos	t/ha	1,30	1,63	1,47	1,64	1,31	1,53
Výroba	tis. t	14,7	19,3	14,5	14,5	11,3	13,5
Počáteční zásoby	tis. t	6,8	2,0	3,4	4,4	0,7	0,3
Dovoz celkem	tis. t	0,8	1,2	7,9	1,9	1,2	6,0
Celková nabídka	tis. t	22,3	22,5	25,8	20,8	13,2	19,8
Domácí spotřeba celkem¹⁾	tis. t	16,0	13,0	12,7	12,5	6,0	9,0
z toho – potraviny	tis. t	6,0	6,0	6,0	6,0	3,0	5,0
– osiva	tis. t	2,0	2,0	1,7	1,5	1,0	2,0
– krmiva	tis. t	8,0	5,0	8,7	5,0	2,0	2,0
Vývoz celkem	tis. t	4,3	6,1	6,0	7,6	6,9	5,0
Celkové užití	tis. t	20,3	19,1	21,4	20,1	12,9	14,0
Konečné zásoby	tis. t	2,0	3,4	4,4	0,7	0,3	5,8
Konečné zásoby/celkové užití	%	9,79	17,91	20,58	3,72	2,66	41,34
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	12,42	26,31	34,69	5,98	5,72	64,31

Pramen: ČSÚ; ¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: ^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Dovoz a vývoz

Nejvýznamnějšími vývozními komoditami z této skupiny jsou proso a pohanka. Zahraniční obchod lze charakterizovat jako poměrně stabilní a odvíjí se především na základě obchodních vztahů dlouhodobějšího charakteru.

Dovoz ostatních obilovin v letech 2004 – 2011 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2004	0,2	0,5	0,7	2004/2005	1,1
2005	0,6	0,5	1,1	2005/2006	1,1
2006	0,6	0,4	1,0	2006/2007	0,8
2007	0,4	0,4	0,8	2007/2008	1,2
2008	0,8	7,2	8,0	2008/2009	7,8
2009	0,6	1,0	1,6	2009/2010	1,9
2010	0,9	0,5	1,4	2010/2011	1,2
2011	0,7	0,5 ^{*)}	1,2 ^{*)}	2011/2012	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2011

Vývoz ostatních obilovin v letech 2004 – 2011 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2004	1,2	3,3	4,5	2004/2005	13,0
2005	9,7	2,1	11,8	2005/2006	5,3
2006	3,2	3,2	6,4	2006/2007	4,3
2007	1,1	4,4	5,5	2007/2008	6,1
2008	1,7	5,1	6,8	2008/2009	8,8
2009	3,7	4,4	8,1	2009/2010	7,6
2010	3,2	3,9	7,1	2010/2011	6,9
2011	3,0	2,3 ⁾	5,3 ⁾	2011/2012	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ⁾ údaje do konce září 2011

PŘÍLOHY**Obsah:**

- Osevní plocha jednotlivých druhů obilovin a jejich zastoupení na orné půdě.
- Osevní a sklizňové plochy, produkce a hektarové výnosy obilovin.
- Roční průměry cen zemědělských výrobců obilovin.
- Roční průměry spotřebitelských cen a meziroční indexy.
- Průměrné měsíční ceny zemědělských výrobců obilovin.
- Průměrné ceny průmyslových výrobců vybraných mlýnských a pekárenských výrobků.
- Průměrné spotřebitelské ceny vybraných mlýnských a pekárenských výrobků.

Osevní plocha jednotlivých druhů obilovin a jejich zastoupení na orné půdě

Plodina	Rok	Osevní plocha ha	Orná půda ha	Osev. plocha /orná půda (%)	% z obilovin celkem
Obiloviny celkem	2008	1 552 718	3 032 448	51,20	100,00
	2009	1 528 021	3 025 597	50,50	100,00
	2010	1 459 505	3 016 858	48,38	100,00
	2011	1 468 129	3 008 090	48,80	100,00
Z toho: pšenice celkem	2008	802 325	3 032 448	26,46	51,67
	2009	831 299	3 025 597	27,48	54,40
	2010	833 577	3 016 858	27,63	57,11
	2011	863 132	3 008 090	28,69	58,79
pšenice ozimá	2008	760 399	3 032 448	25,07	94,77 ¹⁾
	2009	793 472	3 025 597	26,23	95 45 ¹⁾
	2010	785 491	3 016 858	26,04	94,23 ¹⁾
	2011	805 779	3 008 090	26,78	93,35 ¹⁾
pšenice jarní	2008	41 926	3 032 448	1,38	5,23 ¹⁾
	2009	37 827	3 025 597	1,25	4,55 ¹⁾
	2010	48 086	3 016 858	1,59	5,77 ¹⁾
	2011	57 353	3 008 090	1,90	6,64 ¹⁾
žito	2008	43 399	3 032 448	1,43	2,80
	2009	38 453	3 025 597	1,27	2,52
	2010	30 249	3 016 858	1,00	2,07
	2011	24 985	3 008 090	0,83	1,70
ječmen celkem	2008	482 395	3 032 448	15,90	31,07
	2009	454 820	3 025 597	15,03	29,77
	2010	388 925	3 016 858	12,89	26,65
	2011	372 780	3 008 090	12,39	25,39
ječmen ozimý	2008	141 174	3 032 448	4,66	29,27 ²⁾
	2009	134 613	3 025 597	4,45	29,60 ²⁾
	2010	110 207	3 016 858	3,65	28,34 ²⁾
	2011	100 809	3 008 090	3,35	27,04 ²⁾
ječmen jarní	2008	341 221	3 032 448	11,25	70,73 ²⁾
	2009	320 207	3 025 597	10,58	70,40 ²⁾
	2010	278 718	3 016 858	9,24	71,66 ²⁾
	2011	271 972	3 008 090	9,04	72,96 ²⁾
oves	2008	49 049	3 032 448	1,62	3,16
	2009	50 021	3 025 597	1,65	3,27
	2010	52 278	3 016 858	1,73	3,58
	2011	45 236	3 008 090	1,50	3,08
triticale	2008	57 758	3 032 448	1,90	3,72
	2009	52 950	3 025 597	1,75	3,47
	2010	45 871	3 016 858	1,52	3,14
	2011	43 529	3 008 090	1,44	2,96
kukuřice	2008	107 899	3 032 448	3,56	6,95
	2009	91 610	3 025 597	3,02	6,00
	2010	99 945	3 016 858	3,31	6,85
	2011	109 651	3 008 090	3,65	7,47
ostatní obiloviny	2008	9 893	3 032 448	0,33	0,64
	2009	8 868	3 025 597	0,29	0,58
	2010	8 661	3 016 858	0,29	0,59
	2011	8 816	3 008 090	0,29	0,60

Pramen: ČSÚ – soupis ploch oseví v ČR k 31. 5.; Statistická ročenka půdního fondu ČR, dopočet MZe

Poznámka: ¹⁾ procenta z pšenice celkem

²⁾ procenta z ječmene celkem

Osevní a sklizňové plochy, produkce a hektarové výnosy obilovin v ČR

Pšenice ozimá

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1990	810 102	807 654	4 559 337	5,65
1991	787 436	785 881	4 030 072	5,13
1992	735 866	734 641	3 330 279	4,53
1993	754 802	752 109	3 194 155	4,25
1994	765 082	764 659	3 551 666	4,64
1995	795 331	794 647	3 693 156	4,65
1996	756 484	754 656	3 560 921	4,72
1997	773 909	766 269	3 427 413	4,47
1998	849 237	847 900	3 637 835	4,29
1999	744 994	744 577	3 549 670	4,77
2000	888 162	886 562	3 848 694	4,34
2001	873 463	870 016	4 305 486	4,95
2002	796 214	796 214	3 694 503	4,64
2003	541 695	541 696	2 244 457	4,14
2004	801 719	801 719	4 775 190	5,96
2005	762 793	762 792	3 931 811	5,15
2006	719 528	719 520	3 506 252	4,49
2007	750 102	750 103	3 761 674	5,01
2008	760 399	760 399	4 470 309	5,88
2009	793 472	793 472	4 229 261	5,33
2010	785 491	785 491	3 992 965	5,08
2011	805 779	805 779	4 732 292*	5,87

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 10. 2011

Pšenice jarní

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1991	12 244	11 669	51 207	4,39
1992	23 042	22 907	82 664	3,61
1993	28 396	28 127	110 116	3,92
1994	47 148	46 151	161 810	3,51
1995	36 661	36 106	129 613	3,59
1996	44 855	43 954	166 282	3,78
1997	60 228	59 181	212 856	3,60
1998	64 773	64 401	206 906	3,21
1999	122 567	122 526	487 601	3,91
2000	84 549	83 873	235 413	2,81
2001	53 784	53 220	170 594	3,21
2002	52 616	52 616	171 970	3,27
2003	106 695	106 694	393 434	3,69
2004	61 439	61 442	267 333	4,35
2005	57 647	57 647	219 228	3,70
2006	61 991	61 991	208 594	3,36
2007	60 884	60 884	177 250	2,91
2008	41 925	41 926	161 193	3,84
2009	37 827	37 827	128 812	3,41
2010	48 086	48 086	168 588	3,51
2011	57 353	57 353	261 138*	4,55 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 10. 2011

Pšenice celkem

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1990	823 063	820 379	4 624 190	5,64
1991	799 681	797 550	4 081 279	5,12
1992	758 908	757 548	3 412 943	4,51
1993	783 198	780 236	3 304 271	4,23
1994	812 230	810 810	3 713 476	4,58
1995	831 992	830 753	3 822 769	4,60
1996	801 339	798 610	3 727 203	4,67
1997	834 137	825 450	3 640 269	4,41
1998	914 010	912 301	3 844 741	4,21
1999	867 561	867 102	4 028 271	4,65
2000	972 711	970 435	4 084 107	4,21
2001	927 247	923 236	4 476 080	4,85
2002	848 830	848 830	3 866 473	4,56
2003	648 389	648 390	2 637 891	4,07
2004	863 158	863 161	5 042 523	5,84
2005	820 440	820 439	4 145 039	5,05
2006	781 519	781 520	3 506 252	4,49
2007	810 987	810 987	3 938 924	4,86
2008	802 325	802 325	4 631 502	5,77
2009	831 299	831 299	4 358 073	5,24
2010	833 577	833 577	4 161 553	4,99
2011	863 132	863 132	4 993 430*	5,79*

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 10. 2011

Žito

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1990	124 383	124 593	557 712	4,48
1991	89 184	89 181	352 992	3,96
1992	65 741	65 505	240 067	3,66
1993	66 976	67 161	256 079	3,81
1994	78 879	78 548	275 654	3,51
1995	79 377	79 344	261 938	3,30
1996	64 088	63 597	204 279	3,21
1997	75 740	75 647	259 412	3,43
1998	72 153	71 861	261 167	3,63
1999	55 160	55 069	202 373	3,67
2000	44 178	43 881	150 052	3,42
2001	40 987	40 129	149 298	3,72
2002	35 332	35 332	119 154	3,37
2003	41 915	41 916	159 312	3,80
2004	59 209	59 209	313 348	5,29
2005	46 903	46 903	196 755	4,19
2006	22 481	22 481	74 811	3,33
2007	37 503	37 504	177 507	4,73
2008	43 399	43 399	209 787	4,83
2009	38 453	38 453	178 070	4,63
2010	30 249	30 249	118 233	3,91
2011	24 985	24 985	117 077*	4,69*

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 10. 2011

Ječmen ozimý

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1990	218 340	219 498	1 330 475	6,06
1991	251 384	243 390	1 236 077	5,08
1992	198 033	197 570	861 369	4,36
1993	194 611	192 004	676 289	3,52
1994	184 364	184 121	805 763	4,38
1995	189 959	189 497	818 016	4,32
1996	153 747	151 635	512 733	3,38
1997	158 118	157 051	664 811	4,23
1998	187 072	186 196	725 412	3,90
1999	164 412	164 083	664 112	4,05
2000	142 110	141 846	561 460	3,96
2001	156 732	156 311	695 011	4,45
2002	142 917	142 917	508 428	3,56
2003	98 818	98 817	305 289	3,09
2004	115 605	115 605	595 911	5,15
2005	124 806	124 804	549 143	4,40
2006	102 510	102 509	384 852	3,75
2007	129 515	129 514	623 063	4,81
2008	141 174	141 174	659 841	4,67
2009	136 613	136 613	648 753	4,82
2010	110 207	110 207	495 786	4,50
2011	100 809	100 809	475 769*	4,72

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 10. 2011

Ječmen jarní

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1990	334 150	335 661	1 826 824	5,44
1991	337 266	339 744	1 596 946	4,70
1992	436 790	438 406	1 651 122	3,77
1993	443 652	444 457	1 742 228	3,92
1994	456 907	456 246	1 613 534	3,54
1995	370 259	368 119	1 322 471	3,59
1996	450 382	448 212	1 749 644	3,90
1997	495 333	489 441	1 819 737	3,72
1998	393 381	391 498	1 367 690	3,49
1999	379 284	378 827	1 473 264	3,89
2000	354 272	352 892	1 067 912	3,03
2001	341 132	338 817	1 270 600	3,75
2002	345 153	345 153	1 284 129	3,72
2003	451 137	451 137	1 763 404	3,91
2004	353 390	353 390	1 734 671	4,91
2005	396 722	396 723	1 646 233	4,15
2006	425 635	425 633	1 512 851	3,55
2007	369 177	369 177	1 270 345	3,44
2008	341 220	341 221	1 584 024	4,64
2009	320 207	320 207	1 354 278	4,23
2010	278 718	278 718	1 088 670	3,91
2011	271 972	271 972	1 376 726*	5,06 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 10. 2011

Ječmen celkem

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1990	552 490	555 159	3 157 299	5,69
1991	588 650	583 134	2 833 023	4,86
1992	634 823	635 976	2 512 490	3,95
1993	638 263	636 461	2 418 517	3,80
1994	641 271	640 367	2 419 297	3,78
1995	560 218	557 615	2 140 487	3,84
1996	604 129	599 847	2 262 377	3,77
1997	653 451	646 492	2 484 548	3,84
1998	580 453	577 694	2 093 101	3,62
1999	543 696	542 910	2 137 376	3,94
2000	496 382	494 737	1 629 372	3,29
2001	497 864	495 128	1 965 611	3,97
2002	488 070	488 070	1 792 557	3,67
2003	549 955	549 954	2 068 693	3,76
2004	468 996	468 995	2 330 582	4,97
2005	521 527	521 527	2 195 376	4,21
2006	528 145	528 142	1 897 703	3,59
2007	498 692	498 691	1 893 408	3,80
2008	482 395	482 395	2 243 865	4,65
2009	454 820	454 820	2 003 032	4,40
2010	388 925	388 925	1 584 456	4,07
2011	372 781	372 781	1 852 496*	4,97

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 10. 2011

Oves

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1990	78 384	79 596	373 951	4,70
1991	75 756	74 922	301 682	4,03
1992	67 925	68 175	207 918	3,05
1993	67 973	69 509	262 594	3,78
1994	76 709	76 306	207 562	2,72
1995	60 112	60 236	186 693	3,10
1996	66 094	65 541	214 163	3,27
1997	77 823	77 570	246 637	3,18
1998	58 794	57 688	179 671	3,11
1999	54 415	53 988	179 130	3,32
2000	50 950	50 117	135 858	2,71
2001	49 388	47 802	136 363	2,85
2002	61 026	61 026	167 708	2,75
2003	77 371	77 370	233 560	3,02
2004	58 573	58 572	227 017	3,88
2005	51 667	51 666	151 054	2,92
2006	57 697	57 697	154 906	2,68
2007	59 016	59 016	159 408	2,70
2008	49 049	49 049	155 868	3,18
2009	50 021	50 021	165 993	3,32
2010	52 278	52 278	138 244	2,64
2011	45 236	45 236	168 244*	3,72*

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 10. 2011

Triticale

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
2002	53 093	53 093	199 932	3,77
2003	45 970	45 970	161 860	3,52
2004	62 776	62 776	305 396	4,86
2005	64 811	64 811	255 186	3,94
2006	41 023	41 020	131 353	3,20
2007	50 051	50 050	205 513	4,11
2008	57 758	57 758	255 568	4,42
2009	52 950	52 950	222 711	4,21
2010	45 871	45 871	171 200	3,73
2011	43 529	43 529	201 383*	4,63*

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 10. 2011

Kukuřice na zrno

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1991	34 865	34 764	150 280	4,32
1992	33 434	30 464	103 720	3,40
1993	29 656	32 217	157 045	4,87
1994	29 930	26 964	91 396	3,39
1995	27 315	26 441	113 274	4,28
1996	29 877	33 123	168 684	5,09
1997	34 985	41 184	285 199	6,92
1998	29 185	32 907	200 562	6,09
1999	33 036	39 447	260 495	6,60
2000	39 317	47 283	303 957	6,43
2001	54 295	61 938	408 653	6,60
2002	70 570	70 570	616 234	8,73
2003	78 040	85 426	476 371	5,58
2004	87 821	89 921	551 628	6,13
2005	79 981	98 044	702 933	7,17
2006	84 900	89 798	606 366	6,75
2007	93 065	111 660	758 781	6,80
2008	107 899	113 777	858 407	7,54
2009	91 610	105 268	889 574	8,45
2010	99 945	103 276	692 589	6,71
2011	109 651	109 651*	890 476*	8,12*

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 10. 2011

Ostatní obiloviny (bez triticale)

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
2005	8 158	8 157	13 508	1,66
2006	11 339	11 338	14 687	1,30
2007	11 877	11 877	19 320	1,63
2008	9 893	9 893	14 505	1,47
2009	8 868	8 868	14 547	1,64
2010	8 661	8 661	11 343	1,31
2011	8 816	8 816	13 488*	1,53*

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhad MZe ČR

Obiloviny celkem

Rok	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1985	1 701 805	1 668 520	7 884 205	4,73
1986	1 681 837	1 672 080	7 128 158	4,26
1987	1 688 982	1 676 320	7 532 219	4,49
1988	1 676 759	1 655 290	7 532 215	4,55
1989	1 669 850	1 661 944	7 793 145	4,69
1990	1 652 169	1 639 715	8 946 879	5,46
1991	1 620 585	1 611 787	7 845 290	4,87
1992	1 586 262	1 583 160	6 564 898	4,15
1993	1 606 911	1 605 992	6 467 852	4,03
1994	1 660 338	1 654 149	6 777 231	4,10
1995	1 581 341	1 575 977	6 601 711	4,19
1996	1 586 491	1 581 032	6 644 145	4,20
1997	1 696 325	1 685 820	6 982 772	4,14
1998	1 680 760	1 678 285	6 668 920	3,97
1999	1 586 592	1 591 099	6 928 371	4,35
2000	1 647 508	1 650 114	6 454 237	3,91
2001	1 626 785	1 623 624	7 337 589	4,52
2002	1 562 116	1 562 116	6 770 829	4,33
2003	1 452 349	1 459 736	5 762 396	3,95
2004	1 607 251	1 609 351	8 783 801	5,46
2005	1 593 487	1 611 547	7 659 851	4,75
2006	1 527 104	1 571 019	6 473 588	4,12
2007	1 567 191	1 579 785	7 152 861	4,53
2008	1 552 682	1 558 596	8 369 503	5,37
2009	1 528 021	1 541 679	7 831 999	5,08
2010	1 459 506	1 462 837	6 877 619	4,70
2011	1 468 130	1 468 130 *	8 236 594 *	5,61 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 10. 2011 dle ČSÚ, u ost. obilovin dle MZe

Cenový vývoj obilovin a jejich produktů

Roční průměry cen zemědělských výrobců v Kč/t (bez DPH)

Plodina / rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*
Pšenice potravinářská	3 427	3 738	2 749	3 150	4 578	5 106	2 889	3 150	5 189
Pšenice krmná	2 829	3 249	2 336	2 548	3 851	4 498	2 603	2 820	4 437
Ječmen sladovnický	3 831	3 805	3 241	3 270	4 729	6 012	3 848	3 273	4 778
Ječmen potravinářský	3 489	3 556	2 743	2 897	3 934	5 097	2 996	2 976	4 442
Ječmen krmný	2 698	3 077	2 348	2 464	3 675	4 278	2 483	2 509	4 078
Žito	3 519	3 388	2 342	2 927	4 386	4 789	2 645	2 590	4 767
Oves krmný	2 765	2 807	2 279	2 421	3 489	4 188	2 718	2 473	3 581
Kukuřice krmná	2 952	3 680	2 749	2 940	4 183	4 634	2 800	3 117	4 906

Pramen: ČSÚ

Poznámka: 2011 * průměr za období leden - říjen

Roční průměry spotřebitelských cen v Kč/kg a meziroční indexy v %

Výrobek / rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*
Pšeničná mouka hrubá	8,48	9,27	7,92	7,26	9,09	12,81	9,56	8,61	11,17
Index (předch. rok = 100)	100,24	109,37	85,46	91,67	125,25	140,92	74,63	90,06	129,73
Pšeničná mouka hladká	8,12	8,99	7,80	7,38	9,11	12,83	9,91	8,73	11,34
Index (předch. rok = 100)	98,78	110,7	86,76	94,61	123,44	140,83	77,24	88,13	129,90
Chléb kmínový	14,34	15,68	14,99	16,22	18,98	22,85	19,54	18,36	21,26
Index (předch. rok = 100)	99,47	109,34	95,57	108,21	117,02	120,39	85,51	93,96	115,80

Pramen: ČSÚ;

Poznámka: 2011 * průměr za období leden - říjen

Průměrné měsíční ceny zemědělských výrobců v Kč/t (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Pšenice potravin.	2001/02	4 207	3 689	3 552	3 674	3 688	3 743	3 709	3 731	3 666	3 527	3 384	3 243
	2002/03	3 139	3 323	3 336	3 317	3 247	3 168	3 185	3 166	3 193	3 209	3 244	3 190
	2003/04	3 169	3 238	3 492	3 714	3 823	3 874	4 073	4 330	4 528	4 612	4 592	4 576
	2004/05	4 275	3 373	3 130	3 176	3 139	2 993	2 946	2 880	2 743	2 728	2 665	2 600
	2005/06	2 557	2 559	2 645	2 825	2 944	2 886	2 859	2 894	2 937	2 917	2 958	2 965
	2006/07	2 969	2 860	3 126	3 467	3 584	3 655	3 780	3 923	4 100	4 154	4 089	4 076
	2007/08	4 026	4 435	5 133	5 591	5 819	5 806	5 876	6 015	6 098	6 207	6 210	6 036
	2008/09	5 832	4 409	3 932	3 829	3 549	3 284	2 928	2 987	3 063	3 025	3 010	3 073
	2009/10	3 093	2 821	2 693	2 698	2 612	2 663	2 661	2 733	2 756	2 741	2 731	2 810
	2010/11	2 916	3 426	4 218	4 510	4 558	4 649	4 816	5 280	5 610	5 629	5 687	5 634
	2011/12	5 348	4 808	4 551	4 527								
Pšenice krmná	2001/02	3 568	3 245	3 206	3 198	3 214	3 237	3 207	3 225	3 219	3 127	3 073	2 875
	2002/03	2 735	2 507	2 461	2 504	2 526	2 547	2 550	2 527	2 570	2 594	2 630	2 609
	2003/04	2 572	2 628	2 979	3 139	3 189	3 324	3 351	3 624	3 957	3 872	3 809	3 742
	2004/05	3 715	3 029	2 877	2 816	2 821	2 657	2 612	2 520	2 455	2 439	2 407	2 428
	2005/06	2 424	2 264	2 155	2 230	2 227	2 255	2 251	2 295	2 309	2 395	2 425	2 456
	2006/07	2 482	2 478	2 527	2 687	2 821	2 941	3 085	3 367	3 407	3 344	3 495	3 379
	2007/08	3 462	3 849	4 261	4 792	4 908	4 860	5 099	5 448	5 568	5 645	5 682	5 517
	2008/09	5 163	3 705	3 336	3 198	2 901	2 713	2 651	2 666	2 769	2 740	2 749	2 781
	2009/10	2 784	2 457	2 408	2 400	2 407	2 419	2 509	2 596	2 592	2 603	2 570	2 653
	2010/11	2 699	3 143	3 399	3 436	3 580	3 702	3 882	4 647	4 782	4 839	4 843	4 893
	2011/12	4 654	4 031	3 895	3 907								

Tabulka pokračuje

Pokračování tabulky

Plodina	Mark. Rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Žito	2002/03	3 483	3 295	3 295	3 460	3 496	3 494	3 645	3 644	3 481	3 265	3 540	3 435
	2003/04	3 654	3 240	3 497	3 595	3 548	3 704	3 721	3 895	4 016	4 035	3 971	4 037
	2004/05	4 048	3 096	3 007	2 779	2 855	2 749	2 572	2 638	2 383	2 393	2 208	2 280
	2005/06	2 227	2 236	2 212	2 373	2 354	2 418	2 459	2 521	2 563	2 692	2 672	2 680
	2006/07	2 628	2 748	2 975	3 234	3 475	3 579	3 738	3 750	3 750	3 988	4 025	-
	2007/08	4 090	4 032	4 399	5 056	5 363	5 590	5 497	5 419	5 424	5 548	5 679	5 637
	2008/09	5 555	4 350	3 860	3 779	3 609	3 113	3 059	2 932	2 837	2 669	2 735	2 594
	2009/10	2 879	2 500	2 507	2 313	2 298	2 413	2 245	2 299	2 282	2 369	2 294	2 299
	2010/11	2 355	2 643	3 315	3 794	3 820	4 506	4 296	4 519	5 583	5 408	5 099	4 960
	2011/12	4 705	4 245	4 170	4 689								
Ječmen sladov.	2002/03	4 096	4 000	3 992	3 971	4 002	3 980	3 936	3 963	4 104	4 089	4 038	3 994
	2003/04	3 797	3 704	3 697	3 688	3 729	3 740	3 798	3 877	3 916	3 968	4 019	4 041
	2004/05	3 913	3 690	3 682	3 700	3 724	3 684	3 663	3 626	3 547	3 600	3 423	3 353
	2005/06	3 076	2 981	3 083	3 127	3 112	3 094	3 114	3 176	3 205	3 231	3 253	3 189
	2006/07	3 122	3 212	3 267	3 344	3 434	3 475	3 682	3 713	4 127	4 309	4 124	4 212
	2007/08	4 184	5 037	5 323	5 789	5 981	6 271	6 369	6 549	6 464	6 555	6 571	6 554
	2008/09	6 165	5 904	5 582	5 256	5 200	4 975	4 651	4 734	4 443	4 106	3 864	3 535
	2009/10	3 595	3 652	3 364	3 383	3 514	3 336	3 343	3 280	3 409	3 198	3 250	3 081
	2010/11	3 072	3 055	3 388	3 652	4 017	4 147	4 241	4 518	4 652	4 710	5 063	4 916
	2011/12	4 874	4 814	4 939	5 054								
Ječmen potravin.	2002/03	-	-	2 590	-	3 415	3 494	3 995	3 895	3 650	3 561	3 670	3 465
	2003/04	3 217	-	3 570	3 491	3 500	3 488	3 777	3 822	4 028	3 957	3 958	3 875
	2004/05	-	3 146	3 508	3 477	2 963	3 327	2 950	3 190	2 950	2 892	2 948	2 813
	2005/06	2 683	2 697	-	2 613	-	2 827	2 527	-	-	-	-	-
	2006/07	-	2 766	-	3 127	-	3 130	3 136	3 180	3 092	3 300	3 397	3 317
	2007/08	3 442	3 526	4 491	4 961	5 640	5 725	5 925	5 867	-	5 751	5 990	-
	2008/09	-	4 553	4 440	4 600	4 588	-	3 083	3 389	3 734	3 783	3 136	3 330
	2009/10	-	-	-	2 500	2 786	-	2 574	-	3 137	3 390	2 542	2 623
	2010/11	2 633	2 667	3 075	3 473	3 271	4 392	3 742	4 070	4 414	4 970	-	-
	2011/12	4 975	4 224	4 188	4 382								
Ječmen krmný	2002/03	2 628	2 551	-	2 609	2 672	2 570	2 637	2 648	2 648	2 610	2 685	2 616
	2003/04	2 499	2 454	2 718	2 790	2 909	3 032	3 076	3 409	3 543	3 530	3 532	3 463
	2004/05	3 217	2 945	2 891	2 820	2 767	2 659	2 612	2 600	2 544	2 477	2 471	2 419
	2005/06	2 322	2 150	2 178	2 256	2 314	2 281	2 348	2 407	2 379	2 434	2 416	2 455
	2006/07	2 431	2 368	2 431	2 483	2 598	2 678	2 812	3 055	3 200	3 175	3 234	3 158
	2007/08	3 353	3 609	4 074	4 516	4 895	5 023	5 039	5 076	5 125	5 435	5 513	4 990
	2008/09	4 311	3 439	3 426	3 186	2 951	2 841	2 724	2 638	2 732	2 659	2 598	2 620
	2009/10	2 410	2 207	2 249	2 360	2 301	2 300	2 330	2 378	2 412	2 359	2 357	2 335
	2010/11	2 336	2 543	2 903	3 138	3 201	3 393	3 615	4 020	4 220	4 432	4 399	4 244
	2011/12	4 047	3 942	3 986	3 874								
Oves krmný	2002/03	3 168	2 744	2 721	2 852	2 916	3 029	2 895	2 797	2 803	2 857	3 078	2 913
	2003/04	2 838	2 602	2 571	2 623	2 761	2 777	2 893	2 966	2 973	3 091	3 110	3 072
	2004/05	2 850	2 915	2 706	2 576	2 597	2 458	2 549	2 320	2 377	2 461	2 265	2 343
	2005/06	2 263	2 226	2 235	2 246	2 220	2 116	2 145	2 137	2 172	2 311	2 337	2 296
	2006/07	2 375	2 477	2 478	2 530	2 599	2 697	2 765	2 839	3 001	3 238	3 248	3 325
	2007/08	3 237	3 449	3 785	4 173	4 433	4 375	4 311	4 919	4 925	5 121	4 923	4 536
	2008/09	4 545	4 198	3 335	3 244	3 112	3 085	3 185	3 103	2 929	2 984	2 877	3 014
	2009/10	2 839	2 394	2 281	2 349	2 442	2 215	2 275	2 435	2 462	2 475	2 432	2 448
	2010/11	2 501	2 296	2 557	2 844	2 963	3 009	3 252	3 468	3 937	3 955	3 707	3 652
	2011/12	3 793	3 397	3 230	3 415								

Tabulka pokračuje

Dokončení tabulky

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Kukuřice krmná	2002/03	3 337	3 216	3 211	2 803	2 618	2 528	2 649	2 701	2 728	2 667	2 584	2 668
	2003/04	2 594	2 727	3 008	3 300	3 438	3 594	3 703	3 987	4 172	4 117	4 118	4 138
	2004/05	4 234	3 852	3 800	3 320	2 915	2 875	2 790	2 820	2 831	2 826	2 682	2 747
	2005/06	2 812	2 788	2 751	2 864	2 586	2 581	2 606	2 779	2 764	2 753	2 723	2 792
	2006/07	2 828	2 801	2 887	3 086	3 290	3 429	3 601	3 784	3 848	3 744	3 715	3 678
	2007/08	3 710	3 873	3 868	5 500	5 516	5 358	5 379	5 374	5 461	5 496	5 492	5 299
	2008/09	5 121	4 829	4 745	3 157	2 631	2 626	2 597	2 718	2 754	2 886	2 924	3 048
	2009/10	3 168	3 257	2 813	2 524	2 409	2 502	2 629	2 855	2 899	2 900	3 010	3 091
	2010/11	3 128	3 043	3 568	4 046	4 013	4 205	4 498	4 801	5 116	4 988	5 046	5 280
	2011/12	5 241	5 219	4 857	4 010								

Pramen: ČSÚ

Průměrné ceny průmyslových výrobců vybraných mlýnských a pekárenských výrobků

	Měsíc											
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Pšeničná mouka hladká 00 extra – Kč/t												
2006	5 815,14	5 804,65	5 854,62	5 878,83	6 088,74	6 078,68	6 087,43	6 000,82	6 071,88	6 226,89	6 283,95	6 477,22
2007	6 442,33	6 414,02	6 680,38	6 669,61	6 861,48	6 760,72	6 785,28	6 917,29	7 259,00	7 647,05	8 243,99	8 795,79
2008	9 105,68	9 582,0	9 828,32	10 152,03	10 153,64	10 117,94	9 974,03	10 004,62	9 829,34	9 615,99	9 111,32	8 728,51
2009	8 479,68	7 625,03	7 628,37	7 488,45	7 516,96	7 663,86	7 424,16	7 163,68	6 806,86	6 472,90	6 356,24	6 465,18
2010	6 553,20	6 159,88	6 130,99	5 983,87	5 922,27	5 866,05	5 707,46	5 882,07	6 091,85	6 268,99	7 176,04	7 744,57
2011	8 236,85	8 672,48	9 064,1	8 910,35	8 930,28	9 495,56	9 236,53	9 159,79	8 791,17	8 628,66		
Pšeničná mouka hrubá, Zlatý klas – Kč/t												
2000	6 076,86	6 103,57	6 077,43	6 055,00	6 003,86	6 187,57	6 161,00	6 203,29	6 228,43	6 443,86	6 547,86	6 517,71
2001	6 530,29	6 684,57	6 710,86	6 728,71	6 741,57	6 804,00	6 846,00	6 833,14	6 839,00	6 799,86	6 759,00	6 756,43
2002	6 754,14	6 715,00	6 703,60	6 698,20	6 570,75	6 741,50	6 413,50	6 399,50	6 340,50	6 418,75	6 459,75	6 466,00
2003	6 458,00	6 435,75	6 444,25	6 412,50	6 421,50	6 470,25	6 421,75	6 439,25	6 437,50	6 458,25	6 809,25	7 095,75
2004	7 140,50	7 278,75	7 473,00	7 605,50	7 753,50	7 719,00	7 895,25	7 700,75	7 402,50	7 056,50	6 914,25	6 785,00
2005	ČSÚ dále nesleduje											
Pšeničná mouka polohrubá, výběr – Kč/t												
2000	6 507,38	6 339,61	6 327,11	6 154,11	6 197,11	6 217,13	6 273,70	6 332,71	6 340,00	6 419,71	6 566,31	6 575,71
2001	6 561,31	6 652,60	6 707,31	6 719,46	6 766,89	6 802,03	6 816,46	6 818,31	6 816,20	6 783,63	6 694,75	6 666,58
2002	6 687,28	6 735,13	6 717,78	6 725,23	6 546,43	6 479,49	6 403,98	6 355,04	6 312,75	6 372,75	6 377,00	6 372,25
2003	6 335,00	6 347,75	6 336,50	6 457,50	6 360,75	6 389,50	6 365,75	6 360,25	6 373,25	6 491,75	6 680,50	6 760,50
2004	6 956,00	7 166,50	7 527,50	7 517,25	7 815,25	7 640,25	7 726,00	7 637,50	7 308,50	6 826,00	6 526,75	6 485,75
2005	ČSÚ dále nesleduje											
Pšeničná mouka hladká pekařská – Kč/t												
2006	5 639,21	5 648,90	5 544,29	5 687,20	5 669,23	5 636,82	5 641,32	5 606,72	5 661,50	5 806,09	5 962,84	5 966,14
2007	5 993,28	6 338,08	6 430,44	6 474,69	6 506,46	6 511,05	6 498,75	6 508,02	6 621,27	7 345,47	7 836,41	8 062,87
2008	8 676,43	8 984,60	8 996,43	9 019,55	9 023,91	9 023,82	8 899,14	8 803,60	8 622,33	8 267,22	7 855,30	7 646,58
2009	7 226,61	6 534,88	6 475,31	6 395,78	6 304,96	6 263,72	6 252,74	6 136,31	6 057,22	5 817,58	5 683,34	5 663,41
2010	5 660,59	5 655,69	5 584,19	5 563,91	5 534,38	5 548,16	5 536,88	5 545,83	6 007,03	6 354,3	6 548,84	6 840,51
2011	7 243,52	8 030,09	8 158,72	8 244,94	8 289,39	8 282,79	8 267,38	8 196,92	8 047,92	7 743,78		
Pšeničná mouka chlebová – Kč/t												
2006	5 309,72	5 279,28	5 274,93	5 260,33	5 239,17	5 211,08	5 255,02	5 591,20	5 591,39	6 186,67	6 397,37	6 619,94
2007	5 694,14	5 962,51	6 022,55	6 089,53	6 066,31	6 079,52	6 048,89	6 067,57	6 184,39	6 874,64	7 572,53	7 761,55
2008	8 196,95	8 315,67	8 369,73	8 388,23	8 466,35	8 493,34	8 420,55	8 324,71	8 082,61	7 585,41	7 022,71	6 818,26
2009	6 655,28	5 968,90	5 869,69	5 786,69	5 760,64	5 687,36	5 673,41	5 595,66	5 518,41	5 354,25	5 215,20	5 215,50
2010	5 170,46	5 068,99	5 023,09	4 990,26	4 940,20	4 969,59	4 965,59	4 965,28	5 335,88	6 021,97	6 430,30	6 560,21
2011	6 854,72	7 522,93	7 640,67	7 804,99	7 891,39	7 951,97	7 960,95	7 860,07	7 818,48	7 428,89		

Tabulka pokračuje

Dokončení tabulky

	Měsíc											
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Žitná mouka chlebová – Kč/t												
2006	5 309,72	5 279,28	5 274,93	5 260,33	5 239,17	5 211,08	5 255,02	5 591,2	5 591,39	6 186,67	6 397,37	6 619,94
2007	6 570,77	6 992,47	6 805,96	7 040,22	6 959,33	6 945,41	6 812,24	6 804,31	6 812,91	7 625,55	8 329,85	8 337,95
2008	8 571,98	8 550,88	8 542,97	8 658,05	8 558,38	8 699,96	8 508,42	5 539,44	8 301,18	7 812,65	7 419,87	7 014,13
2009	6 751,85	6 404,24	6 354,14	6 024,02	5 976,74	5 894,45	5 894,82	5 909,30	5 815,64	5 608,17	5 438,62	5 431,34
2010	5 379,02	5 353,03	5 288,26	5 345,91	5 354,11	5 342,49	5 343,57	5 321,58	5 572,45	6 024,24	6 555,81	6 959,86
2011	7 282,92	8 132,97	8 357,22	8 589,67	8 635,95	8 595,75	8 616,93	8 567,94	8 444,59	8 379,78		
Chléb konzumní kmínový – Kč/kg												
2006	12,29	12,21	12,27	12,07	12,02	12,10	13,04	13,94	13,90	13,85	13,89	13,90
2007	14,00	14,01	13,92	13,91	13,89	14,08	14,22	14,19	14,18	14,19	15,70	16,46
2008	16,91	16,96	17,00	16,64	16,63	16,75	16,80	16,80	16,90	16,85	16,68	16,62
2009	16,59	16,36	16,22	15,88	15,73	15,51	15,40	15,16	15,14	14,89	14,74	14,69
2010	14,78	14,74	14,44	14,34	14,28	14,18	14,18	14,23	14,26	14,30	15,19	15,84
2011	16,09	16,05	16,04	16,52	17,65	17,99	18,09	18,35	18,34	18,34		
Pečivo pšeničné bílé (rohlík) – Kč/kg												
2006	24,52	24,47	24,33	24,16	24,13	24,38	26,43	28,22	28,07	28,00	27,84	27,85
2007	27,75	27,79	27,74	27,79	27,78	27,80	27,82	27,81	27,77	27,80	31,53	33,78
2008	34,31	34,44	34,34	33,96	33,80	33,89	33,84	33,90	33,87	33,89	33,36	33,22
2009	33,22	32,61	31,38	30,89	30,45	29,70	29,26	28,67	28,46	27,79	26,99	26,30
2010	26,29	25,63	25,02	24,74	24,69	24,62	24,72	24,60	24,44	24,28	25,65	27,40
2011	27,71	27,85	27,73	29,16	32,49	33,29	33,61	33,61	33,61	34,14		

Pramen: ČSÚ

Průměrné spotřebitelské ceny vybraných mlýnských a pekárenských výrobků v Kč

Výrobek	Rok	Měsíc											
		I.	I.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Pšeničná mouka hladká I kg	2007	8,12	8,08	8,31	8,46	8,62	8,70	8,75	8,75	9,23	10,36	10,89	10,93
	2008	12,26	12,15	11,47	12,88	13,30	13,65	13,37	13,74	13,49	13,25	12,54	11,87
	2009	11,62	11,06	10,45	10,18	10,59	9,69	9,38	9,62	9,22	9,16	9,04	8,90
	2010	8,41	8,73	8,38	8,67	8,50	8,29	7,99	7,99	8,59	8,88	10,03	10,37
	2011	10,71	11,24	11,24	11,41	11,83	11,79	11,62	11,04	11,24	11,30		
Pšeničná mouka hrubá I kg	2007	8,12	7,82	8,35	8,68	8,61	8,49	8,75	8,36	9,41	10,50	10,78	11,21
	2008	12,39	11,89	11,29	12,94	13,33	14,05	13,00	14,00	12,66	13,10	13,09	12,03
	2009	11,04	10,42	9,81	9,93	10,31	8,99	9,24	8,98	9,00	8,98	8,98	9,09
	2010	8,10	8,42	8,62	8,71	8,36	8,17	7,96	7,58	8,26	8,52	10,22	10,38
	2011	10,50	11,05	11,25	11,34	11,52	11,00	11,60	11,25	11,11	11,08		
Chléb konzumní kmínový I kg	2007	17,41	17,57	17,16	17,36	18,61	18,86	18,76	18,82	19,28	18,80	21,90	23,20
	2008	22,60	23,65	23,63	23,02	23,33	22,47	22,95	22,70	23,41	22,02	22,20	22,67
	2009	21,52	21,35	21,09	20,73	19,00	19,37	18,57	18,92	18,14	18,84	18,13	18,77
	2010	17,83	18,89	18,89	18,84	18,22	18,39	17,73	17,43	17,69	17,69	18,87	19,85
	2011	19,17	19,15	19,05	19,48	22,52	22,70	22,12	22,63	22,94	22,92		
celozrný I kg	2005	44,20	44,34	44,56	44,38	44,74	44,97	45,54	45,61	46,18	46,36	46,31	46,67
	2006	46,54	47,56	47,76	47,60	47,64	47,99	49,57	50,30	51,84	52,23	52,53	53,04
	2007	ČSÚ dále nesleduje											
Pečivo pšeničné bílé I kg	2007	41,15	40,70	40,64	42,21	43,23	43,03	42,67	41,37	41,54	43,20	54,43	54,61
	2008	52,79	54,31	55,72	55,89	54,10	54,68	54,02	54,57	52,62	54,51	51,32	52,39
	2009	50,13	46,17	44,77	45,48	42,27	37,82	33,45	32,06	32,52	32,96	34,00	33,87
	2010	33,78	33,66	33,51	32,27	33,19	33,30	33,21	33,38	31,89	33,02	34,91	38,37
	2011	37,66	37,64	37,75	38,45	45,88	45,99	45,97	46,10	46,08	46,08		

Pramen: ČSÚ